

პოლიტიკა

სოჭი მიღწეული მეთაურების რეაქციაზე სპეციალური ანგარიში

აფხაზეთის სეპარატისტული ხელისუფლების პრემიერ-მინისტრის რაულ ხაჯინბას მოსკოვში ვიზიტი და ამ ვიზიტის თანმდევი მოვლენები, შესაძლოა, სოჭის შეთანხმებების აღსრულების შემაჯობებლად იქცეს და მოლაპარაკებების პროცესი კვლავ ჩინში შეიყვანოს.

A2

ეკონომიკა

"რუსეთის ერთიანი ენერჯეტიკის კომპანია" - თანამშრომლობა აქტიურდება

გუშინ ერთდღიანი ვიზიტით თბილისში იმყოფებოდა "რუსეთის ერთიანი ენერჯეტიკის" PAO EЭС РОССИИ"-ს მმართველთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ანდრეი რაპაპორტი. მან დღისით ენერჯეტიკის და ვარდნილსკის კასკადი დაათვალიერა, საღამოს კი საქართველოს პრემიერ-მინისტრს შეხვდა.

A4

უცხოეთი

აზერბაიჯანელი მკვლელების თურქეთს მიასყდნენ

საკანონმდებლო ხვერუდებისა და თავიანთი კლიენტების გულმოდგინების გამო, აზერბაიჯანელმა მკვლელებმა თურქეთის ხელისუფლებას დიდი თავსატეხი გაუჩინეს.

A5

საზოგადოება

მორიბი „ენერჯეტიკის“ მკვლელები

"ეი-ი-ეს თელასის" დაუძინებელმა მკვლელებმა, "ლიბორისტებმა" ასამდე თბილისელთან ერთად ამჯერად გლდანში მდებარე ბიზნეს-ცენტრი დალაშქრეს. გუშინდელი ხმაურიანი აქცია, მოსახლეობასა და "ეი-ი-ეს თელასის" თანამშრომლებს შორის, განუვრცობდა მდებარე კი მივიდა.

A6

სამართალი

ჩინური პატიმრებს ექსტრადიციონალიზმის ადვოკატობა უკუბრუნდა - ასეთი უკანასკნელი სასამართლო გადაწყვეტილება

დიდი განსჯისა და ფიქრის შემდეგ, უზენაესი სასამართლოს სისტემის სამართლის საკანონმდებლო პალატამ გუშინ საბოლოო სიტყვა თქვა საქართველო-რუსეთის საზღვრის დამრღვევი სამი ჩეჩენი პატიმრის რუსეთში ექსტრადიციონალის შესახებ - ალბანოვს, გელოგავსა და ელიზავეევს, რომლებმაც რამდენიმე თვის განმავლობაში ქართული მართლმსაჯულების ყველა ინსტანცია მოიარეს, რუსეთში აღარ გამგზავნებენ.

A7

ანიონი

თბილისი	25	☀
ქუთაისი	26	☁
ბათუმი	21	☀
სოხუმი	23	☀
ფოთი	23	☀
თელავი	24	☁
ზაგარეო	26	☀
გორი	22	☁
ახალციხე	24	☁
ჭიათურა	24	☁
ბაზრა	22	☀
სამგრაძია	25	☁

უცხოური ვალუტის რეკორდული კურსი ლართან მიმართებაში

აშშ დოლარი	2.1550
ევრო	2.4569
გიკვანძა სტერლინგი	3.4909
რუბლი	0.0698

"ქვეყანას არ ჰყავს ხელისუფლება!"

აცხადებს ზურაბ ჟვანია და სოციალურ კრიზისის წინასწარმეტყველებს

სოფო ბაქია

"2003 წლის ბიუჯეტს 250-მილიონიანი გარღვევა ემუქრება," - ამის მიზეზად "დემოკრატების" ლიდერს ერთდღიანი რამ მიაჩნია: "ქვეყანას არ ჰყავს ხელისუფლება!"

პრემიერის მიერ 115-ლარიანი ხელფასებზე დადებული ვეტო, ჟვანიასთვის იმთავითვე იმის მანიშნებელი გახდა, რომ საარჩევნო წესისა და სოციალური პრობლემებით თავის ატყვევება ხელისუფლების გეგმებში არ ჩაენერგა. "თავიდანვე ჰქონდათ გათვალისწინებული, რომ მთელი ბიუჯეტი საარჩევნო საქმიანობებს

მომხარებოდა. საბიუჯეტო კრიზისი ხელოვნურადაა შექმნილი," - აცხადებს ჟვანია და ამბობს, რომ ბიუჯეტში არსებული გარღვევების ფონზე, ხელისუფლება სიმბოლური ოცდობიანი ხელფასების დასარიგებლად ვერ გაიკრავს ჯიბეზე ხელს. მიმდინარე ოთხი თვის განმავლობაში, "დემოკრატების" გამოთვლით,

საბიუჯეტო გარღვევამ 42 მილიონ ლარს მოუკაუნა, სახელფასო დავალიანება 25,8 მილიონი ლარი, შედეგად კი, ორი თვის ხელფასები, სამი თვის პენსიები, ჯანდაცვის პროგრამები და დევნილთა შემწეობის დიდი მნიშვნელობის დაუფინანსებელი დარჩა.

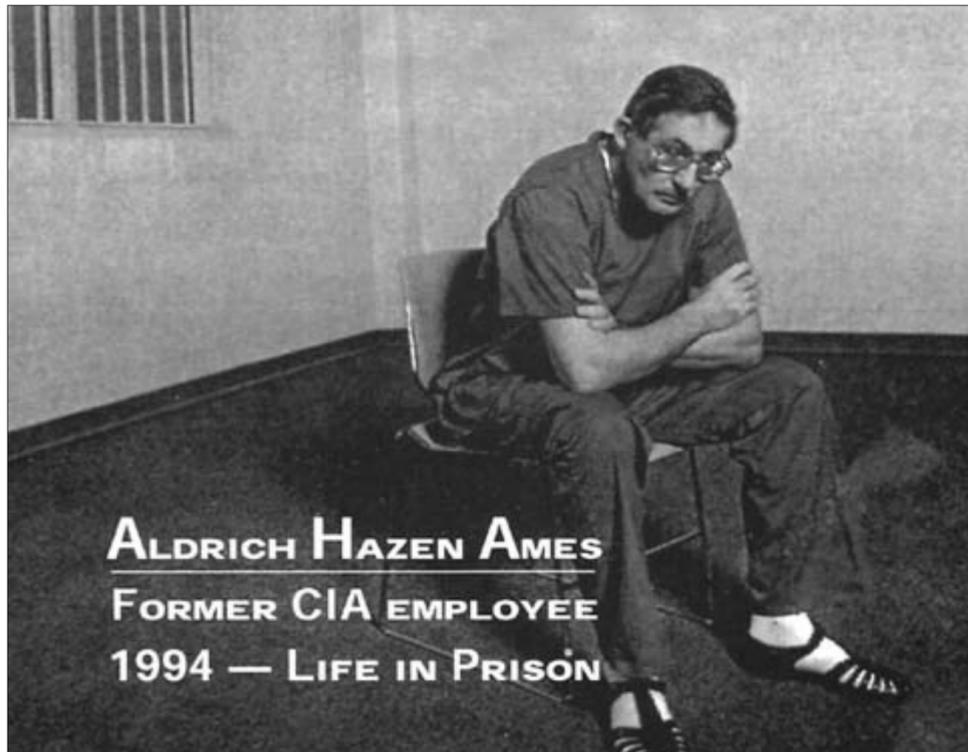
ბაზრძილება A2 ბავრძა

პედროფის საქმა

1993 წლის ზაფხულში ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს სპეციალური ფრედ ვუდროფის მკვლელობაში ბრალდებულისთვის განაჩენის გამოტანას ცოტა დრო დაჭირდა. შემთხვევიდან ექვსი თვეც არ იყო გასული, რომ საქართველოს უზენაესმა სასამართლომ განზრახ მკვლელობაში ბრალდებულს თხოვეთი ნლით პატიმრობა მოუსაჯა და ამით, ფაქტობრივად, დაადასტურა, რომ საქართველოში ჩამოყალიბებული სპეცსამსახურის აგენტი ბრმა ტყვეის მსხვერპლი გახდა. სამაგიეროდ, ამერიკელი გამომძიებლები ამ ვერსიის სარწმუნოებას კარგა ხანი ამომწებდნენ. მართალია, საქართველოდან წაღებული ნივთმტკიცებების შემომწებით FBI-ს, შესაძლოა, კიდევ დაესრულებინა ფრედ ვუდროფის მკვლელობის საქმის გამოძიება, რომ არა ერთი დეტალი: ვუდროფის მკვლელობამდე ერთი კვირით ადრე საქართველოში ვიზიტით მყოფი ცენტრალური სადაზვერვო სამმართველოს ოფიცერი, ევრაზიის ანტიტერორისტული ცენტრის განყოფილების უფროსი ორმაგ აგენტობაში - საბჭოთა და რუსეთის სუკ-თან თანამშრომლობაში ამხილეს.

კავშირი ვუდროფის ანტიტერორისტულ საქმიანობასა და ზემდგომი ოფიცრის ლალას შორის ნატახტართან მომხდარი მკვლელობის ერთ-ერთ ვერსიად იქცა.

ბაზრძილება A3 ბავრძა

ოლდრიჯ ჰეზი ამესი დაარწმუნებულად ამ საკანში გაატარებს.

დიუსელდორფი ქიმიკატებზე დადებითად მოქმედებს

დიუსელდორფი გამგზავრებამდე საქართველოს დიუსელდორფის მწვრთნელი შოთა ხაბარელი თავდაჯერებული ჩანდა - ევროპის ჩემპიონატზე ისე გამოვალთ, როგორც ქართულ ძიუდოს სკოლას შეეფერება. უკვე წარმატებულ შედეგად ჩაითვალოს ის, რომ შეჯიბრების პირველ დღეს ორ ფინალში ქართველები გამოდგოდნენ, ერთში კი მესამე ადგილისთვის ორთაბრძოლა მოვიგეთ. ევროპის ჩემპიონატის პირველი დღე 61, 66 კილოგრამ წონით კატეგორიებში დასრულდა და მათ ეს გერმანიაშიც დაამტკიცეს, თუმცა ეგაა, რომ მარჯობა ევროპული ტაბაში ვერცხლის მედლით დატოვა. რაც შეეხება პრესტიჟულ - აბსოლუტურ წონას, აქ რამაზ ჩოჩიაშვილმა იყოჩაღა. მიეცემა თანამედვერობით.

დიუსელდორფი გამგზავრებამდე საქართველოს დიუსელდორფის მწვრთნელი შოთა ხაბარელი თავდაჯერებული ჩანდა - ევროპის ჩემპიონატზე ისე გამოვალთ, როგორც ქართულ ძიუდოს სკოლას შეეფერება. უკვე წარმატებულ შედეგად ჩაითვალოს ის, რომ შეჯიბრების პირველ დღეს ორ ფინალში ქართველები გამოდგოდნენ, ერთში კი მესამე ადგილისთვის ორთაბრძოლა მოვიგეთ. ევროპის ჩემპიონატის პირველი დღე 61, 66 კილოგრამ წონით კატეგორიებში დასრულდა და მათ ეს გერმანიაშიც დაამტკიცეს, თუმცა ეგაა, რომ მარჯობა ევროპული ტაბაში ვერცხლის მედლით დატოვა. რაც შეეხება პრესტიჟულ - აბსოლუტურ წონას, აქ რამაზ ჩოჩიაშვილმა იყოჩაღა. მიეცემა თანამედვერობით.

ბაზრძილება B5 ბავრძა

ნესტორ ხერგანი ევროპის ჩემპიონი.

მსოფლიოს ტარორის ახალი ტალღა ემუქრება

12 მაისს საუდის არაბეთის დედაქალაქში მომხდარმა ტერაქტმა მთელ მსოფლიოში ტერორის არნახული შიში გამოიწვია. დასავლეთი და მისი მოკავშირე ქვეყნები თავის დასაცავად უსაფრთხოების გამკაცრებულ ზომებს მიმართავენ. ავსტრალიამ და ახალმა ზელანდიამ სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაში მყოფ თავიანთ მოქალაქეებს განსაკუთრებული სიფრთხილისკენ მოუწოდეს. როგორც ცნობილია, სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიას ჯერ კიდევ ას-

ოვს შარშან სექტემბერში კუნძულ ბალიზე მომხდარი ტრაგედია. ავსტრალიის საგარეო საქმეთა სამინისტროს მიერ გავრცელებული განცხადების თანახმად, ავსტრალიელები განსაკუთრებით ფრთხილად უნდა იყვნენ მაღალიზაში, ტაილანდში, სინგაპურში, ფილიპინებზე, აღმოსავლეთ ტიმორსა და ბრუნეიში. "ჩვენ კვლავ ვღებულობთ ცნობებს იმის თაობაზე, რომ ტერორისტები გეგმავენ ახალ ტერორისტულ დარტყმებს რეგიონში," - ნათქვამია ავსტრალიის საგარეო საქმეთა სამინისტროს ინფორმაციაში.

ბაზრძილება A5 ბავრძა

"აზოტის" მოგვალე მსოფლიო "იტარას" ხელში

მიუხედავად იმისა, რომ რუსეთის "აზოტი" ჯერ კიდევ რეაბილიტაციის რეჟიმში მუშაობს, "იტარა" უკვე მის სრულყოფილ მფლობელად თვლის თავს. გუშინ "აზოტში" გამართულმა აქციონერთა კრებამ ეს კიდევ ერთხელ დაადასტურა. სანარმოს აქციითა 90-პროცენტის პაკეტის მფლობელმა კომპანიამ ახალი სამეფოაქციონერო საბჭოს შემადგენლობა აირჩია, რომელმაც, თავის მხრივ, "აზოტის" ახალი გენერალური დირექტორი დანიშნა. "24 საათი"

უკვე ნერდა მოვლენათა შესაძლო განვითარების თაობაზე. ვარაუდი მთლიანად გამართლდა: "აზოტის" ექვსკაციანი სამეფოაქციონერო საბჭოს თავმჯდომარედ ყოფილი გენერალური დირექტორი გიორგი გოგოლაძე დაუსწრებლად აირჩიეს, მისი ადგილი კი "იტარას" კადრმა, ანდრეი პარმუტინმა დაიკავა. ახალ სამეფოაქციონერო საბჭოში კიდევ ერთი ქართველი, ეკონომიკის სამინისტროს წარმომადგენელი მიხეილ გიორგაძე მოხვდა. დანარჩენი ოთხი წევრი "იტარასია": ვორობიევი, კაზაჩკინი,

ბაზრძილება A4 ბავრძა

"ზღაპრული ქვეყანა საქართველო, იმდანი ურჩხული, ბვალბაჰი და დვია"

სოფო ბაქია
"ნაციონალური მოძრაობის" ლიდერს, მავანთა მსგავსად, უცხოეთიდან მოწვეული იმიჯმეიკერები არ სჭირდება, მიხეილ სააკაშვილის იმიჯმეიკერები მისი ფეხებია, რომლებიც იგი ამომრჩეველთან მიდის. ამის შესახებ მან, გუშინ, პრესკონფერენციაზე განაცხადა, თუმცა ჟურნალისტებთან საუბრის მიზეზი ეს განცხადება არ ყოფილა.

გია მისაშვილი ამერიკაში მოღვაწე ქართველი ეკონომისტი, რომელმაც თავის სფეროში დიდ წარმატებებს მიაღწია. "ნაციონალურმა მოძრაობამ" მისაშვილთან მეგობრობა ორი წლის წინ დაიწყო, ბოლო ექვსი თვის განმავლობაში კი, პარგარდის უნივერსიტეტის სამთავრობო სკოლისა და სტენფორდის უნივერსიტეტის კურსდამთავრებული, "ნაციონალისტის" ეკონომიკურ-სოციალურ პროგრამაზე მუშაობს.

პროგრამაზე მუშაობა უკვე დასრულებულია და მისი პრეზენტაცია ორმახათის ჩარხშიმზადებული (ამჟამად გაჩერებული) ქარხნის ტერიტორიაზე დაგეგმილი. თავად მისაშვილის "პრეზენტაცია" სააკაშვილმა გუშინ მოახყო.

"ეს არის ჩვენი საიდუმლო იარაღი, რომელსაც აქამდე სათუთად ვინახავდით," - განაცხადა სააკაშვილმა და ჟურნალისტებს გია მისაშვილი წარმოუდგინა.

ბაზრძილება A2 ბავრძა

სარგაი იასტრუბოვსკი: "ბოლო დროს მხოლოდ იმით გვაყენინეთ, რომ ფახბურთი მოგვიბოთ"

რუსუდან ნიქარაძე
სა. კორ. მოსკოვი

16 მაისს რუსეთის პრემიერის ადმინისტრაციამ დსთ და ბალტიის რესპუბლიკების ჟურნალისტებთან შეხვედრაზე შეიტყვეთ, რომ რუსეთის პრემიერის თანამემწე სერგეი იასტრუბოვსკი რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობებში, ფეხბურთის გარდა, პრობლემას ვერ შეხვდება. სენსაციური შეხვედრა პრემიერის პუტინის ტრადიციულ მიმართვამდე ერთი საათით ადრე შედგა. საქმე ისაა, რომ პუტინის ადმინისტრაციამ უცხოელი ჟურნალისტების მიწვევით, საზღვარგარეთულ პრესაში რუსეთის იმიჯის გამყარების ტენდენცია შეინიშნა. პრემიერის თანამემწეს ქვეყნის ინფორმაციული და პროპაგანდისტული სფეროები აბარა.

ჟურნალისტებთან საუბრისას ვლადიმერ პუტინის თანამემწემ კმაყოფილება ვერ დამალა იმის გამო, რომ რუსეთში, თურმე, "ბოლო სამი წლის განმავლობაში ინფორმაციული ომი მიიგო". "დუბროვკაზე ტერაქტის დროს ჩვენ ჟურნალისტთა კორპუსი ვერ ვაძიებდით, "ყაზარმა" ქველმოყვანე ვერ ვუბიძგეთ. ჩეჩენეთის საკითხში პლურალიზმმა კი ქვეყნის იმიჯი ააშაფა," - ასე მიიჩნევს იასტრუბოვსკი და იქვე, ჟურნალისტების ვასაოცრად, ფარდას ხდის კრემლის იდეოლოგიური ტექნოლოგიების ერთი შეხედვით გასაიდუმლოებულ მხარეს: "ნორდ-ოსტის" დღეებში აქ, ჩვენთან (იგულისხმება პრეზიდენტის ადმინისტრაცია) ხდებოდა დუბროვკასთან დაკავშირებული ინფორმაციული სისტემის გაანალიზება და მთელი ამ პროცესის მონიტორინგი".

ბაზრძილება A2 ბავრძა

მსოფლიოს ტერორის ახალი ტალღა ემუქრება

პირველი გავრცელება

ერაყში სადამ ჰუსეინის დამხობის შემდეგ, ერ-რიადში მომხდარი ტერაქტი ახლო აღმოსავლეთში ვაშინგტონის სტრატეგიულ ინტერესებზე პირველ მძლავრ დარტყმად იქცა. დასავლეთის სადაზვერუო სამსახურების მიერ მოპოვებული ინფორმაციები კი კვლავ ადასტურებენ ახალი ტერაქტების საშიშროებას. „აშშ-ის გენერალურმა კონსულმა ჯედაში მიიღო დაუდასტურებელი ინფორმაცია ალ-ჰამარას რაიონში ახალი ტერაქტის შესაძლებლობის შესახებ,“ ნათქვამია აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტის მიერ გავრცელებულ განცხადებაში. ამასთანავე, ოფიციალური ვაშინგტონი მიიჩნევს, რომ საუდის არაბეთმა ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლა საგრძნობლად უნდა გაააქტიუროს. აშშ-ის გენერალურმა პროკურორმა ჯონ ეშკროფტმა განაცხადა, რომ საუდის არაბეთის წინაშე „ტერორიზმის პრობლემა რეალურად დგას.“

საუდის არაბეთი, რომელიც მსოფლოში ნავთობის უდიდესი ექსპორტიორია, თავადაც აღიარებს უსაფრთხოების სისტემაში ხვრელების არსებობას. გასათვალისწინებელია, რომ „ტერორიზმის მამად“ მონათლული ოსამა ბინ ლადენი საუდელია და თავისი ქვეყნის მონარქის მჭიდრო კავშირებს აშშ-თან გმობს. არც ის არის დამალული, რომ ბინ ლადენს თავის სამშობლოში საკმაოდ მრავალი თანამოაზრე და მხარდამჭერი ჰყავს.

„ალ-ჰაიდას“ ლიდერის მიმდევრები არამარტო საუდის არაბეთში, არამედ მთელ არაბულ სამყაროში არიან მიმოფანტულნი. ხშირ შემთხვევაში ყოველი მათგანი ბინ ლადენთან კოორდინირებულად მოქმედებს, თუმცა ამ კავშირის და ქსელისათვის თვალყურის დევნება ძალზედ ძნელია. ჩვეულებრივ, ბინ ლადენსა და კონკრეტულ ტერორისტს შორის კავშირი ახლად ცნობდა ხოლმე. თუმცა, დასავლეთის სპეცსამსახურებში უკვე აღარაინ ეჭვობს, რომ ახლო აღმოსავლეთისა და სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიაში განხორციელებული ტერაქტები ბინ ლადენის გარეშე არ ხდება.

ერ-რიადის ტერაქტის გარდა ამ კვირაში, ტერორისტული აქტები ახლო აღმოსავლეთის რამდენიმე სერტილში განხორციელდა.

ლიბანის დედაქალაქ ბეირუთში, ადგილობრივმა სახელმწიფო დაზვერვამ განაცხადა, რომ მათ ცხრა ადამიანი დააპატიმრეს, რითაც აღკვეთეს

კარისკაცები უძღვრნი არიან ტერორიზმის წინააღმდეგ.

აშშ-ის საელჩოზე თავდასხმა და დაპატიმრებული ისლამისტების ციხიდან გათავისუფლება. გარდა ამისა, კვლავ ისლამისტი პარტიზანების ტყვეობაში რჩება ალ-ყირში, საპარას უდაბნოში გატაცებული 15 ევროპელი ტურისტი. დანარჩენი 17-ის გათავისუფლება ალყრის სამხედრო ძალებმა მოახერხეს. ისლამისტების ტყვეობაში არიან 10 გერმანელი, 4 შვეიცარიელი და ერთი დანიელი ტურისტი. ევროკავშირმა მკაცრად გააკრიტიკა ავსტრიის ხელისუფლება, რომელმაც გაავრცელა ინფორმაცია 17 დატყვევებულის გათავისუფლების თაობაზე. ევროპის ქვეყნები შიშობენ, რომ ამან შესაძლოა საფრთხის ქვეშ დააყენოს დანარჩენი 15 დატყვევებულის სიცოცხლე.

ტერორიზმის ცხელ წერტილად კვლავ რჩება კენია. პირველი სახელმწიფო, რომელმაც კენიასთან საპაერო მიმოსვლა გაუშინ შეწყვიტა, დიდი ბრიტანეთი გახდა. ამას წინ უსწრებდა კენიის მთავრობის განცხადება, სადაც ნათქვამია, რომ კენიაში ბაზირებული „ალ-ჰაიდას“ ემბრიოლები უახლოეს დღეებში ახალ ტერორისტ-

ულ დარტყმებს გეგმავენ კენიაში მყოფი უცხოელი მოქალაქეების წინააღმდეგ. ამას მოჰყვა აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტის განცხადება, სადაც ნათქვამია, რომ „კენიის ხელისუფლება ვერ შეძლებს ტერორისტული დარტყმების აღკვეთას.“ გავრცელებული ცნობები აშკარად მიუთითებენ, რომ კენიაში მოქმედი ტერორისტები საშოქალაქო ავიაცი-აზეც გეგმავენ თავდასხმებს. სწორედ ეს ინფორმაცია დაედო საფუძვლად ბრიტანეთსა და კენიას შორის საპაერო მიმოსვლის შეჩერებას. კენიაში მოსალოდნელი ტერაქტების განხორციელებას რეალური საფუძველი გააჩნია. კენიის უშიშროების სამსახურმა გამოაქვეყნა პირიქების ფოტო, რომელსაც ბრალი ედება ნაირობსა და დარ-ეს-სალამში აშშ-ის საელჩოების მახლობლად აფეთქებების ორგანიზებაში. ცნობილია ამ ადამიანის ვინაობაც: ფაზულ აბდულა მოჰამედი. ის წარმოშობით კომორის კუნძულებიდანაა, ცდილობდა კენიის პასპორტის მიღებას და ამჟამად იმუშავებს ან კენიაში ან სომალში. გამოძიების ფედერალური ბიუროს ცნობ-

ით, ის ატარებს ბეისბოლისტის ქუდას, არ იცვამს გემოვნებით და კარგად ფლობს კომპიუტერს. აშშ-მ უკვე დაანესა 25 მილიონი ამერიკული დოლარი იმ ინფორმაციისათვის, რომელიც ფაზულ აბდულა მოჰამედის დაკავებას შეუწყობს ხელს. 2002 წელს კენიაში ისრაელის თვითმფრინავის ჩამოგდების მცდელობა სწორედ მის კისრზეა. ამის შემდეგ ფაზული სომალში გაიქცა, ხოლო მოგვიანებით, დაზვერვის მონაცემით, დაბრუნდა მომბასაში. აშკარაა, რომ ფაზულ მოჰამედი „ალ-ჰაიდას“ საკმაოდ მნიშვნელოვან პერსონას წარმოადგენს. შესაძლებელია, ის უშუალოდ იყოს დაკავშირებული ოსამა ბინ ლადენთან. ყოველ შემთხვევაში მასზე დაწესებული კოლოსალური თანხა ამ ეჭვის არსებობის რეალურ საფუძველს წარმოადგენს.

ამდენად, მსოფლიო საერთაშორისო ტერორიზმის შიშის ქვეშ ცხოვრობს. როგორც ჩანს, ბინ ლადენის მუქარა, რომ ერაყში შეჭრის შემთხვევაში აშშ და დასავლეთი ტერორიზმის ახალ ტალღას მიიღებდნენ, გამართლდა.

აზერბაიჯანელი მეძავეები თურქეთს მიაწყდნენ

ქაბალ ალი ბაშო, IYFA

აღმოსავლეთ თურქეთის ხელისუფლება აზერბაიჯანელან მოზღვავეებული მეძავეებით შემოთავაზებულია.

საკანონმდებლო ხვრელებისა და თავიანთი კლიენტების გულშემატკვარელობის გამო, აზერბაიჯანელმა მეძავეებმა თურქეთის ხელისუფლებას დიდი თავსატეხივარი გაუჩინეს. ტრაპიზონის პოლიციის უფროსი თემელ მამედოვი ბაქოს გასულ თვეს საგანგებოდ ეწვია. მან თავის კოლეგებთან თურქეთის აღმოსავლეთ ნაწილში აზერბაიჯანელი ქალების მასობრივი ჩასვლის საკითხი განიხილა. ამ ვიზიტის უმთავრესი მიზანი იყო მექანიზმების შემუშავება, რათა მსუბუქი ყოფაცქევის ქალების თურქეთის აღმოსავლეთ პროვინციებში ჩასვლას ბარიერები შეუქმნან.

მამედოვმა ათობით პეტიციის ქსეროასლი წარმოადგინა, რომლითაც აზერბაიჯანელმა ქალებმა ტრაპიზონის მმარის ბიუროებს მიმართეს თურქ მამაკაცებზე დაქორწინების უფლების მოსაპოვებლად.

ამ პეტიციებით თურქეთის პოლიცია მას შემდეგ დაინტერესდა, რაც ახლადდაქორწინებულმა მამაკაცებმა პოლიციას დახმარებისათვის მიაკითხეს.

უმრავლეს შემთხვევაში ქორწინების მეორე დღეს სახლში დაბრუნებულ თურქ მამაკაცებს გაუჩინარებული პატარძლები და გამოცარიელებული ოთახები ხვდებოდნენ, საიდანაც ყველაფერი ღირებული გატანილი იყო.

იმ შემთხვევებშიც კი, როდესაც აზერბაიჯანელი „საპატიმრობის“ იჭერენ და აზერბაიჯანში მათ დეპორტირებას ახდენენ, ისინი უკან დასაბრუნებელ გზას მაინც პოულობენ და თურქ მამაკაცებს ახალ ხაფანგს უშვებენ.

მსხვერპლთა უმრავლესობა ქალაქებში სოფლებიდან სავაჭროდ ჩამოსული თურქი მამაკაცები არიან. ბაზარზე საქონლის გაყიდვის შემდეგ, მათ გამოშვებულ ფულს ქალებში დახარჯვა და გართობა სურთ. მსუბუქი ყოფაცქევის ქალები კი, ძირითადად, აზერბაიჯანელები არიან, რომლებიც ერთი ღამის შემდეგ უგულურყვილო პროვინციულში ცოლად გაყოყლასაც ახერხებენ.

მამედოვის თქმით, როდესაც უცხოელი თურქ კაცს ვაჰყვება ცოლად, ის თურქეთის მოქალაქე ხდება და მისი დეპორტირების უფლება აღარ აქვს. ყოველთვიურად ადგილობრივი პოლიცია, დაახლოებით, 50 ყალბი ქორწინების გამოშვურებას ახერხებს, ფიქტური ცოლები, როგორც წესი, აზერბაიჯანელი ქალები არიან. თურქეთში მყოფი აზერბაიჯანელი ქალების, დაახლოებით, მეოთხედი ტრაპიზონში „მოღვაწეობს“.

მართალია, თურქეთში მომუშავე მეძავეების ზუსტი რაოდენობა დადგენილი არ არის, მაგრამ ყოველთვიურად თურქეთიდან, დაახლოებით, 15 აზერბაიჯანელი ქალის დეპორტირებას ახდენენ. ვინაიდან პროსტიტუცია თურქეთში სისხლის სამართლის დანაშაულად არ ითვლება, პოლიციას რეაგირების მიზნად მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეუძლია, თუ სარჩელი შევა. ასე რომ, არსებული მონაცემები მხოლოდ ზღვებით ხვდება.

ისრაელი „საზაო რუკაში“ შესწორებასი შეტანას ითხოვს

პარასკევს ისრაელის საგარეო საქმეთა მინისტრმა სილვან შლომმა განაცხადა, რომ მისი მთავრობა შესწორების გარეშე „საზაო რუკას“, საგარეოდ, არ მიიღებს. აღნიშნული გეგმა ებრუნება და პალესტინელების შორის შეიარაღებული კონფლიქტის დასრულების სახასის მიზნად.

საგანგებოდ მოწვეულ პრეს-კონფერენციაზე შლომმა აღნიშნა, რომ ისრაელმა სამშვიდობო გეგმის თითხმეტი შესწორება ჩამოაყალიბა. „საზაო რუკას“ საერთაშორისო თანამეგობრობა და პალესტინა უჭერენ მხარს.

„ეს წინააღმდეგობის შესაქმნელად კი არ არის გამიზნული, არამედ არსებული ხვრელების ამოსავლებად, რათა გეგმის განხორციელება რეალურად მოხდეს“, - თქვა შლომმა. „სხვა შემთხვევაში, ვიმობი, რომ „საზაო რუკა“ დანარჩენ არაფრისმოცემ სამშვიდობო ინიციატივებს დაემსგავსება“.

დღეს შარონი პალესტინის პრემიერ-მინისტრ მამუქედ აბასს უნდა შეხვ-

თურქეთის ხელისუფლება დეპორტირებული ქალების შავ სიაში მოსახვედრად სხვადასხვა მეთოდებს იყენებს. თურქეთის სასაზღვრო დაცვის სამსახურის წარმომადგენელთა ინფორმაციით, მესაზღვრეები პროსტიტუციით დაკავებული ქალების პასპორტებში პატარა ჯვრებს სვამენ, მათი პასპორტის ნომრები კი კომპიუტერულ მონაცემთა ბაზაში შედის.

თუმცა, სამშობლოში დეპორტირებული აზერბაიჯანელი მეძავეები ახალ პასპორტს, დაახლოებით, 100 ამერიკულ დოლარად იღებენ. ამ თანხას კი თურქეთში დაბრუნებისას ძალიან მალე ინაზღაურებენ. ახლა, ტრაპიზონის ხელმძღვანელობა მომავალი აზერბაიჯანელი „საპატიმრობებისგან“ იმის დაზღვრებულ საბუთს ითხოვს, რომ ისინი დაქორწინებულები არ არიან. პრობლემა არც ესაა. დაახლოებით 800 დოლარად ოფიციალურად დამონებული სერთიფიკატის შოვნა შეიძლება, რომლის თანახმად, ისინი დაუქორწინებლებად ცხადდებიან.

აზერბაიჯანის გენერალური კონსული თურქეთში ხივრადინ ხოჯაორი თვის წინ დაკავებული თანამდებობიდან გაათავისუფლეს. მასზე ეჭვი მიიტანეს, რომ იგი ამ არალეგალურ ბიზნესში მონაწილეობდა.

თურქულმა გაზეთმა „საბაჰმა“ ახლახანს გამოაქვეყნა სტატია, რომელიც აზერბაიჯანელი ქალების მეჭობას კ.-ს შეეხებოდა. მეჭობანი ქალების ტრეფიკინგი იყო დაკავებული. ინფორმაცია გაზეთს ერთ-ერთმა მსხვერპლმა მიაწოდა.

მეჭობა კ. გაზეთის ინფორმატორსა და მის ორ მეგობარს შეხება აზერბაიჯანში და მათ ტრაპიზონში ლეგალურად და მალაუნაზღაურებულად სამუშაო შესთავაზა. ტრაპიზონში ჩაყვანის შემდეგ კი მეჭობანმა აზერბაიჯანელი ქალები ადგილობრივ სუტენიორებზე გაყიდა.

ქალების ტრეფიკინგი აზერბაიჯანში დახურული თემაა. ამ ბიზნესში მონაწილეობის გამო, ჯერჯერობით არაინ დასჯილია.

მიგრაციის რესურს ცენტრის დირექტორის აზერ ლაპიერანოვის თქმით, 2002 წლის პირველ კვარტალში არაბეთის გაერთიანებული საამრობიდან 900 აზერბაიჯანელის დეპორტირება მოახდინეს. მათ ჩამოსაყვანად ორი ჩარტერული რეისი დაინიშნა. ამის თაობაზე არაბულ პრესაში დაიბეჭდა, მაგრამ აზერბაიჯანში ერთი სიტყვაც არ თქმულა.

მეჭობა კ.-ს შემთხვევაში თურქეთის პოლიცია დადანაშაუდა, რომ მეჭობანი მსხვერპლებთან ერთად თურქეთიდან გამოქსახლებიან. თამელ მამედოვის თქმით, პოლიცია დეპორტაციის ხარჯებს თავად ფარავს ამ ქალებისაგან კონფისკაციით ამოღებული თანხებით. როგორც კი თურქეთის საზღვრიდან ქალები გაიყვანენ, მათ იქვე ტოვებენ. ქალებმა სახლისაკენ გზა თავადვე უნდა გაიკვლიონ.

ძალზე მცირეა იმის შანსი, რომ ტრეფიკინგი შეწყდება. თურქეთის პოლიციაში აზერბაიჯანის შინაგან საქმეთა სამინისტროს უკვე ითხოვა, რომ სექსის ინდუსტრიაში მომუშავე ქალბატონებს საზღვარგარეთ გასამგზავრებული პასპორტები არ მისცენ. აზერბაიჯანელების თქმით, კი ამის გაკეთება, თითქმის, შეუძლებელია, რადგან ძნელია დაადგინო, ადრე შედგებოდა ეს ქალი, თუ - არა.

აშშ-მ ბაერო-ში რეზოლუციის შესწორებული ვარიანტი წარადგინა

გუშინ, უშიშროების საბჭოში კენჭისყრის წინ, შეერთებულმა შტატებმა ერაყთან დაკავშირებით მის მიერ წარდგენილი რეზოლუცია უკან გამოითხოვა. ვაშინგტონმა პროექტში რამდენიმე ცვლილება შეიტანა, რათა საბჭოს წევრებისათვის იგი უფრო მისაღები გაეხადა. თუმცა, საგარეოდ, ძირითადი მოთხოვნები უცვლელი დარჩება.

რეზოლუციის ახალი პროექტი ერაყის მართვის, მათ შორის, ნავთობიდან მიღებული შემოსავლების კონტროლის უფლებას ანტიერაყულ კოალიციას ანიჭებს, იქამდე მაინც, სანამ ერაყში ახალი მთავრობა ჩამოყალიბდება.

ამერიკელი დიპლომატის განცხადებით, ტექსტში 25 ცვლილება იქნა შეტანილი, თუმცა ისინი, ძირითადად, კონსტიტუციური ხასიათისაა. რეზოლუცია პარასკევს წარადგინეს და მას კენჭი მომავალ კვირას უნდა უყარონ.

ახალი ტექსტი გაერო-ს სპეციალური წარმომადგენლის უფლებამოსილებას შედარებით აფართოებს, თუმცა, მისი ფუნქციები მაინც ძალზე ზოგადად არის მოხაზული, რაც რუსეთის, საფრანგეთისა და სხვების უკმაყოფილებას იწვევს.

პაუელის დიპლომატიური ტურნეს შედეგად, ამ ქვეყნების წინააღმდეგობა რეზოლუციის მიღებისადმი საგრძნობლად შემცირდა. გერმანიის კანცლერმა აშშ სახელმწიფო მდივანთან შეხვედრის შემდეგ განაცხადა, რომ გერმანია ერაყის წინააღმდეგ დაწესებული სანქციების დაუყოვნებლივ და უპირობო მოხსნას მხარს უჭერს.

რაც შეეხება რუსეთს, მას ამგვარი განცხადება ჯერ არ გაუკეთებია, მაგრამ, მას შემდეგ, რაც პაუელი მოსკოვს დაპირდა, რომ რუსეთის რეზოლუციის ვალს ერაყი უკანასკნელ ცენტრამდე დაფარავს, პუტინის თანამგონე საგარეო პოლიტიკურ საკითხებში, სერგი პრიხოდეკომ განაცხადა, რომ რუსეთი, შესაძლებელია, რეზოლუციის განხილვაზე დასთანხმდეს. თუმცა, მისი თქმით, ეს მხოლოდ იენისის დანაწყისში, ბუში-პუტინის სამიტის შემდეგ შეიძლება მოხდეს.

დიპლომატები აცხადებენ, რომ ერაყში გაერო-ს კოორდინატორის

უშიშროების საბჭო განმყვეტილებას მომავალ კვირაში მიიღებს.

პოსტზე კოფი ანანი აღყირის ყოფილი საგარეო საქმეთა მინისტრის, ლახდარ ბრაჰიმის კანდიდატურას უჭერს მხარს. ბრაჰიმი ამჟამად გაერო-ს წარმომადგენელია ავღანეთში და შეთანხმებული პოსტის დაკავებაზე უარს ამბობს. მეორე კანდიდატურა გაერო-ს ადამიანის უფლებათა უმაღლესი კომისარი, ბრაზილიელი სერჯიო ვიეირა დე მელუ, რომელიც ვაშინგტონის ფაფორიტად ითვლება.

გაერო-ს წარმომადგენელი ავტომატურად ხდება საერთაშორისო სახელმძღვანელო საბჭოს წევრი, რომლის ფუნქციაც ერაყული ნავთობის გაყიდვიდან მიღებული შემოსავლების ზედამხედველობა იქნება. უფრო ზუსტად, საბჭოს უფლება ექნება, იმ ფონდის აუდიტორები დანიშნოს, რომელსაც ნავთობიდან მიღებული შემოსავალი მოიყრის თავს.

ფონდი საერთაშორისო კრედიტორების პრეტენზიებისაგან დაცული იქნება. მაშინ, როდესაც ბალდინში ახალი მთავრობა ჩამოყალიბდება,

ქვეყანა ძველი ვალების გადახდას დაიწყებს. ვალები 400 მილიარდ დოლარამდე აღწევს. აქედან 200 მილიარდი ერაყმა კუვეიტს, საუდის არაბეთსა და არაბთა გაერთიანებულ საემიროებს უნდა გადაუხადოს 1990 წელს პარგამის ყურის ომისას მიყენებული ზარალის სანაცვლოდ.

უშიშროების საბჭოს რეზოლუციის გარეშე, ამერიკასა და ბრიტანეთს, იურიდიულად, ნავთობის გაყიდვის უფლება არა აქვთ. ეს კი პოტიციურ მყიდველებს აფრთხობს.

ამჟამად ერაყის ნავთობის ექსპორტს, „ნავთობი სურსათის სანაცვლოდ“, პროგრამის მეშვეობით, გაერო აკონტროლებს. პროგრამის ფარგლებში უკვე ხელმოწერილია 12 მილიარდი დოლარის მოცულობის კონტრაქტები, თუმცა ჯერ-ჯერობით გააურკვევლია, შესრულდება თუ არა ისინი.

რეზოლუციის პროექტი, რომლის თანახმად, ტრადიციულად, ბრიტანეთი და ესპანეთი არიან, გუშინ გაავრცელეს. ცოტა ხნით ადრე

კოლინ პაუელმა განაცხადა, რომ სანქციების საბოლოოდ მოხსნის ნაცვლად, იგი მათ დროებით გაუქმებაზეც თანხმა იქნება.

თუმცა, სულ მალე, პაუელმა თავისი განცხადება უკან ნაილად განაცხადა, რომ ვაშინგტონი ასეთი დათმობისათვის მზად არ არის.

დროებითი გაუქმების იდეა რუსეთმა და საფრანგეთმა წამოაყენეს. მათი აზრით, ბლოკადის სანქციების საბოლოო მოხსნა მანამ არ უნდა მოხდეს, სანამ გაერო-ს ინსპექტორები არ დარწმუნდებიან, რომ ერაყს მასობრივი განადგურების იარაღი აღარ აქვს.

ვაშინგტონმა მკაფიოდ განაცხადა, რომ ამგვარი მიდგომის წინააღმდეგია: „ახლა, როდესაც ერაყის ძველი რეჟიმი დაემხო, არ არსებობს არც ერთი მიზეზი, რომლის გამოც სანქციების შენარჩუნება შესაძლებელი იქნებოდა,“ - განაცხადა თეთრი სახლის წარმომადგენელმა სკოტ მაკკულენამ.

„რიოტერი“

„რიოტერი“

ჩვენ ვატიმობს ექსტრადისია აღარ ეშეჩებათ - ასეთია უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება

ხათუნა ჭანტიაშვილი

დიდი განსჯისა და ფიქრის შედეგად, უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საკასაციო პალატამ გუშინ საბოლოო სიტყვა თქვა საქართველო-რუსეთის საზღვრის დამრღვევი სამი ჩეჩენი პატიმრის რუსეთში ექსტრადირების შესახებ - ალხანოვს, გელოგაევსა და ელიხაიევს, რომლებმაც რამდენიმე თვის განმავლობაში ქართული მართლმსაჯულების ყველა ინსტანცია მოიარეს, რუსეთში აღარ გაამტავრებენ.

ასე შეხვდნენ მოსამართლის გადაწყვეტილებას ჩეჩენი ლტოლვილები

უზენაესმა სასამართლომ არასრულყოფილად მიიჩნია გენერალური პროკურატურის მიერ მოპოვებული და სასამართლოში წარმოდგენილი მასალა-მტკიცებულებები და სახელმწიფო ბრალმძღებლებს, რომლებიც თითქმის ნახევარი წლის განმავლობაში მართლმსაჯულებს განსჯის გელოგაევს, ალხანოვსა და ელიხაიევსთვის რუსეთში ეტაპირების ვიზას თხოვდნენ, ჩეჩენ პატიმართა ექსტრადირაციაზე უარი განუცხადა.

სამივე ჩეჩენი საქართველოში ჩადენილ დანაშაულისთვის - საზღვრის უკანონო გაღმოსავლისა და იარაღის უკანონოდ ტარებისთვის გასამართლებდნენ - ასეთია უზენაესი სასამართლოს გუშინდელი გადაწყვეტილება, რომელიც საბოლოო და გასაჩივრებას აღარ ექვემდებარება. უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილების მიხედვით, ელი-

ხაიევის საქმე გენერალურ პროკურატურას დაუბრუნდება მისი ვინაობის სრულყოფილად დადგენისთვის. რატომ და რა მიზეზით მოუხსნა ლტოლვილის სტატუსი ლტოლვილთა და განსახლება სამინისტრომ გელოგაევს, ამ საკითხს საოლქო სასამართლო გაარკვევს. უზენაესი სასამართლოს საკასაციო პალატის მიერ მიღებულ ამ გადაწყვეტილებას, დიდი ოვაციები მოჰყვა. სამი ჩეჩენი პატიმარი ხალხმრავალმა დარბაზმა ტაძის კერათა და შეახილვეთი გააცხილა მეხუთე საპყრობილეში.

გუშინ უზენაესმა სასამართლომ ადვოკატთა და არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენელთა ქებადღედა დაიმსახურა. "უზენაესი სასამართლო ყოფილია ინსტანცია, სადაც ადამიანმა შეიძლება სამართალი იიხოს; სასამართლომ პოლიტიკაზე წინ სამართლიანი გადაწყვეტილება დააყენა; მოხდა ის, რაც უნდა მომხდარიყო, თანაც, მოხდა ის, რაც უნდა მომხდარიყო", - ასეთი, ერთნაირი შინაარსის განცხადებებს აქე-

თებდნენ გადაწყვეტილებით კმაყოფილი ჩეჩენი პატიმართა ახლობლები, ადვოკატები, არასამთავრობო ორგანიზაციების წევრები. მათი შეფასებით, სასამართლო ამ გადაწყვეტილების მიღების ხელმძღვანელობდა სამართლებრივი ნორმებით და არა პოლიტიკური მოტივით.

გაასამართლებენ თუ არა დაკავებულ ჩეჩენებს საზღვრის დარღვევისა და იარაღის უკანონოდ ტარებისთვის? ამ კითხვაზე პასუხი ადვოკატებს უეცრად მზად აქვთ. მათი განმარტებით, "რადგან ადამიანი საზღვარზე გადმოვიდა და პოლიტიკურ თავშესაფარს იიხოს, ქართული კანონმდებლობის თანახმად, ეს სისხლის სამართლის დანაშაული არ ითვლება". დაცვის მხარე, როგორც თავად აცხადებს, აუცილებლად დააყენებს ჩეჩენების პატიმრობიდან საერთოდ გათავისუფლების საკითხს, რადგან საზღვრის გადმოკვეთისას, შვიარღებულმა ჩეჩენებმა საკონსტიტუციო ხელისუფლებას პოლიტიკური თავშესაფრის მოთხოვნით მიმართეს. მათთვის პოლიტიკური თავშესაფრის მიცემა არმიცემის საკითხს საოლქო სასამართლო განიხილავს. ამ პროცესზე მოპასუხედ პრეზიდენტი ითვლება, თუმცა მისი წარმომადგენლის გამოუცხადებლობის გამო პრეციდენტი უკვე შეიქმნა გადაიღო. ადვოკატებს კი იმედ აქვთ, რომ საოლქო სასამართლოში შეტანილი ადმინისტრაციული სარჩელის განხილვის შემდეგ, პრეზიდენტს სასამართლოს წესითა და ძალით მოწინავე თავშესაფრის საკითხის თაობაზე გადაწყვეტილების მიღება.

გასამართლებენ თუ არა იხებს და აცხადებს, რომ იურისტებში გაიკეთებება და გარკვევს, რა ფორმით შეიძლება მიმართოს საკონსტიტუციო სასამართლოს რამიშვილისა და სასამართლოების წინააღმდეგ. "თუკი საკონსტიტუციო სასამართლოც ასე მომეყირობა, მაშინ ოუსტიციის სამინისტროს მრჩება, სადაც საბოლოოდ განაცხადებ უარს საქართველოს მოქალაქეებზე" - ამბობს გურამ შარაძე და ირწმუნება, რომ უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე გუშინ მასზე შური იძია. "ლაიდერ ქაჩტუჩის სისტემა მთლიანად მიხილ სააკაშვილისა და თავისუფლების ინსტიტუტის" ჯიბის სასამართლოა. ეს ყველაფერი ქაჩტუჩისა და შარაძის მიერ დაიწყებულია და ირწმუნება, რომ უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარისა და მთლიანად სასამართლო სისტემის წინააღმდეგ განცხადების გაკეთებას ის პარლამენტშიც აპირებს. "დეპუტატებს მოთხოვ, უნდა მოხდეს გამოუცხადონ ლაიდ ქაჩტუჩისას", - ასეთია შარაძის გადაწყვეტილება.

რაც შეეხება "თავისუფლების ინსტიტუტის" არასამთავრობო ორგანიზაციის წევრები დარწმუნებულები არიან, რომ სასამართლოს გუშინდელი გადაწყვეტილება შარაძის პოლიტიკური მოღვაწეობის დასასრულის დასაწყისია.

გასაჩივრების საშუალება აღარ ექნება. თუმცა პარლამენტში უკან არ იხებს და აცხადებს, რომ იურისტებში გაიკეთებება და გარკვევს, რა ფორმით შეიძლება მიმართოს საკონსტიტუციო სასამართლოს რამიშვილისა და სასამართლოების წინააღმდეგ. "თუკი საკონსტიტუციო სასამართლოც ასე მომეყირობა, მაშინ ოუსტიციის სამინისტროს მრჩება, სადაც საბოლოოდ განაცხადებ უარს საქართველოს მოქალაქეებზე" - ამბობს გურამ შარაძე და ირწმუნება, რომ უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე გუშინ მასზე შური იძია. "ლაიდერ ქაჩტუჩის სისტემა მთლიანად მიხილ სააკაშვილისა და თავისუფლების ინსტიტუტის" ჯიბის სასამართლოა. ეს ყველაფერი ქაჩტუჩისა და შარაძის მიერ დაიწყებულია და ირწმუნება, რომ უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარისა და მთლიანად სასამართლო სისტემის წინააღმდეგ განცხადების გაკეთებას ის პარლამენტშიც აპირებს. "დეპუტატებს მოთხოვ, უნდა მოხდეს გამოუცხადონ ლაიდ ქაჩტუჩისას", - ასეთია შარაძის გადაწყვეტილება.

რაც შეეხება "თავისუფლების ინსტიტუტის" არასამთავრობო ორგანიზაციის წევრები დარწმუნებულები არიან, რომ სასამართლოს გუშინდელი გადაწყვეტილება შარაძის პოლიტიკური მოღვაწეობის დასასრულის დასაწყისია.

რაც შეეხება "თავისუფლების ინსტიტუტის" არასამთავრობო ორგანიზაციის წევრები დარწმუნებულები არიან, რომ სასამართლოს გუშინდელი გადაწყვეტილება შარაძის პოლიტიკური მოღვაწეობის დასასრულის დასაწყისია.

რაც შეეხება "თავისუფლების ინსტიტუტის" არასამთავრობო ორგანიზაციის წევრები დარწმუნებულები არიან, რომ სასამართლოს გუშინდელი გადაწყვეტილება შარაძის პოლიტიკური მოღვაწეობის დასასრულის დასაწყისია.

რაც შეეხება "თავისუფლების ინსტიტუტის" არასამთავრობო ორგანიზაციის წევრები დარწმუნებულები არიან, რომ სასამართლოს გუშინდელი გადაწყვეტილება შარაძის პოლიტიკური მოღვაწეობის დასასრულის დასაწყისია.

რაც შეეხება "თავისუფლების ინსტიტუტის" არასამთავრობო ორგანიზაციის წევრები დარწმუნებულები არიან, რომ სასამართლოს გუშინდელი გადაწყვეტილება შარაძის პოლიტიკური მოღვაწეობის დასასრულის დასაწყისია.

რაც შეეხება "თავისუფლების ინსტიტუტის" არასამთავრობო ორგანიზაციის წევრები დარწმუნებულები არიან, რომ სასამართლოს გუშინდელი გადაწყვეტილება შარაძის პოლიტიკური მოღვაწეობის დასასრულის დასაწყისია.

რა ელის „კროკოს“?

მირაბ მხარაბელი

საქართველოში ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლა ისეთ იმეათობას წარმოადგენს, რომ, როცა სამართალდამცავები "შენუხლებიან", ყველას ეჭვი იპყრობს. კითხვობენ: რატომ მაინც დამაინცეს ორგანიზაცია და რატომ მაინც დამაინცეს ახლა?

ასე მოხდა "კროკოს" შემთხვევაშიც. ოთხშაბათს სამართალდამცავებმა ამ ორგანიზაციის ოფისიდან მათთვის საჭირო მტკიცებულებები ძალით ამოიღეს. ამან დიდი ხმაური და მოთქმა-მოთქმა გამოიწვია. უამრავი გეროსი დაიბნა; მათ შორის ისეთიც, ვისთვისაც კონსტიტუციის შეკვეთა.

გუშინ შპს "კროკოს" ხელმძღვანელობამ სპეციალური პრესკონფერენცია გამართა და თავისი სიმართლის დამტკიცებას შეეცადა. მათ არც სამართალდამცავებისთვის საკუთარი პრეტენზიების წაყენება დაიწყებიათ. პრეტენზიები ასე უღერს: რატომ დავგინტერვიოს ოფისები და რატომ შეგვიღერეს ეს მუშაობა. ამ ყველაფრის შედეგად მათ გარკვეული მორალური და მატერიალური ზიანი მიადგათ. "კროკო" სასამართლოში იმუქრება.

ყველაფერი კი იმით დაიწყო, რომ თბილისის შინაგან საქმეთა მთავარი სამმართველოს კორუფციასთან და ეკონომიკურ დანაშაულთან ბრძოლის სამმართველოს მეორე განყოფილების ინსპექტორმა მაქსიმარამ "კროკოს" საქმიანობის შესახებ მოკვლევა ჩაატარა და მიზანშეწონილად ჩათვალა, გაეკლავათ სასამართლოსთვის ჩხრეკის ჩატარების შუამდგომლობით მიემართა. მოსამართლე მამუკა ნოზაძემ შუამდგომლობა დააკმაყოფილა და ოთხშაბათს სამართალდამცავები "კროკოს" თხოვნილ ბუროს ერთდროულად "დაეცნენ".

სამართალდამცავები ამ ფორმას სამ კანონდარღვევაში ადანაშაულებენ: ულიცენზიო საქმიანობა, არაეროვნული ვალუტით ანგარიშსწორება და გადასახადების დამალვა. ზემოთ ჩვენს მიერ დასახელებული სამმართველოს უფროსი მერაბ მელუა ჩვენთან საუბარში აცხადებს, რომ "კროკოს", მთელი ქვეყნის მასშტაბით, 43 ბუროს აქვს, ლიცენზია კი - მხოლოდ ოთხი. თუ იმას

პოლიციის ბაასამართლება

თბილისის პროკურატურა უახლოეს მომავალში დაასრულებს გამოძიებას და სასამართლოში განსახილველად გაგზავნის თბილისის ვაკე-საბურთალოს რაიონის პოლიციელების საქმეს, რომელთაც ბრალად ედებათ სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადაამეტება. თბილისის პროკურორის უფროსი თანამშრომლის ნანა ლომიას განცხადებით, თბილისის ვაკე-საბურთალოს რაიონის მე-2 ქვეგანყოფილების ინსპექტორებს - ილია კიკაბიძეს და ვიკი ქორცილიძეს - ქურდობის ფაქტის აღუდრეცხავია სამსახურებრივი უფლებამოსილების გადაამეტებად ჩაუთვალეს.

გამოძიების მასალებით, შარშან, 10 მარტს, თბილისში, ვაჟა-ფშაველას გამზ. ზირზე მდებარე სასურსათო მაღაზია

თბილისი. პანკისის ხეობის სოფელ შუა ხალანში სავიზო-საპასპორტო რევიზის დარღვევის ფაქტის დადგენის შემდეგ, 35 წლის მანსურ მუხამდოვი დააკავეს. ამხეტის პოლიციის უფროსის ლევან შაშიაშვილის განცხადებით, მუხამდოვი ტაჯიკეთიდან მოსულია და საზღვარზე სასაზღვრო რაზმში მსახურებდა; იქ მიმდინარე ინციდენტის გამო, რაზმი მიტოვდა, ბაქის გავლით საქართველოში ჩამოვიდა და თავი შეაფარა შუა ხალანში მცხოვრებ მეგობართან, რომელიც ჩვენთან დაკავშირდა. კახეთის რეგიონულ საპასპორტო-საავტო მსახურებში შაშიაშვილი პოლიციის ვაკლის შემდეგ მოხდებოდა დაკავებული მუხამდოვის დემორტაცია საქართველოში. მელია-ნუსი

თბილისი. უშიშროების მინისტრმა ვალერი ხაბურძანიამ ქვეყნის პრეზიდენტსა და ეროვნული უშიშროების საბჭოს წევრებს ტერორიზთან ბრძოლის შესახებ კანონის პროექტი გააცნო, სადაც, მისი თქმით, ქვეყანაში ტერორიზთან ბრძოლის პრინციპები საკანონმდებლო აქტივობის არის გათვალისწინებული. როგორც ვალერი ხაბურძანიამ აცხადებს, მის მიერ მომზადებული კანონპროექტი უსაფრთხოების ზონაზე, კერძოდ ამ ტერიტორიაზე, სადაც ამხეტის განხორციელდა ოპერაცია ტარდება, სადაც მთელი რევიზის გამოცხადებას ითვალისწინებს, რათა ძალისხმევა სტრუქტურულად თავისი მოვალეობა შეუფერხებლად შესრულოს. მელია-ნუსი

თბილისი. უშიშროების მინისტრი ვალერი ხაბურძანიამ ადასტურებს ინფორმაციას, რომ პრეზიდენტ ელვარდ შევარდნიას წინააღმდეგ განხორციელებულ ტერაქტში ბრალდებულ იგორ გიორგაძეს საქართველოში გარკვეულ წრეებში აქტიური კავშირი აქვს, მაგრამ მაინცა, რომ ეს ქვეყანაში დესტაბილიზაციის მიზეზი ვერ გახდება.

მისივე ინფორმაციით, ინტერპოლის მიერ ძებნილი იგორ გიორგაძის მიმართ უშიშროების სამინისტრომ უკვე ყველა შესაძლებელი სამართლებრივი პროცედურა განახორციელა და იმ შემთხვევაში, თუ გიორგაძე საქართველოში ჩამოვა, მას გენერალური პროკურატურისათვის ჩვენების მიცემა მოუწევს.

ხაბურძანიას თქმით, იგორ გიორგაძეს ტერორისტის სტატუსი დაკითხვის შედეგების შედეგად შეიძლება მიეცეს. მელია-ნუსი

თბილისი. საქართველოს სახელმწიფო საზღვარი საზღვრის უკანონოდ გადმოღაბვისა და ნაოსნობის ნესების დარღვევის ფაქტზე ქართველი მესაზღვრეების მიერ რამდენიმე დღის წინ დაკავებული თურქული გემს "სელემი-1"-ს 200 ათასი ლარის გადახდა ან აუქციონზე გაყიდვა ემუქრება. საქართველოს სასაზღვრო ძალების ფოთის რეგიონული სამმართველოს უფროსის კობა ბოჭორიძის განცხადებით, დაკავებული გემის კაპიტანი დაჯარიმების შესახებ დადგინების ოქმი უკვე გადგება. დადგენილების გასაჩივრება მას 10 დღის განმავლობაში შეუძლია, წინააღმდეგ შემთხვევაში, ჯარიმის გადახდა მოუწევს, ან გემი აუქციონზე გაიყიდება. ინტერ-პრესი

თბილისი. აფხაზეთის თვითგამოცხადებული რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრმა ვიარჩესლა ეშმაძემ განაცხადა, რომ ქართული მხარის მიერ სოხუმისა და ოჩამჩირეს პორტებში მიმავალი გემების ფოთში შეჩერებას, შეიძლება, "შლავზე შეტაკებით მოჰყვებოდეს". "საქართველოს და თურქეთს შეუძლიათ შეთანხმდნენ, რომ აფხაზეთში მიმავალი გემები, იარაღისა და კონტრაბანდის გადატანის გამოირიცხოს მიზნით, უშუალოდ თურქულ პორტებში შემოიწმუნეს", - თქვა ვიარჩესლა ეშმაძემ. პრაიმ-ნუსი

თბილისი. თბილისის დიდებულ-წულურეთის რაიონის სასამართლოში ე.წ. გლდანის ეპარქიის წინამძღვრის ბასილ მკალაშვილის და მისი თანამოაზრის პეტერ ივანიშვილის გუშინდელი სასამართლო პროცესი გურჯველი ვადით გადაიდო. მიზეზი დაზარალებულებისა და მათი ადვოკატების, კერძოდ, ივლივას მოწინავე გამოუცხადებლობა გახდა.

მოსამართლემ მალვა კვარაცხელიამ დაზარალებულებისა და ადვოკატების სასამართლო პროცესზე იძულებით წარმოდგენის შესახებ განიხილა გამოიტანა. მელია-ნუსი

შარაძის მოქალაქეობის დატოვებამდე ერთი ნაბიჯი აშორებს

ხათუნა ჭანტიაშვილი

"დღეს საბოლოოდ დავრწმუნდი, რომ უზენაესი სასამართლო თავისი თავმჯდომარისად კორუფციის ქაობშია ჩაფლული. ლაიდერ ქაჩტუჩის ძვირად დაუფლება ჩემთან ასეთი დამოკიდებულება, ასეთ მოპყრობას მას არ ვაპატიებ და არ შევარჩევ". - ეს განცხადება გურამ შარაძემ მას შემდეგ გააკეთა, რაც უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საკასაციო პალატამ ძალაში დატოვა საოლქო სასამართლოს სააპელაციო პალატის გადაწყვეტილება და დეკლარაცია კერძო საკასაციო სარჩელის განხილვაზე უარი უთხრა.

ამ გადაწყვეტილებით, უზენაესმა სასამართლომ არ დააკმაყოფილა შარაძის მოთხოვნა "თავისუფლების ინსტიტუტის" უფროსის ლევან რამიშვილის წინააღმდეგ ცილისწამების მუხლით სისხლის სამართლის საქმის აღძვრის თაობაზე.

საქმე ის გახლავთ, რომ ქართული კანონმდებლობის მიხედვით, სისხლის სამართლის საქმის აღძვრის ან არააღძვრის საკითხის განხილვა მხოლოდ ორი ინსტანციის სასამართლოს - რაიონულსა და საოლქო სასამართლოს სააპელაციო პალატას შეუძლია. სისხლის სამართლის საქმეზე კერძო საჩივრის განხილვის უფლება საკასაციო პალატას არ გააჩნია. თუმცა, ცოტა წინს წინ, შარაძე-

უზენაესმა სასამართლომ გურამ შარაძეს მოლოდინი არ გაუმართლა

რამიშვილის საქმის განხილვებმა საოლქო სასამართლოს მოსამართლებმა შეცდომა დაუშვეს. მართალია შარაძის რამიშვილის წინააღმდეგ სისხლის სამართლის საქმის აღძვრა ამცენს, მაგრამ დეპუტატს მოუთითეს, რომ მას ამ გადაწყვეტილების გასაჩივრების უფლება უზენაესი სასამართლოში შეეძლო. დეპუტატმაც არ დააყოვნა და ახალი სარჩელით უზენაეს სასამართლოს მიაღწია.

სწორედ საოლქო სასამართლოს მიერ დამტკიცებული ეს შეცდომა გახდა იმის მიზეზი, რომ ზემდგომმა ინსტანციამ გუშინ გურამ შარაძის საჩივრის განხილვაზე უარი თქვა. "შარაძის სარჩელი დარჩეს განუხილველი, რადგან ის უზენაესი სასამართლოს საკასაციო პალატის კომპეტენციაში არ შედის", - ასეთი კონკრეტული იყო გუშინდელი პასუხი, რომელიც საბოლოოდ და შარაძეს მისი

რთველობი, გერმანიისა და ბევრი სხვა ქვეყნისაგან განსხვავებით, სასამართლო პროცესზე ტელე-კამერები დაიშვება. ეს არასწორია. მოტივი, რატომაც არ უნდა დაეშვათ ტელე-კამერები პროცესებზე, მარტოა: სასამართლო პროცესები მართალია, საჯაროა, მაგრამ ისინი მართლმსაჯულების განხორციელების იმართება და არა საზოგადოების სასიყრდელად. - აცხადებს ელენ ბესტუი და იმედგარეულად განმარტავს, რომ ტელე-კამერები მოსამართლებს, გარკვეულწილად, ხელს უშლის ან სხდომის თავისუფლად წარმართვაში. საინტერესოა, რომ შარაძემ, გუდაურში, სამართლებრივი განათლების ასოციაციის მიერ მოწყობილ სემინარზე (ამ სემინარს ელენ ბესტუი ესწრებოდა), საქართველოს სასამართლოებში მელია-სპიკერების არსებობის აუცილებლობაზე საუბრისას, ქართველმა მოსამართლემ არც ამ საკითხის მოგვარების სრული მზადყოფნა გამოთქვა. მაგრამ, სამწუხაროდ, უზენაესი სასამართლოს გარდა, არც ერთ სასამართლოს მელია-სპიკერი დღემდე არ ჰყავს. ასეთ პრობლემაში კი, ბუნებრივია, უსწრაფესობის საჭირო ინფორმაციის მოპოვებისათვის ზოგჯერ გადაყვანილებული ინფორმაცი-

თი ურთიერთობის ჩამოყალიბებისათვის აუცილებელია, ნებისმიერი ინსტანციის სასამართლოს საკუთარი მედია-სპიკერი ჰყავდეს, ანუ უფლებამოსილი პირი, რომელიც პრესასთან ითანამშრომლებს, კანონის ფარგლებში მიწოდებს მათთვის საჭირო ინფორმაციას. ბესტუის თქმით, მედია-სპიკერობას გერმანიაში მოსამართლეები ითვსებენ. იქ, ყოველი კვირის ბოლოს მედია-სპიკერი პრესკონფერენციას მართავს, სადაც ჟურნალისტებს კვირის განმავლობაში მიმდინარე პროცესებზე დამატებით ინფორმაციას აწვდის. მასმედიის წარმომადგენლებს მედია-სპიკერთან კვირის ნებისმიერ საშუალოდ დღესაც შეუძლიათ დაკავშირება. მისივე მტკიცებით, ასეთი მჭიდრო ურთიერთობა, შედეგებისდადაგად, ყველა მხარეზე ხელს უწყობს სასამართლოსა და მასმედიას შორის პროფესიონალური ურთიერთობის დამკვიდრებას.

"მე ხშირად მესმის ჩემი ქართველი კოლეგებისაგან, რომ ჟურნალისტები სასამართლო პროცესის შესახებ კომენტარის გასაკეთებლად მათ, მოსამართლებს მიმართავენ ხოლმე. ეს დაუშვებელი მიმართაა. ასევე ხაზს უსვამს ტელე-კამერების სასამართლო დარბაზში შეტანის საკითხს. საქა-

რთო სადღურის ტერიტორიაზე დააკავს. მომივიანი მოქალაქის განცხადების თანახმად, ის კომერციულ საქმიანობას ეწეოდა და ბათუმში-თბილისის მატარებელთა სხვადასხვა სახის პრობლემაში ჩამოიჭრებოდა. ჩუბანიძე კი დაკავებამდე რამდენიმე დღით ადრე მას 200 ლარი გამოსძალა და განუცხადა, რომ ყველა რეივის შემდეგ ან-ალოგური თანხის გახორციელება. კორუფციასა და ეკონომიკურ და-

პოლიციამ ლეგიონარი ქრთამის აღებისთვის აღაპატიმრა

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრომ ქრთამის აღების ფაქტზე საგანგებო ლეგიონის სპეცდანიშნულების სამმართველოს ოპერატიული თანამშრომელი ზურაბ ჩუბინიძე დააკავა.

შს სამინისტროს ეკონომიკურ დონაშაულთან ბრძოლის სამმართველოს თანამშრომლებმა ოპერატიული ღონისძიება მოახდინეს საჩივრის საფუძველზე განხორციელების და ლეგიონერი ჩუბინიძე რკინიგზის სატვი-

რთო სადღურის ტერიტორიაზე დააკავს. მომივიანი მოქალაქის განცხადების თანახმად, ის კომერციულ საქმიანობას ეწეოდა და ბათუმში-თბილისის მატარებელთა სხვადასხვა სახის პრობლემაში ჩამოიჭრებოდა. ჩუბანიძე კი დაკავებამდე რამდენიმე დღით ადრე მას 200 ლარი გამოსძალა და განუცხადა, რომ ყველა რეივის შემდეგ ან-ალოგური თანხის გახორციელება. კორუფციასა და ეკონომიკურ და-

„დაქუხება არც ისე ადვილია“

იური შევჩუკი თბილისში

ანა კორძია-სამადაშვილი

Не стреляй! იხაზდა დარბაზი. “ჩემი ძვირფასებო, მე საერთოდ არ ვისვრი”, უპასუხა იური შევჩუკმა.

ალარ მოვეყვები, რომ დარბაზი საველი იყო, რომ ყველა ალგზნებული და თვალგანთქებული იჯდა, რომ საზოგადოება ოვაციებით შეხვდა საბჭოთა და რუსული როკის ცოცხალ ლეგენდას, იური შევჩუკს – ეს თავისთავად ცხადი ამბავია.

ალარც იმას მოვეყვები, რომ სცენაზე გადართლილი ჟურნალისტები და ფოტოგრაფები (მხოლოდ მათ თუ მოვკრავდი ხოლმე თვალს) სასაცილო სანახავებიც კი იყვნენ – ბედნიერი სახეებით, უმისამართოდ გაღიმიებული. ალბათ, არც მე ვუკლებდი – რა ხანია, ამდენი არ მიხტუნავია... ისევე იმ დროში აღმოვჩნდი, როცა ყველაზე მაგარ ბიჭებს ლურჯი ჯინსები, კუბოკრული პერანგები და ჩინური კეტები ეცვათ, და როცა აზრადაც არ მოგვდიოდა, რომ ოდესმე პარიზში უფრო იოლად ჩავდინავდით, ვიდრე უფაში. იური შევჩუკმა იმ დროში დაგვაბრუნა, როცა ძალიან გვიყვარდა ერთმანეთი.

გარდა იმისა, რომ მუსიკოსია, ის შესანიშნავი პოეტი და არაჩვეულებრივი დეკლამატორი გახლავთ. Спины к спине с землей... სულგანაბულნი ვუსმენდით. შემდეგ კი: “ამ სიმღერას ისე გიმღერებთ, როგორც დაინერა, Дождь”.

აყოლას ვლამობდით. Грянул майский гром! მომღერალს გაეცინა: “არა, ძვირფასებო, დაქუხება არც ისე ადვილია!”

მას კი კარგად ეხერხება. რაც არ უნდა ნაიკითხოს, იმღეროს, თქვას ან გააკეთოს, მისგან უზარმაზარი ძალა მოდის, არა დამანგრეველი, არამედ პირიქით – იური შევჩუკი უზარმაზარ დადებით მუხტს იძლევა, და მისმა შემყურემ ნამდვილად იცო, რომ ყველაფერი შეგიძლია, მთავარია, საკუთარი თავი არასოდეს შეგეცოდოს და უკან არ დაიხიო. ყველაფერი კარგადაა, რადგან ბარტო არ ხარ – Ты не один...

DDT-ს ლიდერმა ძველ ჰიტებთან ერთად ახალი სიმღერებიც შეასრულა. მასთან ერთად თბილისური შთაბეჭდილებები მისი ჯგუფის წევრებმაც გაგვიზიარეს – არ მოუყოლიათ, საყვირსა და საქსოფონზე კომპოზიცია შეასრულეს. ძალიან კარგი იყო. “თქვენი ქალაქი ჩემს ბიბლიოთეკას მაგონებს. ასეთივე დაუფარცხნელია და ასეთივე მყუდრო...”

უცნაურია, რომ აქამდე არასოდეს გვსტუმრებია. მის ბიოგრაფიას რომ გადავხედოთ, წესით, თბილისის არ უნდა ასცდნოდეს: “...84 წლის შემოდგომასა და ზამთარში მთელს საბჭოთა კავშირში დავბოდიშდები, ჩანთით და გიტარით, ყველგან მპატიჟებდნენ, მეც დავდიოდი, ეგრეთ წოდებულ “ბინის კონცერტებს” ვატარებდი. მოსკოვი, უკრაინა, სამხრეთი, ჩრდილოეთი, ციმბირი და ა.შ. დიდ ბინას აირჩევდნენ ხოლმე, ხალხი შელაგდებოდა, პორტეინი თავზე სასხმელად იყო, მერე – სანთლები, და ვმღეროდი, მერე ქუდს წრეზე ვატარებდი და გზას ვაგრძელებდი.

B2 კულტურა B3 ანკაბა

აი, ასე იყო. ამ ბინებში მრავალი ვარსკვლავი გაიცანია, კარგი, სუფთა დრო იყო (მაგრამ ეს ცალკე ამბავია). 85 წლის ზაფხულში უფაში დაჭერები დაიწყო... მეც მაგრად მომხვდა – გაზეთებში მამხილებელი სტატიები გამოქვეყნდა. მართალია, ხალხი გვეხმარებოდა, ჩვენს დასაცავად წამოიმართნენ და გაზეთებს წერილები დააყარეს, ასობით ხელმოწერით – შევჩუკს ნუ ეხებითო. ამან ბევრი დაზარალა, მიაშიტები იყვნენ და თავიანთი მისამართები, სამუშაო ადგილები და ტელეფონის ნომრებიც წერეს. ამას არასოდეს დავივიწყებ... ჰოდა, სოფელ ივლინოში მოვეწყე სამუშაოდ, სამხატვრო სკოლაში (ნება დამრთეს). სუკში გამაფრთხილეს – კიდევ ერთი ჩანაწერი და ციხე არ ავცდებო...”

ჩანაწერი მაინც გაკეთდა. ის ამ სიტყვებით იწყება: Иван Иванович УМЕР! ივან ივანოვიჩი მოკვდა! განაცხადა DDT-მ მთელი საბჭოთა კავშირის გასაგონად. “მორჩა დები-ლიზში, რომელიც ქვეყანაში 70 წლის განმავლობაში სუფევდა!” მართლაც, რამდენიმე წელიწადში ყველაფერი დამთავრდა...

“თქვენი ქალაქი ძალიან ლამაზია”, ამბობდა ბატონი იური, “მაგრამ, იცით, უთქვენოდ ძალიან მოვიწყინე: ღვინო წყალწყალაა, მწვადი არ იჭმევა, მაგრამ მთავარი მაინც ისაა, რომ ხმის გამცემი არა მყავს და აღარავინ სვამს ჩემთან ერთად სადღეგრძელოს...”

გუმინ სალამოს სადღეგრძელოები უხვად შეისვა – მოგეხსენებათ, იური შევჩუკმა თბილისში გადაიხადა თავის 45-ე დაბადების დღე. ისე, ჩემთვის დაუდგენელი მიზეზის გამო ჩვენს ქალაქზე “შექანებული” უცხო ტომის ადამიანებისგან მრავალჯერ მსმენია, რომ თბილისში ერთხელ ჩამოსული აქ აუცილებლად ბრუნდება, ერთხელ მაინც. იმედია, ეს ცრურწმენა თუ რაცაა, იური შევჩუკის შემთხვევაშიც გაამართლებს.

იური შევჩუკმა პანანინა სოფელში, კარელიის საზღვართან იყიდა სახლი. ჟურნალისტებს სოფლის სახელწოდების პრესაში გამოქვეყნებას და სახლის ექსტერიერის გადაღებას სასტიკად უკრძალავს – როგორც ჩანს, “სახალხო კუთვნილებად” ქცეულ შემოქმედს მეტისმეტი ყურადღება მობეზრებული აქვს. თან, როგორც თვითონ ბრძანა, თავის ვაჟთან ერთად მარტო დარჩენაც უნდა ხოლმე, რადგან “ბიჭები მამებთან ერთად უნდა იყვნენ ხოლმე, ზოგჯერ ქალების გარეშე”.

უკვე ათწლეულებია, რაც DDT-ს ლიდერის მიმართ საზოგადოების ინტერესი არ განულებულა, და თუკი ადრე სუკი დასდევდა, ახლა ჟურნალისტები და ცნობისმოყვარეები უშლიან ნერვებს. ყველა გულმოდგინედ ცდილობს მის პირად ცხოვრებაში ცხვირის ჩაყოფას, და ზოგჯერ სრულიად დაუსაბუთებელ და გულისამრევე ამბებსაც ბეჭდავენ ხოლმე. საერთოდ, როცა ადამიანი ამდენად პოპულარულია, ძნელი გასარკვევი ხდება, სად მართალია და სად – ტყუილი. ამიტომ მისი პორტრეტისათვის რამდენიმე შტრიხის შესამატებლად გადავ-

იური შევჩუკი

წყვიტე, უშუალოდ მის მიერ მოთხრობილ ამბებს დაეყრდნობოდი: მოგეხსენებათ, ობიექტური ადამიანები საერთოდ არ არსებობენ, ჟურნალისტები კი – მით უმეტეს. ალბათ, მეც ძალიან მეტყობა, რომ იური შევჩუკის მიმართ გულგრილი არა ვარ...

მაგალითად, ადრეული ახალგაზრდობის ერთი ამბავი თავად აქვს მოყოლილი: ოდესღაც შევჩუკსაც ჰქონია პერიოდი, რომელიც შემდეგ თავის ერთ-ერთ ყველაზე პოპულარულ სიმღერაში, У нас в деревне тоже были хиппаны-ში აღწერა. მას, ცხადია, გრძელი თმა ჰქონდა, და ერთხელაც ქუჩაში ოპერაზმის კომკავშირლებმა დაიჭირეს. მათ ძერჟინსკის

პორტრეტით დამშვენებული სამკერდე ნიმუხები ეკეთათ. “სკვერში ექვსმა კაცმა გამაკავა და თმაზე ცეცხლი მომიკიდა. მართლა, თავზე ცეცხლი წამეკიდა. უბრალოდ, თმა ამოვიგლიჯე, ვისაც სად მივწვდი, დავარტყი, დავეცი, ცეცხლის ჩაქრობას ვლამობდი...” რამდენიმე წლის შემდეგ ამ ჯიშის ტიპები, თუ მთლად ისინი არა, ვინც იურა შევჩუკს პარკში ურტყამდნენ, სპორტის სასახლეში მის კონცერტზე გამოცხადდნენ და მთვრალი ღრიალებდნენ: “მიდი, იურა!”

უნდა ითქვას, რომ შევჩუკი თავისი კოლეგებს ხშირად ადანამაულებს ხოლმე, “პოპსას” აწვებითო. საერთოდ, ყოველთვის ასეთი ყოფილა. ამ

ნიადგზე ერთხელ ვიტორ ცოის საცემრადაც კი განუფლა. არადა, ცოის გარდაცვალების ამბავი როცა მიუ-

ამბობენ, რომ ადრე თუ გვიან სიქმართლისთვის ბრძოლა ქარის ნისქვილთან შერკინება იქცევა ხოლმე – კეთილშობილი, მაგრამ უაზრო საქმეო. მაგრამ ფაქტია, რომ ხალხი, ის თაობაც კი, რომლისთვისაც კომკავშირლებს თმა არასოდეს შეუტრუსავს, იური შევჩუკის РОДИНА-ს მღერის. იური შევჩუკის ბრძოლა აშკარად არაა უაზრო. თან ძალიან კარგია, როცა ვინმე ისეთი ძალიან და დარწმუნებით წარმოთქვამს ყველა ადამიანისთვის ყველაზე სასურველ სიტყვებს: Ты будешь вечно со мной...

B4 სპორტი B5 სპორტი B6 განცხადება B7 სტილი B8 სხვადასხვა

B7 სტილი B8 სხვადასხვა

ზურბის ქარს ბისურვებით!

თამარ სუნიველი

გახმაურებულმა ლიტერატურულმა კონკურსმა - პენ-მართონმა წელს სამუშაოდ 24-საათიანი გრაფიკი აირჩია, ანუ მისი მონაწილეები საკონკურსო მოთხოვნას ერთი დღე-ღამის - 24 საათის განმავლობაში დაწერენ. ასე რომ, თავისი არსებობის მეორე წელს, მართონი გაორმაგებული ძალებით და გაორმაგებული საშუალებებით იწყებს მუშაობას - დროის ხანგრძლივობასთან ერთად ფულადი პრემიების რაოდენობაც გაიზარდა. პრემიები დაწესეს: I პრემია - "ჯორჯია ონლაინი", 1 000 აშშ დოლარის ეკვივალენტი, II პრემია - კომპანია "ჩენელ ენერჯი", 600 აშშ დოლარის ეკვივალენტი; III პრემია - ფოთის საზღვაო ნავსადგური, 400 აშშ დოლარის ეკვივალენტი.

კონკურსის ორგანიზატორები: ლეონი "ძველი თბილისი", გამომცემლობა "დიოგენე" და "ჯორჯია ონლაინი". მხარდამჭერები: ფოთის პორტი, კომპანია "ჩენელ ენერჯი", ტელეკომპა-

ნია "რუსთავი-2" და გაზეთი "24 საათი". 2003 წელს პენ-მართონი "საქართველოს ბანკის" პატრონაჟით ტარდება. კონკურსის 24-საათიან ფორმატსა და სხვა სახელებზე გუშინ გაზეთ "24 საათის" რედაქციაში გამართულ პრეს-კონფერენციაზე ისაუბრეს. გამოცემლობა "დიოგენეს" დირექტორი თამარ ლებანიძე, კონკურსის ინიციატორი ჯარჯი აქიმძე, "ჯორჯიან ონლაინის" აღმასრულებელი დირექტორი მერაბ ბუხალაძე, "საქართველოს ბანკის" პრეზიდენტი ვლადიმერ პატიშვილი, ფოთის პორტის დირექტორი ვეჟამ ინაშვილი, "ჩენელ ენერჯის" დირექტორი ალი აბაიძინი და ჟურის წევრი დავით ჯავახიშვილი - აი, ის ადამიანები, რომლებიც გუშინდელ პრესკონფერენციაში მონაწილეობდნენ, ცოტა მოგვიანებით მათ შარშანდელი ჟურის თავმჯდომარე გახუშტი კოტეტიშვილიც ემეურთოდნენ.

ჟიური, რომელმაც 2002 წელს, მართლაც, მართონი დაიწყო იმუშავა, წელსაც უცვლელი დარჩება: ვახუშტი კოტეტიშვილი, დავით ჯავახიშვილი, კოტე ჯანდიერი, ჯარჯი აქიმძე, თამ-

პენ-მართონი 2003 "24 საათის" საკონფერენციო დარბაზში დაიწყო

არ ლებანიძე, მაღაზნ ხარბედია, გია გმა, თანაც ორიგინალურ ადგილას - პატარა გემზე, რომელსაც "კაპიტანი თავართქილაძე" ჰქვია. გემი ფოთის

პორტიდან გავა 7 ივნისს, დილის 12 საათზე. ასეთი არჩევანი ორგანიზატორთა ახირება სრულდებოდა არ გახლავთ, "გვინდა, რომ თბილისიდან გავიდე და თანდათანობით საქართველოს ყველა რეგიონი მოვიცვათ, ლიტერატურული პროცესები დედაქალაქის გარეთაც გავიტანოთ", - ამბობენ ორგანიზატორები. რაც შეეხება დაჯილდოების საზეიმო ცერემონიას, ის 27 ივნისს გაიმართება თბილისში, "საქართველოს ბანკის" განახლებულ დარბაზში, რომლის რესტავრაციაც ამჟამად მიმდინარეობს. ამ დღეს ერთდროულად მოხდება გამარჯვებულ მწერალთა დაჯილდოება და ისტორიული დარბაზის გახსნა, რომელიც პირველი ქართული ბანკისა და ოლია ჭავჭავაძის სახელთანაა დაკავშირებული.

"დღეს ქართულ კულტურას დახმარება სჭირდება, - ამბობს "საქართველოს ბანკის" პრეზიდენტი ვლადიმერ პატიშვილი, მოხარული ვარ, რომ ამ მართონში ჩავეხები, თუ ყველაფერი კარგად ჩაივლის, ჩვენი თანამშრომლობა სისტემურ ხასიათს მიიღებს."

შარშან მართონის პირველ ეტაპზე 661 ადამიანი მონაწილეობდა, აქედან 26 შერჩეა, მერე კლუბ "100 % Cotton"-ში 12-საათიანი ლიტერატურული შეჯიბრიც გაიმართა... საბოლოოდ სამი გამარჯვებული გამოვლინდა: გელა ჩქვანავა, მარინე კლბაქიძე და თამარ ფხაკაძე. ათი საუკეთესო მოთხოვნა კი ნივნად გამოცდა...

წელს კი... მონაწილეობის მსურველებმა გამოცემლობა "დიოგენეს" უნდა მიაკითხოთ, 19 მაისიდან 30 მაისამდე და პროზაული ნაწარმოები (5 გვერდამდე) წარადგინოთ, მეორე ეტაპზე მაქსიმუმ 23 ადამიანი შეირჩევა. 2002 წლის სამ გამარჯვებულს კი სპეციალურად მიიწვევენ მართონის დასვენით ეტაპში მონაწილეობის მისაღებად. ნაწარები ჩვეულებისამებრ დამოფრული იქნება.

მეტი ჯერჯერობით ახა გითხრათ, ისლადამრჩენია, ყველა მონაწილე წარმადება, კარგი ამინდი და ზურგის ქარი ვუსურვო, და რაც მთავარია, ზღვის ავადმყოფობამ არ შეგაძინოთ.

თანამედროვე რომანის „პარნასული“ პრაქტიკა

თომას ბერნჰარდის "სარდაფი" ქართულად

"ჩვენ ყველას ერთნაირად გვაქვს მისჯილი ეს ცხოვრება, რაც იმას ნიშნავს, რომ სამუდამოდ სიკვდილმისჯილი ვართ. მაგრამ, რომელი დანაშაულისთვის - არავინ იცის, ან იქნებ სულაც არანაირი დანაშაული არ მიგვიძღვის, ან იქნებ მომავალში დავაშავებთ რაიმეს და მერე ჩვენს გამოსხვებით დასჯებიან. ჩვენ საკუთარი ნებით არ მოვსულვართ ამ ქვეყნად - უცბად, ჩვენად უნებურად დაიწყო ჩვენი ცხოვრება და მთელი პასუხისმგებლობა დაგვეკისრა."

თომას ბერნჰარდი

ჩვენთვის ყურბან საიდის რომანის "ალი და ნინოს" მთარგმნელად არის ცნობილი, ავსტრიელი თანამედროვე მწერლის, თომას ბერნჰარდის რომანის - "სარდაფის" ქართულენოვანი ვარიანტი წარმოგვადგინა. ნინოს მზის სინათლე-

ზე გამოქანა გამოცემლობა "არილმა" ითავა, ხოლო ნაწარმოები მთარგმნელს გადაცნო და მიაწვდინა ავსტრიულმა ბიბლიოთეკამ, რომელიც საქართველოში მესამე წელსადაა არსებობს. გამოცემა ხელშეწყობდა სიაშა ორგანიზაცია "კულტურ-კონტაქტ აუსტრიაც".

თავად თომას ბერნჰარდი ქართველებისთვის ნაკლებადაა ცნობილი (გაშინებული გერმანისტიც კი, ქ-ნი წელი ამაშუკული გამოიძვრება, - ამ მწერლის არ ვიცნობო). მისი რომანი - "სარდაფი" მწერლის ავტობიოგრაფიულ ფაქტებს ასახავს და ქართველი მკითხველისთვის უჩვეულო სტილშია დაწერი-

ლი. როგორც მთარგმნელმა გვითხრა, - რომანში აბზაცები, თითქმის, არაა და ორიგინალში წინადადებები იმდენად ვრცელი გახლავთ, რომ მათი გადმოქართულება საკმაო სიმწელებს წარმოადგენდა. ნაწარმოების გამორჩეული რიტმი, ალბათ, ავტორის მუსიკალური განათლების დამსახურებაა. ნინოს რედაქტორის, ნინო ბაქანიძის აზრით, მათა მირიანაშვილმა ამ და სხვა სირთულეებსაც შესანიშნავად გაართვა თავი. თარგმანში შენარჩუნებულია ნაწარმოების დენდისიული სულის და სტილი და თან - ქართულ ენას მორგებულად.

მაია მირიანაშვილის თქმით, ამ

რომანის გადმოქართულების სურვილი მას ნაწარმოების წაკითხვისთანავე გაუჩნდა. "იცით, რა მომწონს ყველაზე ძალიან ამ ნაწარმოებში? - სამყარო, რომელიც თომას ბერნჰარდმა დაგვიჩვენა, ძალიან მაკონებს დღევანდელ საქართველოში ადამიანის ყოფას, რომელიც ყველამ დაივიწყა. ბერნჰარდი იმ დასკვნამდე მიდის, რომ როგორც უნდა ვიცხოვროთ დღეამინაზე, ჩვენს ყოფას მინც ბედისწერა განსაზღვრავს და დაბადებისთანავე სიკვდილისკენ მივინწრაფით, მიუხედავად იმისა, ვინ როგორ გაივლის ცხოვრებისეულ გზას," - გვითხრა

მთარგმნელმა. თავად მაია მირიანაშვილი კი ცხოვრებისეულ გზაზე ცნობილმა გერმანისტიმ, ბუბა ყარალაშვილმა გაიყვანა. მაია დღეს გარდაცვლილი პედაგოგის საქმეს აგრძელებს. პარნასში ყოფილი გერმანისტიკის თვალსაზრისით, მანდილოსნები, ჩვეულებისამებრ, დაახლოებით, 40 წლის შემდეგ იწყებენ მწერლურ თუ მთარგმნელობით მოღვაწეობას. მაია მირიანაშვილმა ამ საქმეს უფრო ადრეულ ასაკში მოჰკიდა ხელი, რაც გვაიმედებს, რომ მკითხველი ხშირად იქნება განებივრებული მისი ახალ-ახალი, მშვენიერი თარგმანებით.

კელტური მუსიკის თბილისური სიბილი

ვერა ნაფარიძე

გუშინ განსაკუთრებული საღამო იყო "კლუბ 22"-ში. განსაკუთრებული როგორც კლუბის მებატონეების, მისი სტუმრების, ისე თავად მასპინძელისთვის. ახლა შევეცდებით დავასაბუთო ჩემი ნათქვამი: ჯერ ერთი, არა მგონია კელტური მუსიკის საღამო "კლუბ 22"-ში კი არა, სადმე თბილისში ოდესმე გამართულიყო. მითუმეტეს, ისეთი რემერტურითა და შესრულებით, როგორც ეს გუშინ მაღი სერებრიაკოვამ შემოგვთავაზა. ამ ფაქტით შეუძლიათ კლუბის მებატონეებმა თამამად იამაყონ. კონცერტი განსაკუთრებული იყო მსმენელისთვისაც, ვინც შემთხვევით თუ განგებ მიაკითხა ზანდუკელის 22-ს - მათ ხომ მაღი აღმოაჩინეს; დაბოლოს, ეს კონცერტი დარწმუნებული ვარ, მნიშვნელოვანი იყო თავად ახალგაზრდა მომღერლისთვისაც, იგი ხომ ასეთ ამბულაში (გვულისხმობ რილანდიური ფოლკლორული გამოცდას) პირველად გამოჩნდა სცენაზე.

არ ვიცი რილანდიურ ფოლკს ჰყავს ჩვენში ამდენი გულშემატკივარი თუ მაღის (ალბათ, ორივეს ერთად), მაგრ-

ამ ფაქტია, რომ "კლუბი 22" გუშინ სტუმრებს მართლაც ვერ იტყვია. გულშემატკივართაგან ზოგიერთი, ვინც ხალხმრავლობასა და სიცხეს ვერ უძლებდა, გარედან უსმინდა კონცერტს. გუშინდელი აუდიტორიით თუ ვიმსჯელებთ, თბილისში კელტური მუსიკის თავყვანისმცემლებს შორის იყვნენ: "სოფთები", Appendix-ის ორგანიზატორები და გამოფენის უცხოელი მონაწილეები, კლუბის მუდმივი სტუმრები, რასაკვირველია მაღის ახლობლები და ერთი-ორი ირლანდიური ფოლკლორის ნამდვილი გულშემატკივარი. მუსიკის გარდა, კელტური კულტურის მოყვარულებისთვის საჭირო განწყობას ირლანდიური ყავაც ქმნიდა, რომელიც გუშინ კლუბში საგანგებო ფასდაკლებით იყიდებოდა. ყველაზე მთავარი კი, რასაკვირველია, მუსიკა იყო. ამ მხრივ კლუბში სიტუაცია მოწოდების სიმაღლეზე იდგა.

მათ, ვისაც ახსოვდა მაღი სერებრიაკოვას და "სოფთების" რამდენიმე ერთობლივი საკონცერტო გამოსვლა, ახალგაზრდა შემსრულებლის გუშინდელი ფორმა დიდად მოულოდნელი არ უნდა ყოფილიყო; მაგრამ იყვნენ ისეთებიც, ვისაც ეს კონცერტებიც ახსოვ-

კელტური ფოლკლორის ქართული შესრულებით - მაღი სერებრიაკოვა

და, მაღის ერთ-ერთი ბოლო პროექტი, "სამებას" ჩანაწერებსაც კარგად იცნობდა, მაგრამ მაინც ამტკიცებდა, დღეს მაღი სხვაგვარად აღმოვაჩინო. რას იზნა, ჩვენად სასიხარულოა, აიო-ან შემსრულებლები, რომლებიც ინტენსიურად იზრდებიან და იხევენებთან. როგორც გუშინ დავრწმუნდით, ერთ-ერთი მათგანი მაღი სერებრიაკოვაა.

პროექტ "სამებაში" მონაწილეობის შემდეგ მაღიმ, ახლახანს მოსკოვში მონაწილეობა მიიღო ფესტივალში New Wave. ყოველწლიური ფესტივალის მიზანი ახალი სახელების აღმოჩენა და მათი პრომოუშენია. თავიდან ამ ფესტივალში მაღის მონაწილეობაზე ყოყმანობდა - აქ "პასაჟიკები" გეყავს და შინ ადგილი არ არისო. საქმე იმაშია, რომ არც მაღის უსაროდა დიდად მათ მარაქში გარევა, მაგრამ რას იზნა, მოსკოვია, თბილისთან შედარებით დიდი ქალაქი, მუსიკალური ინდუსტრია მეტად განვითარებული, მეტი შანსები და ა.შ. მითუმეტეს, რომ ფესტივალს გამოცდილი პროდუქტებიც ესწრაფებოდა, ერთი სიტყვით, ახალგაზრდა დამწყები მუსიკოსისთვის მასში მონაწილეობა ურიგო ნამდვილად არ არის.

გვიანი გაზაფხულის მერცხლები

კავკასიური ფესტივალი ალტერნატიული მუსიკის მოყვარულებისთვის

ვერა ნაფარიძე

"მერცხლები გაზაფხულზე ბრუნდებიან", - მესუთე წელსადაა ასეთი ოპტიმისტური სახელწოდებით თბილისში ალტერნატიული მუსიკის საერთაშორისო ფესტივალი იმართება. აქამდე ფესტივალი აპარტულბდა თავის სახელწოდებას, რასაც წლებგანდელ ლონისძიებზე ნამდვილად ვერ ვიტყვი. 1999-2000 წლებში თბილისში რამდენიმე დღის განმავლობაში ფესტივალზე სხვადასხვა ევროპული და კავკასიური ჯგუფები გამოდიოდნენ. ასეთი საამოებრება თბილისელ ალტერნატიული მუსიკის მოყვარულებს წელს არ ელით. ამჯერად ფესტივალში მოკრძალებული სახით გაიმართება - ის დღეს ოთხ საათზე დაიწყება და, სავარაუდოდ, დღესვე შუალაბით დასრულდება. რაც შეეხება მონაწილეებს, ძველი კინოსტუდიის პავილიონის სცენა ამჯერად მხოლოდ კავკასიელ მუსიკოსებს უმასპინძლებს.

ფესტივალი "მერცხლები გაზაფხულზე ბრუნდებიან" ლადო ბურდულის პირშია. თავად მუსიკოსი "მერცხლებისა" და "რთველის" (ფესტივალის სამომდგომო ლონისძიება) ისტორიას კიდევ უფრო შორიდან იწყებს. ლადო ბურდულის თქმით, ეს ფესტივალი ჯერ კიდევ 1995 წელს დაიბადა, როდესაც ქვეყანაში დაწყებულ ხელოვანთა ემიგრაციას ქართველი მუსიკოსი კონცერტების სერიით დაუპირისპირდა. ამ კონცერტებმა ფესტივალის სახელოდება ოფიციალურად 1999 წელს მიიღეს. "ნიჭიერი ახალგაზრდა მუსიკოსების საქართველოდან ნასვლა ახლაც გრძელდება. ჩემი ფესტივალის მიზანი იყო წარმოგვეჩინა ის დარჩენილი კონცერტები თუ შემსრულებლები, ვინც ყურადღების ღირსი იყო. გავცეცხო ისინი როგორც ადგილობრივი, ისე უცხოელი მსმენელისთვის" - ასე ხსნის თავად ქართული ალტერნატიული მუსიკის პიონერი ლადო ბურდული ფესტივალის იდეას. ოთხი წლის წინათ, პირველი ფესტივალი საკმაოდ შთაბეჭდილი და, მართლაც, ალტერნატიული გამოვიდა.

მაშინ ლადო ბურდულს ლონისძიების ორგანიზებაში თბილისში მოღვაწე ინტელექტუალური ბარნაბი დავებდა. ფესტივალი "პეროვსკაია" რამდენიმე ბარში მიმდინარეობდა. ხოლო შემოდგომაზე ფესტივალი გავრცელდა და მას სახელწოდება წელიწადში დროის მიხედვით, "რთველი" შეეცვალა. პირველი "რთველი" საკმაოდ მოსავლიანი გამოდგა - ფესტივალში კავკასიელებთან ერთად რუსი და ინგლისელი მუსიკოსებიც გამოდიოდნენ. ფესტივალმა მიიპყრო MCM-პარისისა და MTV-ის მოსკოვის ოფისის ყურადღება.

უკვე 2000 წლიდან ფესტივალის კონცეფცია რაღაცნაირად გაიკვავა. ძირითადად, უფულობისა და უსპონსორობის გამო, გადაწყდა, სავაზაფხულო ფესტივალის ("მერცხლები გაზაფხულზე ბრუნდებიან") მონაწილეთა შემადგენლობა კავკასიის რეგიონით შემოფარგლულიყო, სამაგიეროდ, "რთველი" იქნებოდა უფრო მასშტაბური და გრანდიოზული. ასე გრძელდება დღემდე - ფესტივალის ძირითადი ბიუჯეტი სამომდგომო ლონისძიებაზე დაეგმილი დასავლელი სტუმრებისთვისაა გათვლილი. ამიტომაც, რომ წელსაც "მერცხლები გაზაფხულზე ბრუნდებიან" მხოლოდ ქართველი, ჩეჩენი, სომეხი და აზერბაიჯანელი ალტერნატიული მუსიკოსების მონაწილეობით იმართება.

ეს ფესტივალი ერთადერთია კავკასიის რეგიონში, რომელიც პერიოდულად დასავლური მედიის ყურადღებას იპყრობს. წლების განმავლობაში ფესტივალთან თანამშრომლობს ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული და ავტორიტეტული მუსიკალური ტელეარხი MCM. ხოლო, ფესტივალის ავტორიტეტს რაც შეეხება, ოთხი წლის განმავლობაში, ორგანიზატორებმა შეძლებისდაგვარად მოახერხეს, რომ თბილისური ალტერნატიული მუსიკის ლონისძიების შესახებ მაქსიმალური ინფორმაცია შეეღწია უცხოეთის მუსიკალურ წრეებში. ფესტივალს ყოველთვის დიდი ენთუზიაზმით ესწრება რუსული პანკ-როკის სახე, ალექსანდრე სკლიარი საკუთარ ჯგუფთან "ვა-

ბანკთან" ერთად; ფესტივალის ერთ-ერთი ნათელი წერტილი იყო სამი წლის წინათ ლონდონური Wob-ის მონაწილეობა. სხვათა შორის, იმასაც შეცხატებთ, რომ სწორედ ამ ფესტივალზე გაიცნო ფართო საზოგადოებამ "ინსათი" ნინო ქუთამაძესთან ერთად.

ლადო ბურდული ფესტივალის აღმორჩენელ დღევანდელ კონცერტზეც

გვიპრდება. განსაკუთრებულ იმედებს ორგანიზატორები ღილოვლი მუსიკოსების ჯგუფზე "მონოპლანი" ამყარებენ. განმარტდება თუ არა მათი მოლოდინი, ამაში დარწმუნება თქვენც შეგიძლიათ - კონცერტი "ძველი კინოსტუდიის პავილიონში" დღის ოთხი საათზე დაიწყება და პროგრამას თუ ვენდობაში, მას ერთი ძველი თბილისური ჯგუ-

ფი "მემემტო მორი" გახსნის. დაგეგმილია რამდენიმე ჩვენთვის სრულიად ახალი ჯგუფის გამოყვანა. მათ შესახებ ფოტო, კონცერტის შემდეგ ვისაუბროთ. ნაცნობებიდან კი აღსანიშნავია, თავად ლადო ბურდული, რომლის გა-მოსვლა სავარაუდოდ ფესტივალის ერთ-ერთი აკორდი იქნება; კონცერტში ასევე მონაწილეობას მიიღებენ: ბაკ-

ურ ბურდული, ბაჟუ, "აუტსაიდერი", შედარებით ახალი "იანგ ჯორჯიან ლოლიტას", გია თოიძე ("ამირალის" ყოფილი ლიდერი), "პესტ პისტორი" და დი-ჯეი ფორტუკა (გიორგი ფორტოლიანი). მათ ვისაც მსგავსი მუსიკა და სიტუაცია აინტერესებს, არა მგონია ფესტივალზე მოხვედრა გაუჭირდეს - მიღების ფასი სულ რაღაც ხუთი ლარია.

პირველად საქართველოში!

პროექტის მენეჯმენტს ახორციელებს სელონების მენეჯერთა კავკასიის ქსელი

აზიური ინვესტიციები

MACH INVESTMENT

თბილისის ქალაქის სანაპირო სამსახური
იზაბელის სამსახური ადმინისტრაცია
ქუთაისის აქტივი და სანაპირო

საავტორი კონსერტი

ლევან შენგელია

შაპარია ფაღიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიური თეატრი

21 მაისი 2003 წელი. 19 საათი

პროექტის პრომოვარი: მიორაი მორიაშვილი

შეავსეთ ანკედა და გამოგვიგზავნეთ

გთხოვთ, შეავსოთ ბარკვევით. გლანკი უფასოა.

სამაუწყებლო კომპანია "რუსთავი 2" არ არის ვალდებული, განეხილოს თუ არა მონაწილეობას შიშვენი "ხალხის პირისპირ". თქვენი შედეგების შედეგად, დამატებითი გადასახადების კომპლექსური ამ ანკედის შედეგით თქვენ ეთხრობებით შიშვენი "ხალხის პირისპირ" წესებსა და პირობებს.

ანკედა გამოგვიგზავნეთ ფოსტით ან მოიტანეთ მისამართზე:

სამაუწყებლო კომპანია "რუსთავი 2", ტელევიზორიანა "ხალხის პირისპირ", ვაჟა-ფშაველას 45, 300077 თბილისი

კონკურსანტები ტელევიზორიანისთვის "ხალხის პირისპირ" შიშვენიან ანკედის საფუძველზე, ამიტომ გთხოვთ, ყურადღებით შეავსოთ ანკედა.

სახელი და გვარი

ოჯახური მდგომარეობა:
დაქორწინებული, დაუქორწინებული, გაყრილი, ძვრივი

მისამართი:

შვილები: (თუ ახალი)

საფოსტო ინდექსი:

განათლება:
საშუალო, უმაღლესი, ტექნიკური

საკონტაქტო ტელეფონის ნომერი:

პროფესია:

ასაკი:

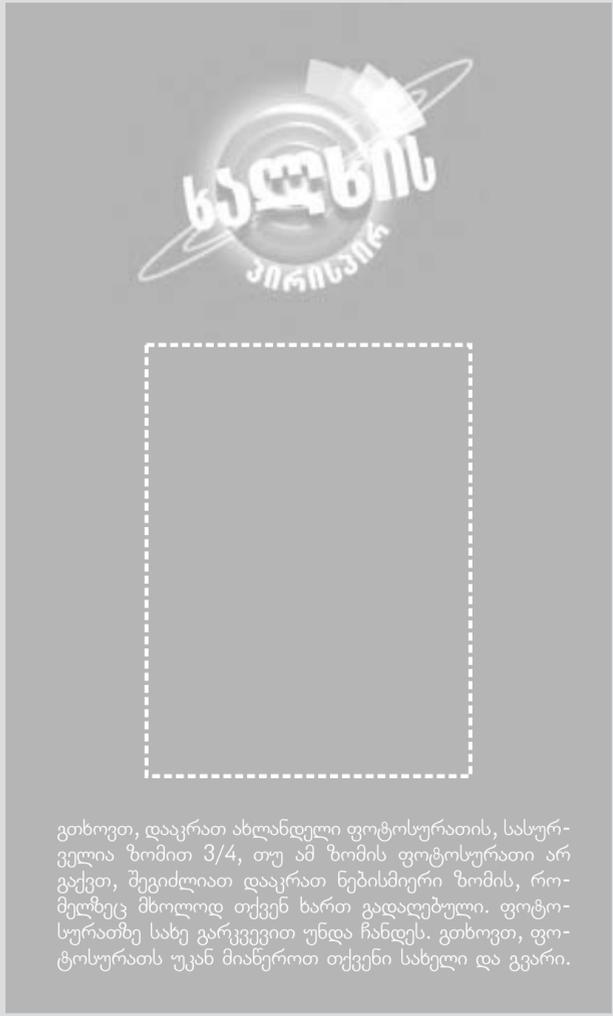
საშუალო ადგილი

დამხმარე კატეგორია: (მითითებით კატეგორია, რომელიც სარგებოდათ, შეგიძლიათ აირჩიოთ ნა-ბიშვილი, მშობლები, სხვადასხვა კლასი "არსებულ" ან ძველით მშობლებს დახმარებით, ან ნა-იხილ მშობლებს შიშვენი, და ა.შ.)

შინაური ცხოველები: (თუ ახალი)

თქვენი ინტერესები და ჰობი:

შეხვედრისათვის თუ არა, პირადად, ცნობილ ადამიანს? ვის, სად და როდის?

გთხოვთ, დააკრათ ახლანდელი ფოტოსურათის, სასურველია ზომით 3/4, თუ ამ ზომის ფოტოსურათი არ გაქვთ, შეგიძლიათ დააკრათ ნებისმიერი ზომის, რომელზეც მხოლოდ თქვენ ხართ გადაღებული. ფოტოსურათზე სახე გარკვევით უნდა ჩანდეს. გთხოვთ, ფოტოსურათს უკან მიანეროთ თქვენი სახელი და გვარი.

როგორ გაატარებდით თქვენს იდეალურ დღეს?

გიყვართ თუ არა მომგებლობა? (თუ გიყვართ საბავშვო ბავშვი და ახლ?)

არჩევანი რომ გქონდეთ, რომელ ცნობილ ადამიანთან ისუბრებდით შეხვედრას, სად და როდის?

როგორი სატელევიზიო გადაცემები მოგწონთ და რატომ?

არჩევანი რომ გქონდეთ, სად და როდის მოგწონდათ და რატომ?

რომ შეგეძლოთ მხოლოდ ერთი რაღაც შეცვლა საკუთარ გარემოებას ან ხასიათში, რას შეცვლიდით და რატომ?

როგორია თქვენი საყვარელი მხარე და საყვარელი ლიტერატურული ნაწარმოები?

გაძვთ თუ არა მიზანი, რომლის მიღწევაც მოგწონთ?

რომ შეგეძლოთ მხოლოდ ერთი ნატივის ასრულება, რას ინატრებდით და რატომ?

როგორი მუსიკა გიტყვებთ და თავად გაძვთ თუ არა მუსიკალური ნიჭი?

მიგიწოდებთ ან გავიკეთებთ თუ არა ისეთი რამ, რითაც ამაყობთ?

თქვენი აზრით, რომელ ზღაპრულ პერსონაჟს უგაგნებთ ყველაზე მეტად და რატომ?

რა ჟანრის ფილმები მოგწონთ და როგორია თქვენი საყვარელი ფილმები?

გაძვთ ან გქონდათ თუ არა რაღაც მატარებელი? კონკრეტულად რა?

ფილმი რომ გადავლოთ თქვენზე, რომელი ცნობილი მსახიობი შეასრულებდა თქვენს როლს?

გამოსულხართ თუ არა ტელევიზიით? (თუ კი, როდის და რა ადგილებზე?)

გაძვთ თუ არა ურვეულო ნიჭი? (გადავლოთ, შეგიძლიათ თუ არა სტაბილური ხმარების "მხმარის სწავლის" შესრულება, ან აკრძალული მარტივი ფუნქციების გაძვთ?)

ყველაზე უხერხული სიტუაცია თქვენს ცხოვრებაში:

რატომ გინდათ მიიღოთ მონაწილეობა ჩვენს თავაში?

ურვეულო ან სინტეზის რამ თუ გადაგხდინათ თავს? კერძოდ რა?

ყველაზე ცუდი საშუალო თქვენს ცხოვრებაში:

დღეს რომ მოგცენ 2000 ლარი, რას გააკეთებდით?

Fox Kids

ოზურბათი, ისანი და სამგორი

ისანი პოლანდიაზე ოცნებობენ

საქართველოს სტადიონებზე გრძელდება "ფოქს კიდის" გათამაშება. გუშინ გამარჯვებულები ისანსა და სამგორში გამოვიდნენ. ისნის რაიონული ტურნირის ფინალში "ჩემპიონი" და "აიასი" უნდა შეხვედროდნენ ერთმანეთს, მაგრამ "აიასს" დარღვევები აღმოუჩინეს და ტურნირის ორგანიზატორები იძულებული გახდნენ, ის შეფიქრებინებინათ. ასე რომ, გამარჯვება და, შესაბამისად, თბილისის ტურნირში ასპარეზობის უფლება "ჩემპიონსა" მოიპოვა.

სამგორის რაიონის ფინალურ მატჩში "შეგარდენი" და "ჯემალი" დაუპირისპირდნენ ერთმანეთს. "ჯემალის" ფეხბურთელებმა თავიდანვე აგრესიული თამაში შესთავაზეს მეტოქეს, უპირატესობა მოიპოვეს და თამაში ლოკალურ გამარჯვებამდე მიიყვანეს - 4:1 "ჯემალის" სასარგებლოდ.

ინფორმაცია

ჩოგბურთი. "დიდი სლეისი" ტურნირების თოთხმეტჯგის გამარჯვებული, ამერიკელი პიტ სამპაისი საფრანგეთის ლია ჩემპიონატს და უმბრლინს გამოტოვებს. ამის შესახებ ინფორმაცია გაავრცელა "Los Angeles Times"-მა. ჩოგბურთელის თქმით, ახლა ის ისეთ მდგომარეობაშია, რომ არ შეუძლია, მთელი დრო ვარჯიშს დაეთმოს, სხვახარად კი წარმატების მოპოვება შეუძლებელია.

ფორმულა 1. "ფერარის" ახალ ბოლიდს ჯერ კიდევ სრულად არ გამოუვლენია თავისი შესაძლებლობები. ამის შესახებ გუშინ განაცხადა მსოფლიო ჩემპიონმა მიხაელ შუმხერმა. მისი თქმით, ახალი ბოლიდი იმაზე სწრაფია, ვიდრე ეს რბოლისას გამოჩნდა. აქედან გამომდინარე, მეტოქეებს ჩვენი დამრეგებლის ძალიან მეორე მხანი რჩება.

ფორმულა 1. გუშინ უნგრეთის სპორტულ საქმეთა მინისტრმა გიორგი იანოშმა განაცხადა, რომ მათი თანამშემუღველო ქოლჯი ბაუმგარტნერი "ჯორდანიის" საჯინიბოს ახალი ტესტ-პილოტი გახდა. საჯინიბოს შეატარების ველი ჯორდანიის ცნობით, 22 წლის ბაუმგარტნერი, რომელიც აქამდე F3000 კლასის რბოლებში გამოდიოდა, გერმანიისა და უნგრეთის გრან-პრის ნინ პარსკეის თასისთვის უპირატესობა გაივლია. "ჯორდანიის" საჯინიბოდან იმასაც იტყობინებთან, რომ ახალი მოზავალი ჩვენი იარაღი იანისის სახით მეორე ტესტ-პილოტსაც შეიძენენ.

ოლიმპიზმი. რაც დრო გადის, მით უფრო იზრდება 2012 წლის ზაფხულის ოლიმპიური თამაშების მასპინძლობის მსურველთა რიცხვი. მადრიდის, ნიუ-იორკის, მოსკოვის, ლიუცი-გის, პეკინის შემდეგ გუშინ თავისი კანდიდატურა წამოაყენა იონდონმა. თავდაპირველად ინგლისელები ვარაუდობდნენ, რომ ქალაქი ვერ შენდებოდა, ხოლო მასშტაბური ტურნირის მოწყობისთვის საჭირო თანხებს, თუმცა, კანდიდატურის წამოყენება მას შემდეგ გადაწყდა, რაც ოლიმპიურ კომიტეტს სახელმწიფომ აღუთქვა დახმარება.

ოლიმპიზმი. საქართველოს ოლიმპიური კომიტეტის (სოკი) აღმასრულებელი კომიტეტის 15-17 მაისის სხდომაზე დღის წესრიგის ერთ-ერთი უმთავრესი საკითხი ალბერტი პრევიონია და 2004 და 2008 წლების ოლიმპიურ თამაშებზე მისი შესაძლო გავლენა. ამ საკითხთან დაკავშირებით აღმასრულებელი კომიტეტი სადისკუსიოდ ესაუბრეთ დედამამუღველო შეიკრება. სასიკვდილო დაავადებამ, რომელიც, ძირითადად, აზიაში მძიმეობს, რეგიონის სპორტულ კალენდარში არაერთი კორექტივი შეიტანა. ჩინეთს, უსაფრთხოების მიზნით, ჩამოართვის ქალ ფეხბურთელთა და ჰოკეისტთა მსოფლიო ჩემპიონატების მასპინძლობის უფლება. ატლანტიკური ზღვისპირა 2008 წელს პეკინში გასამართ ოლიმპიური თამაშების სამარკეტინგო კამპანიისთვის იქონია გავლენა. გადავადდა "პეკინი-2008" სარეკლამო აქციები. რაც შეეხება ათენის ოლიმპიურ თამაშებს, საორგანიზაციო კომიტეტის პრეზიდენტის იოანა ანგელალოპულის-დასკალას განცხადებით: "ჩვენი მჭიდროდ ვთანამშრომლობთ საერაშინეთის ხელისუფლებასთან და სოკი-თან. თვალყურს ვადევნებთ მიმდინარე მოვლენებს და ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციისგან დირექტივებს ვიღებთ".

TV-სპორტი

შაბათი. 17 მაისი

HTB + ФУТБОЛ
13:00 თელისუფალი დარტყმა
13:15 მილიონის ჩემპიონატი. "შერიფი" (ტირასპოლი) - "ზიმბრუ" (კიშინიოვი)
15:00 "პოსტსკოპი" (პოსტოპოლი)
15:30 სერია A. 33-ე ტურის წინ.
16:00 "ვაიტიანი"
16:15 ვალერი ლობანოვსკის სახელობის ტურნირი. ფინალი
17:55 "Football Mundial"
18:25 გერმანიის ჩემპიონატი
20:20 თავისუფალი დარტყმა
20:40 "ფეხბურთი ა-დან ნ-მდე"
21:10 მინიფეხბურთი. რუსეთის ჩემპიონატი. ფინალი. პირველი მატჩი
22:30 გერმანიის ჩემპიონატი
0:25 ესპანეთის ჩემპიონატი. პირდაპირი რეპორტაჟი

15:15 პოკერი. "One Million Poker-2003". ფინალი
16:00 ჩოგბურთი. ATP. პამპურგი. ნახევარ-ფინალი. პირდაპირი რეპორტაჟი
20:00 რუსეთი-აშშ. ბრძოლა წესების გარეშე
22:30 ჰაღდინტონი. მსოფლიო ჩემპიონატი. ნახევარფინალი
00:00 ჰოკეი. სტენლის თასი. ნახევარფინალი. პირდაპირი რეპორტაჟი
2:30 ცხენოსნობა

EUROSPORT
11:30 სპორტული თავგადასავლები
12:00 ფეხბურთი. ლიბერტადორესის თასი. 1/8 ფინალი
14:00 კრივი. სპეცგამოშვება
15:30 ფეხბურთი. ევროპის ჩემპიონატების ლეგენდები
17:30 ჩოგბურთი WTA. პირველი ნახევარფინალი. პირდაპირი ტრანსლაცია რომიდან
19:00 ველორბოლა. ჯირო და იტალია. მე-7 ეტაპი. პირდაპირი ტრანსლაცია
20:30 ჩოგბურთი WTA. მეორე ნახევარფინალი. პირდაპირი ტრანსლაცია რომიდან
21:30 ფეხბურთი. U-17 ევროპის ჩემპიონატი. ფინალი. პირდაპირი რეპორტაჟი
23:30 კიკ-ბოქსინგი
2:00 ექსტრემალური სპორტის სახეობები
3:15 ძიულა. ევროპის ჩემპიონატი

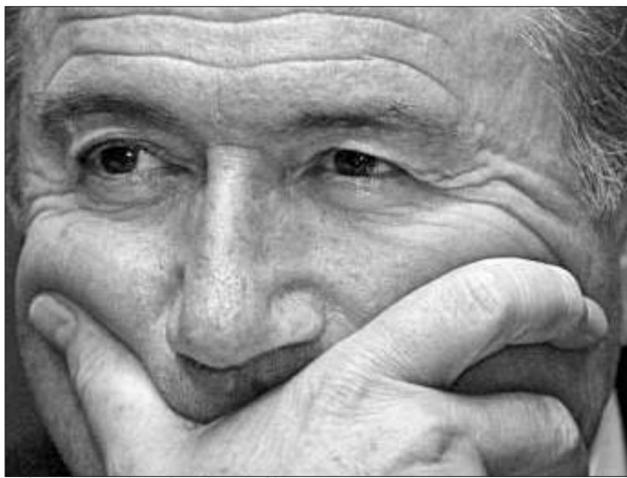
HTB + СПОРТ
04:00 კალათბურთი. NBA. პლეი-ოფი. პირდაპირი ტრანსლაცია
11:00, 14:15, 22:00 პრეს-ცენტრი
11:15, 22:15 "ოლიმპის შეილები"
11:20 აერობიკა
11:45 კალათბურთი. NBA. პლეი-ოფი.
14:30 "ფარი და ბურთი"

ფეხბურთი

ფიფას პრეზიდენტი თბილისს ეწვია

უმალესი საფეხბურთო ჩინი, ფიფას პრეზიდენტი, იოზეფ ბლატერი თბილისს ხანმოკლე ვიზიტით ეწვევა, თუმცა, ამ მცირე დროის მიუხედავად, საკმაოდ ბევრ შეხვედრაში და ღონისძიებაში მიიღებს მონაწილეობას.

ბლატერი თბილისში ერევნიდან, საკუთარი თვითმფრინავით 23 მაისს, 17 საათსა და 30 წუთზე ჩამოფრინდება და პირდაპირ სახელმწიფო კანცელარიაში, საქართველოს პრეზიდენტ ედუარდ შევარდნაძესთან შესახვედრად გაემშურება. ორი პრეზიდენტის ნახევარსაათიანი შეხვედრის შემდეგ ბლატერი სასტუმრო "მარიოტში" დაბინავდება, ხოლო საღამოს 8 საათზე საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის მიერ მის პატივსაცემად გამართულ საზეიმო სადილზე ქართული სუფრის თავისებურებებს გაეცნობა.

იოზეფ ბლატერი ვიზიტისთვის მზადაა

სიზანეიშვილს სასტალი ბაუმკასრუს

სააპელაციო კომიტეტი ფეხბურთელებს სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობით დამემქრა

მინილ აბიზვილი

თბილისის "დინამოსა" და საქართველოს ნაკრების მცველმა, ოთარ ხიზანიშვილმა, სფფ-ს (საქართველოს ფეხბურთის ფედერაცია, - რედ.) სადისციპლინო-ტექნიკური კომიტეტის ლობიერი გადამწყვეტილების მიუხედავად, დისკვალიფიკაცია მაინც ვერ აიცილა თავიდან და დღეს ფოთის "კოლხეთთან" კალენდარული მატჩის გამოტოვება მოუწევს.

შეგახსენებთ, რომ სადისციპლინო-ტექნიკურმა კომიტეტმა, საქართველოს სპორტის აკადემიის რექტორის, იმარ გოგიაშვილის თაოსნობით, სამი დღის წინ განიხილა 11 მაისს "ვიტ ჯორჯიასა" და თბილისის "დინამოს" თამაშის დასრულების შემდეგ "შეგარდენის" სტადიონზე განვითარებული მოვლენების საფუძველზე მთავარი მსჯელის, კახა მესხის მოსტენებითი ბარათი. არბიტრი დინამოელებსა და კლუბის რამდენიმე წარმომადგენელს სიტყვიერი, ხოლო ოთარ ხიზანიშვილს ფიზიკური შეურაცხყოფის მიყენების მცდელობაში ადანაშაულებდა. სადისციპლინო-ტექნიკურმა კომიტეტმა იოზეფ ბლერის მოუსმინა და გამოიტანა ვერდიქტი, რომლის მიხედვითაც "დინამო" 1500 ლარით დააჯარიმა. ობიექტურად, კომიტეტს ხიზანიშვილი დისკვალიფიკაციით უნდა დაესაჯა. მაგრამ, მოგეხსენებათ, 11 ივნისს საქართველოს ეროვნულ გუნდს ირლანდიაში ოფიციალური მატჩი ელის მასპინძელთა ნაკრებთან. დისკვალიფიკაციით დასჯის შემთხვევაში ხიზანიშვილი უმნიშვნელოვანესი მატჩის წინ აუცილებელ სათამაშო პრაქტიკას დაკარგავდა. ამიტომაც, სადისციპლინო კომიტეტმა, ეროვნული ნაკრების ინტერესების გათვალისწინებით, ხიზანიშვილს მკაცრი ვაფრთხილება აკმა. თუმცა, დასჯის ასეთი მსუბუქი ფორმა მოულებლად მიიჩნია სფფ-ს ფეხბურთის განვითარების კომიტეტმა და ვერდიქტი სააპელაციო კომიტეტში გასაჩივრა.

სააპელაციო კომიტეტის თავმჯდომარის, არევეან ლომიძის ხელმძღვანელობით, გუშინ განიხილა საჩივარი და სადისციპლინო-ტექნიკური კომიტეტის ვერდიქტი შესწორებით შეიტანა. კერძოდ, ხიზანიშვილს ერთმანეთს და სეზონის ბოლომდე პირობითი დისკვალიფიკაციასთან ერთად, 50-ლარიანი ჯარიმის გადახდა დაეკისრა. იმ შემხვედრაში ორი ყვითელი ბარათით და მოედნიდან გაძევებით "თავამორჩენილ" ანზაბაქს, რომელიც ამის გამო "კოლხეთთან" ვერ ითამაშებს, სეზონის ბოლომდე პირობითი დისკვალიფიკაცია მიუბრუნდა და გამოიტანა ვერდიქტი, რომლის მიხედვითაც "დინამო" 1500 ლარით დააჯარიმა. ობიექტურად, კომიტეტს ხიზანიშვილი დისკვალიფიკაციით უნდა დაესაჯა. მაგრამ, მოგეხსენებათ, 11 ივნისს საქართველოს ეროვნულ გუნდს ირლანდიაში ოფიციალური მატჩი ელის მასპინძელთა ნაკრებთან. დისკვალიფიკაციით დასჯის შემდეგ "24 საათმა" კომე-

ნტარი სთხოვა არევეან ლომიძეს და "დინამოს" მმართველ დირექტორს დავით პეტრიაშვილს. არევეან ლომიძე: "ასეთი საქციელი არც ერთ ფეხბურთელს არ ემატება. ის, რომ ხიზანიშვილი ეროვნული გუნდის წევრია, სულაც არ მიმაჩნია შემამსუბუქებელ გარემოებად, პირიქით - ნაკრებში თამაში ნებისმიერ ფეხბურთელს გაცილებით დიდ პასუხისმგებლობას აკისრებს. იმ შემთხვევაში, თუ ხიზანიშვილი მსგავს რამეს კიდევ ჩაიდინს, იგი უმკაცრესად დასჯება, შეიძლება, ფეხბურთის თამაში საბუნებრივად აკრძალოს კიდევ. კოლექტიური პასუხისმგებლობის დრო ნაფიდა. ყველამ ინდივიდუალურად უნდა ავსო პასუხი საკუთარ შეცდომებსა თუ დანაშაულებზე. ის, რაც იმ ინციდენტის დროს მოხდა, არასაფეხბურთო ვითარებაში საქართველოს კანონმდებლობით სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობით, 5 წელამდე თავისუფლების აღკვეთით დასჯება. ჩვენ ხელს არავის დაგვარებთ. თუ მსგავსი ხულიგნური გამოხდომები გამეორდება, არ გამოვრიცხავ, რომ მასალები რეაგირებისთვის შინგან საქმეთა სამინისტროს შესაბამის უწყებს გადაეუფლებოდნენ. როგორც ჩანს, საქართველოს სტადიონებზე გამეფებულ უმსგავსობებს სხვა გზით ვერ აღმოუფხვრით.

"დინამოს" ხელმძღვანელობას იმის რეკომენდაციაც მიეცია, რომ თავდასაჯოს ის ფეხბურთელები, რომლებიც მოედანზე უცენზურო სიტყვებს ხმარობენ. ამ გუნდში არის 3-4 ასეთი მოთამაშე და ისინი უნდა მიხედონ, რომ მათი მოქცევა არ შეიძლება."

დავით პეტრიაშვილი: "სააპელაციო კომიტეტის გადაწყვეტილება სამართლიანად მიმაჩნია, თუმცა, სიმართლე გთხროთ, ჩემთვის გაუგებარია, რატომ გასაჩივრა სადისციპლინო კომიტეტის გადაწყვეტილება ფეხბურთის განვითარების კომიტეტმა. არსებობდა იმის ალბათობა, რომ სააპელაციო კომიტეტს ხიზანიშვილი 4-მატჩიანი, ან სულაც ერთწლიანი დისკვალიფიკაციით დაესაჯა. მომჩივანი კომიტეტი, თავისი დასახელებიდან გამომდინარე, პირველ რიგში, ფეხბურთის განვითარებაზე უნდა ზრუნავდეს და არა მგონია, ისეთი ფეხბურთელის, როგორც ხიზანიშვილია, ხანგრძლივი ვადით დისკვალიფიკაცია ამ პროცესს შეუწყოს ხელი.

კიდევ ერთხელ ვიხსენი: სააპელაციო კომიტეტის გადაწყვეტილებას ვეთანხმებით და მიგვაჩნია, რომ "დინამო" მარტო მინდორზე არ უნდა გახდეს საქართველოს ჩემპიონი და თასის მფლობელი. ეს გუნდი, მისი ტრადიციებიდან გამომდინარე, სტადიონის გარეთაც ქართული ფეხბურთის გამოცდილი ლიდერი უნდა იყოს და კლუბის ხელმძღვანელობა, ფეხბურთელებთან ერთად, ყველაფერს გააკეთებს ამისთვის."

ბარტეოს ხანა დამთავრდა?

ოლივერ კანი და "მანჩესტერ იუნაიტედი"

რეს, რაც უნდა პოპულარული იყოს ის. დევიდ სიმენი, ალბათ, მალე ფეხბურთიდან წავა. უკვე დროა, მოედნიდან ტრიბუნაზე გადაინაცვლოს და "არსენალის" კარის დაცვა ახალგაზრდებს აცალოს. აი, ფაბიან ბარტეოსისთვის კი ჯერ ცოტა ადრეა პენსიაში გასვლა. მას ხომ კიდევ დიდხანს სურს გრანდებში თამაში, ფერეიუსონი კი სათადარიგოთა სკამზე უპირებს გადასროლას. როცა "რეალმა" "მან იუ" ჩემპიონთა ლიგადან გამოაგდო, ბარტეოზი გასახდელში უღონოდ დაეწარცხა სკამს და სასონარკვეთილმა ამოიგმინა: "შე, ალბათ, ისე კარგად ვეღარ ვთამაშობ"... დიახ, ასეა, მუსი!

უკვე დიდი ხანია, ალექს ფერეიუსონი ვეღარ იტანს ბარტეოსს არაორდინარულ ქმედებებს. ინგლისურ პრესოში ჩემპიონის ტიტულებია, მაგრამ, ამის მიუხედავად, ზოგჯერ ერთიც და მეორეც ისეთ უაზრო შეცდომებს უშეგებენ, რომ არსენ ვენგერი და სერ ალექს ფერეიუსონი წამლებით მოსაბრუნებლები ხდებიან. არც შევედ სვენ გორან ერიქსონს დაადგა კარგი დღე, როცა გარშემო მიხედ-მოხედვა არ ისურვა, ძველი ტრადიციის ერთგული დარჩა და მსოფლიო ჩემპიონატზე, ახალგაზრდების ნაცვლად, ორმოცი მიღწეულ სიმენს ანდო ინგლისის ნაკრების კარი. ამდენ ნერვიულობას და გამეფებულ გოლს არავინ აპტივებს არც ერთ მქე-

ტრელებს მაინცდამაინც არც უაქტიურიათ. ფრეი ვერ ახალგაზრდაა, ნაკრებშიც კი არ ინევენ, მხოლოდ "პარმაში" თამაშს სჯერდება. როგორ უნდა შეცვალოს ასეთმა უსახელო მეკარემ ფერეიუსონის თანამშემუღველო ის, ვინც ბარტეოსის ადგოლს დაიკავებს, ფრანგის მსგავსად, სახელგანთქმული უნდა იყოს, თუ უფრო მეტად ავტორიტეტული არა. ასეთ პიროვნებას სერ ალექს ფერეიუსონმა ბუნდესლიგაში მიაგნო.

ოლივერ კანი თავისი იმპულსური ხასიათით, შეუპოვრობითა და ბრძოლისუნარიანობით იმ პერიოდის ბარტეოსს მოგვაგონებს, როცა ფრანგი შესანიშნავ ფორმაში იყო და მსოფლიო ჩემპიონის ნოდებისთვის იბრძოდა. მაშინ ბარტეოზი სულელურ კი არა, "ჭკიანურ" შეცდომასაც არ უშვებდა, გაფაცივიებული დარაჯობდა საფრანგეთის ნაკრების სიმშვიდეს. ოლივერ კანიც ასეთია. მოედანზე მას ბადალი არ ჰყავს. ის მხოლოდ მეკარე კი არა, გუნდის ლიდერია. მასზე უკეთ არავის შეუძლია ფეხბურთელების გაშენევა, ბრძოლის სურვილით ანთება. კარბული ხასიათი რომ არა, ოლივერ კანი სანიშნავ პიროვნებად იქნებოდა, მაგრამ ვაი, რომ საკუთარ გრძნობებს ვერ ერევა და ემოციების შეკავება უჭირს. სწორედ ამის გამო მუდამ უსიამოვნებებში ეხვევა - ხან სიჩქარის გადაჭარბებისთვის აჯარიმებენ, ხან -

სონსორების არად ჩადებისთვის, ხან - უადგილო ადგილას მანქანის გაჩერებისთვის. კანი საკუთარ თავს ყველაფრის უფლებას აძლევს, მიაჩნია, რომ მან გერმანიის ბეირი გაუკეთა და, თუ ერთხელ დასაშვებ ნორმაზე სწრაფად გააქრობის თავის "ფერარის", ამით ქვეყანა არ დაიქცევა. გერმანელები მის ასეთ გამოხდომებს უკვე ვეღარ იტანენ. კანონი ხომ ყველასთვისაა მოვლილი.

ბუნდესლიგას და "ბაიერს" კანი გულს ვეღარ უღებს. უკვე ყველაფერი მოვიგა და საზღვარგარეთ მინდა თამაში, - ჭირვეული ბავშვივით იბუტება "ოლი". "ბაიერსს" მისი გაშვება არ უნდა - კანის კონტრაქტი ბავარიულ კლუბთან ხომ 2006 წლამდე გრძელდება. ამის მიუხედავად, ალექს ფერეიუსონი უკვე ნმამალა ამბობს, რომ "მან იუს" კანის შექმნა უნდა. ინგლისური გაზეთი "დეილი მეილი" აცხადებს, "მანჩესტერი" კანთან მოლაპარაკების დაწყებას აპირებს. იმაზე რატომღაც არავინ ფიქრობს, რომ "ბაიერი" "ოლის" ასე იოლად არ დამთმოს. ცოტა ხნის წინ კარლ-ჰაინც რუმენიგემ კანი 85 მილიონ ვეროდ შეაფასა. ეს თანხა ინგლისელების შესანიშნავადაა დასახელებული. ვნახოთ, რამდენად გაუძლიერებს მადას "მან იუს" გერმანელების მეტად ძვირად ღირებული დელიკატესი.

გაეპატიშვებათ „ლაგუნა ვიკი“

ქილო

დიუსალდოროფი ქილოისტაზის დადებითად მოქმედებს

AI გვარდიანა

60 კგ წონაში, სადაც 22 ძიუდო-სტი გამოდიოდა, ნესტორ ხერგიანმა ერთმანეთის მიყოლებით დაამარცხა: ბელგიელი სედრიკ ტამინი, იტალიელი ჯოვანი კარელა და ნახევარფინალში ასპარეზობის უფლება მოიპოვა. აქ ხერგიანს მოლდოველი ვიტალი მიხაილოვი ელოდა. ქართველმა ძიუდოისტმა ეს ბარიერიც იოლად გადალახა და ფინალში ბრიტანელ კრეიგ ფალონს დაუპირისპირდა, თუმცა, ფინალისტის კვალობაზე ალბონელს შესაბამისი შთაბეჭდილება არ დაუტოვებია. ხერგიანი თავიდანვე ეკვეთა მეტოქეს და კოკა აართვა. მერე ორი იუკო მოიპოვა და ჩემპიონიც გახდა.

ნესტორ ხერგიანი

დავით მარგოშვილი

ყენა ესპანელი ოსკარ პენასი და ბელორუსი ალექსანდრ შლიკიც. ნახევარფინალში კი ებრაელ ეკვეთა ვასთან მოუწია ურთიერთობის გარკვევა და აქაც გამარჯვებული გამოვიდა. სხვათა შორის, ებრაელი ძიუდო-ისტის თბილისის საერთაშორისო ტურნირის მონაწილე გახლდათ და მარგოშვილმა იგი აქაც დაამარცხა. ვაკსთან გამარჯვების შემდეგ მარგოშ-

ვილი ფინალში ფრანგ ბენჟამინ დარბელეს შეხვდა. პირველ წუთებზე ბრძოლა თითქოს გარდამავალი უპირატესობით მიმდინარეობდა. მერე და მერე მარგოშვილმა ორთაბრძოლა გააძაფრა და როდესაც გვეგონებოდა, მარგოშვილმა დაამარცხა. ერთი სიტყვით, ევროპის ჩემპიონატის პირველ დღეს სამივე ხარისხის მედალს დავეუფლეთ.

ალკონიზი

ევერესტი შვოთავს, ევერესტი ბორბავს

ბიზა ბარსაპვილი

ევერესტის "ფერდობებზე" აღმადგინა "მოხეტიალე" ბიძინა გუჯაბიძე ნაბიჯ-ნაბიჯ უახლოვდება მწვერვალს. მწვერული ამინდი რომ არა, რუსული ექსპედიციის "თავდასავლის მაძიებელთა გუნდ ალპინდუსტრის" წევრებთან ერთად უფრო ახლოსაც იქნებოდა მიზანთან. ევერესტზე მძვინვარე ქართველის გამო გუჯაბიძე და კომპანია იძულებულია, გამოადარებას დაელოდოს და შემდეგ იერში მიიტანოს. ექსპედიციის ხელმძღვანელის ალექსანდრ აბრამოვის დღიურებიდან შევსტყვევით, რომ მთასვლელებს აკლიმატიზაციის პროცესი დასრულებული აქვთ და პირველივე შესაძლებლობის შემთხვევაში ჩრდილო უნაგირზე გამავალი მარშრუტით მწვერვალისკენ გაემართებიან.

საშუალოდ ბანაკში უამინდობა

ლებელ გადარჩენილ საგნებს. ჩვენი ბიჭები უნაგირზეც "გათხრებს ანარ-მოუბენ" და ახალ-ახალ ნივთებს პოულობენ. გეგმისამებრ, ხვალისთვის 7 500 მეტრზე გასვლას ვაპირებთ. ამავე სიმაღლეზე შერპები ამჟამად ზარვის აზიდვით და 7 900 მეტრზე ბანაკის გაშლათ არიან დაკავებული. 7 900 მეტრზე ბანაკის გაშლას 26 აპრილიდან ვცდილობთ. ჯერჯერობით, არც ერთ სხვა ექსპედიციას 7 500 მეტრზე მალა ბანაკი არ გაუშლია. საშუაზაროდ, ამინდი ნამდუზუნ იცვლება. საშუალოდ ბანაკში ცხრა კაცმა მოიყარა თავი. ექსპედიციის სამი წევრი კი უნაგირზეა.

8 მაისი
უკეთეს დღეს ვერ ინატრებს კაცი. საშუალოდ ბანაკს რომ მივუახლოვდით, აღმოვაჩინეთ, რომ ცხვირი მქონდა მოყინული; მომეცინა თითქმის ფეხზეც და ხელზეც. რის ვი-ვაგვალბოთ ბანაკამდე მივალნი. ბიჭები მომცვიდნენ. ცდილობდნენ, მფარმარებოდან გამოვეყვანე. როგორც იქნა, გამოვეცეთ. რაც შეეხება ქარიშხალს, საშუალოდ ბანაკში კარგების ნახევარი დაღვლევილია. უნაგირზე რომ ორი კარავი გვექონდა, საერთოდ განადგურებულია.

9 მაისი
6 000 მეტრზე ტემპერატურა დაახლოებით მინუს 14-16 გრადუსულია. ქარიც უბერავს. საბანაკო პრობლემა გვექვს იაკებთან დაკავშირებით - მოსაგვარებელია აღჭურვილობის სასიმალო ბანაკებამდე აზიდვა. კავშირი ვაკვს შერპებთან. მათი მეშვეობით ვიგებთ, რომ 7 500 მეტრზე კარგების კვლევიც კი არ ჩანს.

10 მაისი
მეორე დღეა, ზარალს ვითვლით და ვგვროვებთ სიცოცხლისთვის აუცი-

რად ვიღებთ და, უნდა ითქვას, რომ იგი ამართლებს. ღამით უნაგირზე ძლიერი ქარი უფერავდა - 20 მეტრი წამში (ამ დროს მწვერვალზე 52 მ/წ ქარი ქოლდა. - რეაქ) მცდილობა, ავსულიყავით 7 500 მეტრზე, კვლავაც წარუმატებელი გამოდგა. მალა მხოლოდ 100 მეტრის ავლა შევძელით და ძირს ცხვირმოყინულივით დაგბრუნდით. ერთადერთი სასარგებლო რამ, რისი გაკეთებაც შეეძლოთ ეს ექსპედიციის "ალპინდუსტრისა" და სპონსორთა დროშებით ევერესტის ფონზე სურათების გადაღება. ეტყობა, აკლიმატიზაციის პროცესი დასრულებულია. ახლა ამინდის "დაქარაზე" და მწვერვალზე ასვლაზე ვფიქრობთ. მზები ახლას, ჩინელები 17 მაისს აპირებენ ასვლას. პროგნოზის მიხედვით, 12-19 მაისისთვის ძლიერი ქარია მოსალოდნელი. მოუხედავად ამისა, ბევრი ექსპედიცია 17-18 მაისს აპირებს მწვერვალზე ასვლას. მოვილოცებანი. მეორე საძილვე იქვე ვიპოვეთ, ხოლო მესამე ესტონელთა ექსპედიციის წევრებმა მოგვეცეს. მოგვიანებით შერპმა კიდევ ერთი ტომარა მოგვიტანა. ერთი სიტყვით, ძებნაში ვართ.

12 მაისი
ამინდის პროგნოზს ყოველდღიუ-

რად ვიღებთ და, უნდა ითქვას, რომ იგი ამართლებს. ღამით უნაგირზე ძლიერი ქარი უფერავდა - 20 მეტრი წამში (ამ დროს მწვერვალზე 52 მ/წ ქარი ქოლდა. - რეაქ) მცდილობა, ავსულიყავით 7 500 მეტრზე, კვლავაც წარუმატებელი გამოდგა. მალა მხოლოდ 100 მეტრის ავლა შევძელით და ძირს ცხვირმოყინულივით დაგბრუნდით. ერთადერთი სასარგებლო რამ, რისი გაკეთებაც შეეძლოთ ეს ექსპედიციის "ალპინდუსტრისა" და სპონსორთა დროშებით ევერესტის ფონზე სურათების გადაღება. ეტყობა, აკლიმატიზაციის პროცესი დასრულებულია. ახლა ამინდის "დაქარაზე" და მწვერვალზე ასვლაზე ვფიქრობთ. მზები ახლას, ჩინელები 17 მაისს აპირებენ ასვლას. პროგნოზის მიხედვით, 12-19 მაისისთვის ძლიერი ქარია მოსალოდნელი. მოუხედავად ამისა, ბევრი ექსპედიცია 17-18 მაისს აპირებს მწვერვალზე ასვლას. მოვილოცებანი. მეორე საძილვე იქვე ვიპოვეთ, ხოლო მესამე ესტონელთა ექსპედიციის წევრებმა მოგვეცეს. მოგვიანებით შერპმა კიდევ ერთი ტომარა მოგვიტანა. ერთი სიტყვით, ძებნაში ვართ.

რად ვიღებთ და, უნდა ითქვას, რომ იგი ამართლებს. ღამით უნაგირზე ძლიერი ქარი უფერავდა - 20 მეტრი წამში (ამ დროს მწვერვალზე 52 მ/წ ქარი ქოლდა. - რეაქ) მცდილობა, ავსულიყავით 7 500 მეტრზე, კვლავაც წარუმატებელი გამოდგა. მალა მხოლოდ 100 მეტრის ავლა შევძელით და ძირს ცხვირმოყინულივით დაგბრუნდით. ერთადერთი სასარგებლო რამ, რისი გაკეთებაც შეეძლოთ ეს ექსპედიციის "ალპინდუსტრისა" და სპონსორთა დროშებით ევერესტის ფონზე სურათების გადაღება. ეტყობა, აკლიმატიზაციის პროცესი დასრულებულია. ახლა ამინდის "დაქარაზე" და მწვერვალზე ასვლაზე ვფიქრობთ. მზები ახლას, ჩინელები 17 მაისს აპირებენ ასვლას. პროგნოზის მიხედვით, 12-19 მაისისთვის ძლიერი ქარია მოსალოდნელი. მოუხედავად ამისა, ბევრი ექსპედიცია 17-18 მაისს აპირებს მწვერვალზე ასვლას. მოვილოცებანი. მეორე საძილვე იქვე ვიპოვეთ, ხოლო მესამე ესტონელთა ექსპედიციის წევრებმა მოგვეცეს. მოგვიანებით შერპმა კიდევ ერთი ტომარა მოგვიტანა. ერთი სიტყვით, ძებნაში ვართ.

კალათბურთი

13 მაისი

ჩვენც დავილაღეთ და, ალბათ, თქვენც დავალაღეთ საბაზონად საშუალო ბანაკებში ჩვენი მომთაბარეობით. მაგრამ, რას იზამ, ასეთი კლასიკური ექსპედიციები ევერესტზე. თავის გასამართლებლად იმას ვიტყვი, რომ არც ერთ ექსპედიციას 7 700 მეტრზე მალა ფეხი არ აუღვამს. პროგნოზის მიხედვით, კარგი ამინდი 22 მაისს შემდეგა მოსალოდნელია. ახლა კი ძლიერი ქარი ხელს ავშლის. გვემების დაწყობას აზრი არა აქვს - შეუძლებელია. ერთი რამ კი ცნობილია: მინ დასაბრუნებელი ბიულეთი 2 ივნისისთვის გვექვს. დროში რომ ჩავეტვიოთ, 26 მაისს, საშუალოდ და სბაზო ბანაკში უნდა დავეშვათ. ვფიქრობთ, ასეთი რამ არაარეალურია. გუნდის წევრთა უმეტესობა მზადაა, თარიღი გადავივდეს. 17 საათისთვის ექსპედიციის ხელმძღვანელთა თავყრილობაა. ჩინელები 8 300 მეტრზე მალა თოკების გასაძებლად ძაღვების გაერთიანების ნინადადებით გამოვიდნენ. ექსპედიციითა ერთმა ნაწილმა ამისთვის 16 შერპი გამოყო. მთლიანობაში სულ სამი შერპი ვყავს და ამიტომაც პრობლემაურების სახით 200 დღიური გამოყვავით. საშუალოდ ითვს.

14 მაისი
ქარიშხლის გამო უნაგირზე მალა ასვლა და 8 300 მეტრზე ბანაკის დადგენა ვერ მოახერხეთ. გუნდის გუჯაბიძე, ელაგინი და კომანჩიკოვი 7 500 მეტრზე დაეშვნენ. დაახლოებით საათნახევარი კარავს დგამდნენ. მთელი ღამე არ უძინებთ. კარვის კუთხეებს ტანით აკავებდნენ.

დღეს უფრო გაძლიერდა ქარი. ზევირ ალარავინ ნასულა. შერპებიც კი უამინდობის მიუხედავად, ექსპედიციები ევერესტზე ასვლას 17, 18, 19, 20 მაისს გეგმავენ. საშუალოდ ბანაკში კარგები ისევ ფრთხილ იქნენ.

15 მაისი
ქარიშხალმა ისევ მოგვტაცა ტყუალეტი. წელულს აქ, მართლაც, უჩვეულო ამინდობაა. შერპები ამბობენ "მულენ რუსესა" და "ლიდოს" არ ჩამოუვარდნა. კაროლინი ამ კაბარეში ყველას უყვარდა. "ის კეთილი და გულსსმბიერი, არ ყოფილა შემთხვევა, რომელიმე მოცეკვავს მისთვის დახმარება ეთხოვოს, მას კი უარი ეთქვას. ყოველთვის მზად იყო, ნებისმიერს ნაცვლად ეცეკვა, თუ ვინმეს რაღაც მიზეზების გამო არ შეეძლო კაბარეში მისვლა. ის ბევრს შუამობდა და იცოდა, რაც უნდოდა. ამიტომაც მთელმა ასეთ დიდ ნარმატებსას" - იგონებს კაროლინის ექს-მეფე მადამ სლოვი. ახალგაზრდა ბალერინა მალე ძალზე პოპულარული გახდა. ამ სლოვის ცეკვის თეატრში მიიწვიეს. პარიზში თვეში 4000 ევროს უხდოდნენ, ამერიკაში უფრო დიდი ანაზღაურება აქვს. ბორისს მაშინ გაიცნო, როცა მისი თეატრი გასტროლებზე იყო გერმანიაში. "ჯერ მონონებმა იყო, შემდეგ - დიდი სიმპათიები. ახლა ბორისი უკვე შეგვარებულია", - ამბობს ბეკერის ერთ-ერთი მეგობარი.

ბორისის ახალი მეგობარი გოგონა ყველას მოსწონს. კაროლინი მშვიდი და ალერსიანია. ქერა და ცისფერთვალა ბორისისთვის უცებ გამოარჩევთ ამ მუქ, შავთმიან გოგონას. ბეკერის ზურგს უკან ჭორობენ, ბორისს უცნაური გემოვნება აქვს, მუდამ ეგზოტიკურ ქალებს არჩევს. საზოგადოებას ეს უკვე აღარ უყვარს. ბოლის და ბოლის, მთავარი ხომ სიყვარულია და არა კანის ფერი.

რატომ მოსწონს ქერა ბორისს შავბერბანი ქალები?

კაროლინი - ბეკერის ახალი ფავორიტი

როცა ყვითელ პრესაში ფილიპო ინძაგის, ფაბიო კანავაროს, ფრანჩესკო ტოტის ან კრისტინა ვიერის ამერულ თავგადასავლებზე ჭორობენ და ლეპორალობისათვის იმ ქალების სიას ჩამოაჭკვიებენ, ვისთანაც ამ მეტად სიმპათიურ ფეხბურთელებს ოდესმე ურთიერთობა ჰქონიათ, სრულიად ნორმალური რეაქცია მაქვს ხოლმე, რადგან ინძაგაც და ტოტიც, კანავაროც და ვიერაც ლამაზი მამაკაცები არიან და გასაცეხება, რომ მათზე ბეკერი გიყვება, მაგრამ დღემდე ვერ გამოგია, რთი მოაქვს თავი ბორის ბეკერს. მასზე უფრო შეუხედავი სპორსტმენი გერმანიას, მგონი, არც კი ჰყოლია. რა მოსწონთ ქალებს ბეკერის? წუთუ მხოლოდ პოპულარობა და ფული?

ეს ზაფრანასავით ყვითელი, თმა-წარბ-წამწამიანად ქერა, უფერული ჩოგბურთელი მუდამ ახერხებდა, ლამაზმანეტისთვის თავი მოეწონებინა და ჭორების საბაზსაც არცთუ ისე იშვიათად იძლიოდა. საზოგადოებამ ცოტა ხნის წინ ის ქალიც კი გაიცნო, რომელიც დამწყები ბორისის პირველი მეგობარი ყოფილა. 1985 წელს ბეკერი პირველად მონაწილეობდა უიმბლდონის ტურნირზე, მისი დასტურად ანდრეა კი ტრუზუნაზე იჯდა. მაშინ ორივენი ძალიან ახალგაზრდები იყვნენ. ბორისს ხელზე ანდრეას ნაწუქარი ბეჭედი ეკეთა. ისინი მაშინ დაშორდნენ ერთმანეთს, როცა ბეკერი პოპულარული გახდა. ანდრეას არსებობის შესახებ აქამდე არავინ არაფერი იცოდა, ბორისის პირველი სიყვარული ყველას ეგონა ბენედიკტენ კურტენი, რომელთანაც ბეკერი ორ წელიწადს მეგობრობდა. შემდეგ იყო ჩოგბურთელი ზემი ნლით უფროსი ჰამბურგელი კარენ შულცი, რომელმაც სამი წელი გაატარა ბეკერთან. 1993 წელს კი ბორისი ეგზოტიკურ ბარბარას შეხვდა და დაქორწინდა კიდევ. ორი ვაჟი შეეძინა - ნოე გაბრიელი და ელიას ბალაზარი. თითქოს ყველაფერი კარგად იყო, მაგრამ უცებ საიდანღაც გამოტყვერა რუსი მოდელი ანეჟა ერმაკოვა და მტკიცება დაიწყო, ჩემი გოგონას მამა ბეკერიაო. ამ განცხადებამ ყველაზე მეტად თავად ბორისი გააოგნა. ჩოგბურთელი ამტკიცებდა, ერმაკოვასთან მხოლოდ ხუთწამიანი სექსი მქონდაო, მაგრამ ექსპერტებმა ბეკერი პატივად არას ანას მამად ცნო და აღინიშნეს გადახდაც დააკისრა. ბორისს სოლიდური თანხის გაღება ევალებოდა, მაგრამ ამაზე არ უნუნებოდა - ფული ბეკერი ქოწნდა. ყველაზე ცუდი ის იყო, რომ ბარბარამ თავი მოტყუებულად ჩაქოვლა, ბორისს მიატოვა და ბავშვებთან ერთად ფლორიდაში წავიდა საცხოვრებლად. უიღბლო დონ შუანი მარტო დარჩა, თუმცა, არა დიდი ხნით. მალე ბორისი ინდური წარმოშობის რეპერმა ქალმა, ზაბრინა შეტლურმა შეაქცია. ამას მოჰყვა ჰაიდი ნუმეს-გომესი, მომზიბველი მოდელი დომინიკანელთა რესპუბლიკიდან. 2002 წელს გერმანული ყვითელი პრესა ირწმუნებოდა, ბეკერი ამერიკელი პატრის ფრანკზე შეუყვარდაო. ამ სიყვარულმა მხოლოდ 151 დღეს გასტანა და უკვალოდ გაქრა. ახლა ბეკერი ისევ ახალ ქალთან ერთად გამოჩნდა საზოგადოებაში. ურნალისტები ისევ ირწმუნებიან, ბორისს შეყვარებულიაო. ჩოგბურთელის მეგობრებაც ამასვე ამტკიცებენ. ვნახოთ.

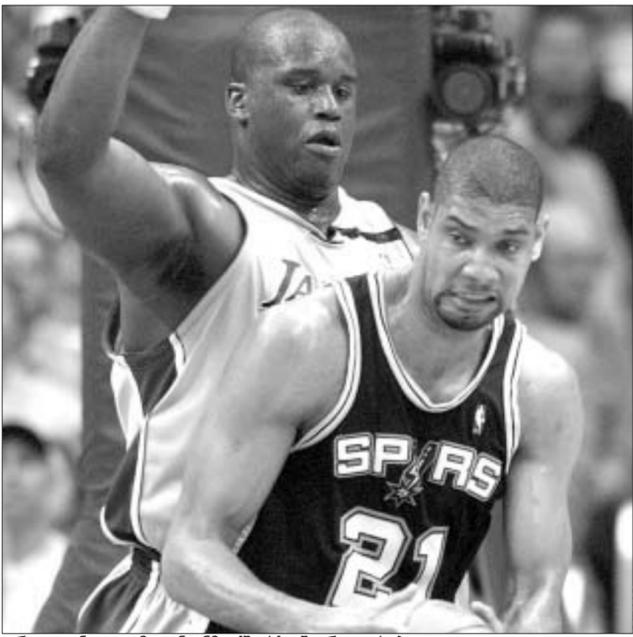
მუქკანიანი კაროლინი 26 წლისაა. საფრანგეთის მოქალაქეა, მაგრამ ამჟამად ნიუ-იორკში ცხოვრობს. პროფესიონალი მოცეკვავა. წარმატებით გამოდიოდა პარიზის ცნობილ კაბარე "Crazy Horse"- ში. პარიზში სულ სამი კაბარეა, სადაც ცეკვა ყველა ბალერინასთვის მეტად პრესტიჟულია. "Crazy Horse" პოპულარობით "მულენ რუსესა" და "ლიდოს" არ ჩამოუვარდნა. კაროლინი ამ კაბარეში ყველას უყვარდა. "ის კეთილი და გულსსმბიერი, არ ყოფილა შემთხვევა, რომელიმე მოცეკვავს მისთვის დახმარება ეთხოვოს, მას კი უარი ეთქვას. ყოველთვის მზად იყო, ნებისმიერს ნაცვლად ეცეკვა, თუ ვინმეს რაღაც მიზეზების გამო არ შეეძლო კაბარეში მისვლა. ის ბევრს შუამობდა და იცოდა, რაც უნდოდა. ამიტომაც მთელმა ასეთ დიდ ნარმატებსას" - იგონებს კაროლინის ექს-მეფე მადამ სლოვი. ახალგაზრდა ბალერინა მალე ძალზე პოპულარული გახდა. ამ სლოვის ცეკვის თეატრში მიიწვიეს. პარიზში თვეში 4000 ევროს უხდოდნენ, ამერიკაში უფრო დიდი ანაზღაურება აქვს. ბორისს მაშინ გაიცნო, როცა მისი თეატრი გასტროლებზე იყო გერმანიაში. "ჯერ მონონებმა იყო, შემდეგ - დიდი სიმპათიები. ახლა ბორისი უკვე შეგვარებულია", - ამბობს ბეკერის ერთ-ერთი მეგობარი.

ბორისის ახალი მეგობარი გოგონა ყველას მოსწონს. კაროლინი მშვიდი და ალერსიანია. ქერა და ცისფერთვალა ბორისისთვის უცებ გამოარჩევთ ამ მუქ, შავთმიან გოგონას. ბეკერის ზურგს უკან ჭორობენ, ბორისს უცნაური გემოვნება აქვს, მუდამ ეგზოტიკურ ქალებს არჩევს. საზოგადოებას ეს უკვე აღარ უყვარს. ბოლის და ბოლის, მთავარი ხომ სიყვარულია და არა კანის ფერი.

ლივიკარსი 82:110 სან-ანტონიო სერის ანგარიში 2:4

"ლივიკარსმა" ვერ შეძლო, შესულიყო NBA-ის ისტორიაში და გამხდარიყო მეორე გუნდი, რომელმაც ზედიზედ სამზე მეტი ჩემპიონის ტიტული მოიგო. ფილ ჯექსონის შეგირდებისთვის სეზონი დამთავრდა. პლეი-ოფის სერის მეექვსე მატჩში "საფურსი" უფრო აქტიური, ენერგიული და, შესაბამისად, ძლიერი აღმოჩნდა. სამი მეოთხედის შემდეგ მასპინძლები მეტოქეს 9 ქულით ჩამორჩნენ. უკანასკნელი თორმეტწუთეულის შუაში კი ვეგვალფერი გადაწყვეტილი იყო.

ტიმ დანკანმა, რომელიც წინა შეხვედრებში ჩრდილოში მოექცა, დაამტკიცა, რომ დამსახურებულად მოიპოვა რეგულარული სეზონის MVP-ს ტიტული. ასეთი თამაშით დანკანს სავესებით რეალურად შეუძლია, თავისი კოლეცია პლეი-ოფის ფინალის საუკეთესო კლავატორისთვის ნოდებითაც შეავსოს. თუმცა, ამისთვის "საფურსი" ჯერ ფინალში უნდა გავიდეს. ფილ ჯექსონისთვის რთული გამოდგა იმის გაცნობიერება,

ორი გიგანტი: ტიმ დანკანმა "შაკს" აშკარად აჭობა

რომ NBA-ში საუკეთესო შაკილი წილია და კობი ბრაიანტის დუეტს, დანკან-პარკერის ტანდემი ასე იოლად გაუმკლავდა.

საინტერესო ის არის, რომ არც შაკილი იწილი იყო ფარქვეშ შეუდარებელი (31, +10 მოხსნა, +3 დაფარება) და არც კობი ბრაიანტი ყველაზე შედეგიანი (20, +7 გადაცემა). ანუ ისეთი, როგორც საუკეთესო მატჩებში გვახსოვს. ფილ ჯექსონის არ უყვარს მხამბალიან განცხადებებით თავის შექცევა, მაგრამ ერთი ფრაზა მაინც წამოისცა. "ალბათ, ასე უნდა მომხდარიყო" - ბრძანა ლეგენდარულმა მწვრთნელმა. ძნელია, განსაზღვრო, თუ რა იგულისხმა ამ სიტყვებში ფილ ჯექსონმა. თუმცა, ფაქტი ის არის, რომ ბოლო ორი წლის ჯამში, პლეი-ოფის შეხვედრებში, "ლივიკარსი" პირწინადად ანადრუებდა "საფურსს" და ერთ მშვენიერ დღეს აუცილებლად დადგებოდა დრო, როცა "ლივიკარსის" შეხვედრებში სან-ანტონიოს ფაბლური წარუმატებლობა შეწყდებოდა. სწორედ ეს მოხდა ამ სერიაში და ამ მოვლენის მთავარი შემოქმედნი ტიმ დანკანი (37, +16 მოხსნა) და

რეგულარული უფლებამოსილება ჩამოართვის

რომ NBA-ში საუკეთესო შაკილი წილია და კობი ბრაიანტის დუეტს, დანკან-პარკერის ტანდემი ასე იოლად გაუმკლავდა. საინტერესო ის არის, რომ არც შაკილი იწილი იყო ფარქვეშ შეუდარებელი (31, +10 მოხსნა, +3 დაფარება) და არც კობი ბრაიანტი ყველაზე შედეგიანი (20, +7 გადაცემა). ანუ ისეთი, როგორც საუკეთესო მატჩებში გვახსოვს. ფილ ჯექსონის არ უყვარს მხამბალიან განცხადებებით თავის შექცევა, მაგრამ ერთი ფრაზა მაინც წამოისცა. "ალბათ, ასე უნდა მომხდარიყო" - ბრძანა ლეგენდარულმა მწვრთნელმა. ძნელია, განსაზღვრო, თუ რა იგულისხმა ამ სიტყვებში ფილ ჯექსონმა. თუმცა, ფაქტი ის არის, რომ ბოლო ორი წლის ჯამში, პლეი-ოფის შეხვედრებში, "ლივიკარსი" პირწინადად ანადრუებდა "საფურსს" და ერთ მშვენიერ დღეს აუცილებლად დადგებოდა დრო, როცა "ლივიკარსის" შეხვედრებში სან-ანტონიოს ფაბლური წარუმატებლობა შეწყდებოდა. სწორედ ეს მოხდა ამ სერიაში და ამ მოვლენის მთავარი შემოქმედნი ტიმ დანკანი (37, +16 მოხსნა) და

საკრამენტო 115:109 დალასი სერის ანგარიში 3:3

დასავლეთ კონფერენციის ფინალში სან-ანტონიოს მეტოქე კვირას, გამოენიასა, დალასში გამოვიდნენ. "მავერიქსი" და "კინგზი" გამა-

რჯვებულის ვინაობას მემუდევ, გადამწყვეტ შეხვედრაში გაარკვევენ. მეექვსე მატჩში დალასი ვან ქესელის (35) ხელმძღვანელობით სამი მეოთხედის განმავლობაში, ანუ იმ დრომდე უმკლავებოდა "მეფეებს", ვიდრე სტუმრებს ტყორცნები გაუფუჭდებოდათ. ამ მატჩის კულმინაცია ბლორ მეოთხედის დებიუტში გათამაშდა. დალასმა ხუთი წუთის განმავლობაში ვერ შეძლო თამაშიდან მეტოქის ფარში ბურთის ჩაგდება. დაკარგულის ანაზღაურება კი დარჩენილ დროში ვეღარ მოახერხა.

სან-ანტონიოს არ იყო, დალა-სისთვის საკრამენტო უხერხულ მეტოქედ იქცა. წლებანდელ რეგულარულ სეზონში "მეფეებმა" ოთხიდან სამი მატჩი მოიგეს და გადამწყვეტი შეხვედრის მოგებაზეც არ იტყოდნენ. უარს. საკრამენტოს შემადგენლობაში ამინდს იუგოსლავიელი ლევიკარსი ქინიან - სტოიაკოვიჩი (24, +10 მოხსნა) და დივაცი (21). მათ იმდენი მოახერხეს, რომ დალასის ლიდერის დიკ ნოვიციკის მოქმედების არეალი შეუზღუდეს და ის, რომ გამოენიასა, დალასში გამოვიდნენ. "მავერიქსი" და "კინგზი" გამა-

ლოლიტა ლემპიკა საქართველოში

ირინა სანაბლიძე

ლოლიტა ლემპიკას ქალისა და მამაკაცის სუნამოები, რომლებიც საფრანგეთში დაახლოებით ექვსი წლის წინ გამოვიდა, საქართველოში ამ ვაზაფხულის სიახლეა. სუნამოები პარფიუმერულმა ქსელმა "ისი პარიზ" შემოიტანა.

პრეზენტაცია

ლოლიტა ლემპიკას ქალისა და მამაკაცის სუნამოები, მართალია, თითქმის ექვსი წელია, რაც პარფიუმერიის მსოფლიო ბაზარზე გამოჩნდა, მაგრამ საქართველოში ეს სუნამოები მხოლოდ ახლა გაჩნდა. ფირმა "მედე-ამ" და პარფიუმერულმა ქსელმა "ისი პარიზ" სასტუმრო "მერიოტში" ლოლიტა ლემპიკას ბრენდის პრეზენტაცია მოაწყო.

როგორც მოსალოდნელი იყო, თავის მრავალფეროვანი ალაფურმეტით, მაღალი დონის სერვისით და მოწვეული სტუმრებით - უცნობი და კარგად ნაცნობი სახეებით, პრეზენტაციამ პოპულარულად ჩაიარა.

პრეზენტაციაზე ლოლიტა ლემპიკას შესახებ ამომწურავად ისაუბრა სპეციალურად ამ დღისთვის მოწვეულმა ლოლიტა ლემპიკას ეგროპის ქვეყნების რეგიონალურმა მენეჯერმა კატია ფილიპმა. ეკრანზე გავიწყდეს ლოლიტა ლემპიკას ბოლო, 2001 წლის ტანსაცმლის კოლექცია (ლოლიტა ლემპიკა ტანსაცმლის ახალი კოლექციის ჩვენებებს ორ წელიწადში ერთხელ აწყობს). საღამოს პერიოდულად, ნინო ქათამაძე და სტეფანე ახალისებდნენ.

ლოლიტა ლემპიკა

ლოლიტა ლემპიკა ფსევდონია, რომელიც მან მოგვიანებით, ნაბოკოვისა და პოლონელი მხატვრის, ტამარა დე ლემპიკას შთაგონებით შეარჩია და დაირქვა. მანამდე კი, ხუთი წლის გოგონას უკვე ძალიან უყვარდა მოდურ მაღაზიებში სიარული. ნორმანდიული სისხლის, ლათინური ძირის პატარა ლოლიტა თავისი თოჯინებისთვის სულ რაღაცას კერავდა.

70-ან წლებში 15 წლის ლოლიტა უკვე ისე იქნებოდა ხატავდა და საკუთარ ტანსაცმელსაც ქმნიდა. შთაგონების წყაროს ის ყველაფერში ეძებდა. მას ხიბლავდა ამერიკული კინო, როკი და ბრიტანული ფოლკლორული მუსიკა; მაგრამ ყველაზე მეტად მაინც ახალგაზრდა მონიფული ქალების მშვენიერებით, მათი ქალური აღნაგობით, დახვეწილი და ლამაზი ფორმებით იყო მოვადიდებული.

სკოლაში ლოლიტა თითქმის საჩვენებელი, სანიმუშო გოგო იყო, გოგონებზე უფრო დაბოლოებით და სადა სეიტერით. შაბათ-კვირას, საღამოობით გამოეწყობოდა პარიზის, სენტ პიერის ბაზარზე ნაყიდი ქსოვილებით თავის შეკერილ ტანსაცმელში და როკ-ენროლის საცეკვაოდ ისე მიდიოდა.

დრო გადიოდა და მისგან რომ მოდელირის დადგებოდა, ეჭვი უკვე აღარავის ეპარებოდა - მას მუდამ ფანქრით ხელში ხედავდნენ.

ოცი წლის ლოლიტამ ტრადიციული კარიერის გზიდან გადაუხვია: იგი თავის მომავალ მეუღლეს შეხვდა და დაიწყო მისი ახალი თავგადასავალიც. მათ ერთად მოაწყვეს მაღაზია მარისში, პარიზის ერთ-ერთ უძველეს და მომხიბლავ კვარტალში, რომელიც შემდეგ ახალგაზრდა დიზაინერთა თავშესაფრის ადგილად გადაიქცა.

მისი პირველი ნარმატივა ტანსაცმლის პირველი კოლექციის შექმნა და საჯარო ჩვენება იყო. უკვე პირველ კოლექციაში, 1983 წელს, იკვეთება, რომ მაქსიმალური მისი მოდელის დამახასიათებელი დეტალია; ერთი წლის თავზე, მარაიზის იხსენება მისი პირველი ბუტიკი; პირველ ჩვენებაზე ჩნდება პიჯაკები და პალტოები; ლოლიტა მოზარდებზეც ზრუნავს - ქმნის ახალგაზრდულსა და ხელმისაწვდომ კოლექციას LOLITA BIS; ამ კოლექციიდან ექვსი წლის შემდეგ იქმნება საქორწინო კაბები და იხსენება საქორწინო სამოსის ბუტიკი Les Mariees de LOLITA; 1997 წელს გამოდის ლოლიტა ლემპიკას პირველი სუნამო, ხოლო ერთი წლის შემდეგ თავის შემოქმედებას აქვსუარეობით - სათავალებით, წინდებითა და საცვლებით ამდიდრებს.

სხვა მხრივ კი, ლოლიტა ლემპიკა ჩვეულებრივი ქალი ყოფილა, რომელსაც ჰყავს სამი ქალიშვილი და თქვენ წარმოიდგინეთ, სამზარეულოშიც სიამოვნებით ტრიალებს ხოლმე, როცა დრო ამის საშუალებას აძლევს.

რადგანაც კინო ჯერ კიდევ ბავშვობაში იყო მისი გატაცება, ცდილობს არც ერთ კინოფესტივალს არ დააკლდეს და როგორც ამბობენ, სიამოვნებით ქმნის სამოსს კონფერანსულაგებისთვისაც. კიარა მასტროიანს, ვიქტორია აბრალს, მატელადა მეის, უმა თურმანს, ნიკოლ კიდმანს და ელოზაბეტ პარლის ლოლიტა ხშირად აცემს.

ლოლიტა ლემპიკას კოლექციებში ხშირად ნახავთ, მაღალყელიან წინდებს, მაქსიმალურად სახელოებს და აბრეშუმს მიშველ სხეულზე. საერთოდ, მის კოლექციებში დომინირებს აბრეშუმში და ატლასი, რომელსაც კი სქოცილები შემოსილ სხეულსაც ეს სიმშველეს იერს მატებს; ამიტომ შრილა კაბები, რომლებსაც 30-ანი წლების გავლენა ეტყობათ, მისი კოლექციების განუყოფელი ნაწილია.

ლოლიტა ლემპიკას ეგროპის ქვეყნების რეგიონული მენეჯერი კატია ფილიპი

სუნამო მამაკაცებისთვის

სუნამო ქალებისთვის

ლოლიტა ლემპიკას მამაკაცებისთვის მოდელი

ლოლიტა ლემპიკას სურნელებათა სამყარო

ფრანგული მოდის თანამედროვე დიზაინერისთვის მთავარია მისი შემოქმედებისგან ძლიერი მიზიდულობის ძალა წარმოიქმნას. ლოლიტას სუნამოები მისსავე მოდასა და სტილს ემსაუბრებიან, ხაზი არ წყდება: ბაროკოს ზეგავლენა, დელიკატური სიმბოლოები და უსწორმასწორო ფორმები. მისი სუნამოების თითოეული დეტალი საკუთარ ისტორიას მოგვითხრობს.

ქალის სუნამოს ფლაკონი ვაშლის, როგორც მაცდუნებელი ხილის ფორმისა და მგზნებარე, ვენიან სიყვარულთანაა გაიგივებული; პირველი, გულუბრყვიანი და ნაზი სიყვარულის სიმბოლო ისრით განმეორებულია ფულა, რომელიც ფლაკონის ოქროსფერ თავსაბურზეა გამოხატული; თავსაბურე კი, თავის მხრივ, ძირტკბილას ყვავილის ყუნწს გამოსახავს; ფლაკონი ასევე გალამაზებულია ოქროსფერი და თეთრად მომინანქრებული სურის ფოთლებით და მარადიულ სიყვარულთან ასოცირდება. სურის ფოთოლს, როგორც აქესუსარს, ბევრგან შეხვდებით ლოლიტა ლემპიკას სამყაროში, ზოგან ამოქარგულს, ზოგან მომინანქრებულს, ხან საკინძებზე, ხან კი - ფესვსაცმლის ბალთაზე.

ოქროსფერი სურის ფოთლი და მრგვალი ფორმის, ბაროკოს სტილის სილიოსქლისფერი ჩარჩო, რაც ასევე ერთ-ერთი განმსაზღვრელი ელემენტია მის შემოქმედებაში, სუნამოს ელფასაც ამშვენებს.

ქალის სუნამოს წყალი. ცის ვაზის (გლიცინიას) ფერი ფლაკონი დამშვენებულია ოქროსფერი და თეთრი, მომინანქრებული სურის ფოთლებით. ფლაკონში, აღმოსავლურ ყვავი-

ლებთან ერთად, ტონკა ბინის, ვეტივერის, მუშკის, ანისელის, იას, ზამბახის, ფოლოს, ვანილის და ლოლიტა ლემპიკას სუნამოს მთავარი ინგრედიენტის - ძირტკბილას ყვავილის ნექტარია. ამ სუნამომ 1998 წელს, სუნამოების საერთაშორისო კონკურსზე - FIFI წლის საუკეთესო სუნამოს წოდება მოიპოვა.

ქალის ტუალეტის წყალი. მოიხფრო ფლაკონი დამშვენებულია სვანოსკის კრისტალური ბოლის თვლებით. ტუალეტის წყალი განსხვავებული ინტერპრეტაცია სუნამოს წყლისა - უფრო მსუბუქი და გრილი. თუკი სუნამოს წყალში ძირტკბილა დომინირებს, ტუალეტის წყალში ანი-სულის არომატი სჭარბობს. გამოყენებულია ასევე ია, ზამბახი, ვანილი, ტონკა ბინი, ვეტივერი, თეთრი მუშკი და სურო.

მამაკაცის ტუალეტის წყალი. ფლაკონის სიმბოლოდ ლოლიტა ლემპიკამ ძლიერების სიმბოლო - ხე აირჩია. ფლაკონი, როგორც დეკორატიული ნივთი (რომელიც ერთდროულად ბუნებისა და სკულპტურის ნიმუშს წარმოადგენს), ხავსისფერ კოლოფში გამოიხატავს არის ჩასმული. აქაც დომინირებს ძირტკბილას არომატი, ასევე ანისელი, მწვანე სურო, აბზინდა, ია, ქერი, ვანილი, კედარი, ვეტივერი, საკმელი და მუშკი.

ამ არომატისავე აქვს მოპოვებული მამაკაცის საუკეთესო სუნამოს წოდება საერთაშორისო კონკურსზე FIFI.

HIT პარადი

იეს-2-ის პლაკატი

წინა კვირის ყველაზე მოგზავნილი ფილმების ათეული

ფილმი/კინო-სტუდია	საპროდუქციო კომპანია	რეჟისორი	მისაპარი რეჟისორი
1. X2: X-Men United (ქართული: იეს-2-ის პლაკატი)	147.7 მილიონი დოლარი	ბრიან სინგერი	პოლ ვერენი, რეჟისორი-სტუდიის, პალეზერი, იან მიტელერი
2. Daddy Day Care	27.6 მილიონი დოლარი	სტივ ჯერი	დეი მერი, ვივ გარლანი, სტუ ზანი
3. The Lizzie McGuire Movie	26.5 მილიონი დოლარი	ჯიმ ფოლი	ელარი დევი, ადამ ლემპერი
4. Identity	39.4 მილიონი დოლარი	ჯეიმს მენგოლი	ჯონ კუზაკი, რეი ლოტი, ანდრე პიტრი
5. Anger Management	123.2 მილიონი დოლარი	პიტერ სიგალი	ადამ სენდლერი, ვივ ნიკოლსონი, მარია ტროუ
6. Holes	51.7 მილიონი დოლარი	ენდრიუ ადვინი	სიგურნი უივერი, ჯონ ლიტონ, პატრიკია არკეტა
7. A Mighty Wind	9.5 მილიონი დოლარი	კრისტოფერ ჯესტი	პოლ ბალბანი, ვენდიტო კოლივი, კრისტოფერ ჯესტი
8. Maibu's Most Wanted	31.7 მილიონი დოლარი	ჯონ უაიტსი	ჯეიმს კეზი, ტი დეისი
9. Band n' Like Beckham	13.2 მილიონი დოლარი	ჯუნიტა რაბა	კეირი ნაილი, პარმინდერ ნაგრი
10. Confidence	11.1 მილიონი დოლარი	ჯეიმს ფოლი	დასტინ პოფმანი, ედი გარნი, რიჩელ ვუნი

MTV-ს კვირის საუკეთესო სინგლების რეიტინგი:

1.	შინ პოლი	Get Busy
2.	50 Cent და ნეიტ დოგი	21 Questions
3.	R. Kelly	Ignition (რეჟისორი)
4.	50 Cent	In Da Club
5.	Fabulous Lil' Mo	Can't Let You Go
6.	ბასტა რიში და მერია ჯერი	I Know What You Want
7.	დასტინ ტიმბერლეიტი	Rock Your Body
8.	Evanescence	Bring Me To Life
9.	3 Doors Down	When I'm Gone
10.	კიდ როკი და მერილა ჯოუ	Picture
11.	ნუტ დოგი	Beautiful
12.	ვიინ უანდერი	No Letting Go
13.	ესი	I Can
14.	Tyrese	How You Gonna Act Like That
15.	Aaliyah	Miss you
16.	ენინი	Sing For The Moment
17.	დენიელ ბედერფოლდი	If You're Not The One
18.	მეზიუსი 20	Unwell
19.	Lil' Kim Mr. Cheeks	The jumpoff
20.	Ginuwine	Hell Yeah

შინ პოლი

გოგონა ფორტეპიანოსთან.

ფოტო: სტეფანო ბონინი

პარსონაჟები რომანისთვის

ღია ბარათები ანგელოზის დღეს

ანა კორძია-სამადაგვილი

თბილისელი ბავშვები ზაფხულში სურამში დაწყებულ ხოლმე. ითვლება, რომ კარგი პაერია, თუ რა ვიცი, დაწყებულა. მე კი სურამში არასოდეს დამისვენია, იმიტომ, რომ ჩემი დედულეები სურამს აღარ სცნობენ, იმიტომ, რომ ოდესღაც ერეკლე მეფეს თავის უამრავ შვილთაგან ერთ-ერთის გადასთვის, ჩემი დიდი-დიდი-დიდი ბებიათვის, რედენდი დიასამიძისთვის, მზითევად მიუცია სურამში "ექვსი კომლი ქრისტიანი, ექვსი კომლი სომეხი თავის ტურტრასთან ერთად და ექვსი კომლი ურია", და მეცხრამეტე საუკუნის ბოლოს სულ მთლიანად რედენდის ჩამოშლის შემდეგ "ბარსკი დომი" აუშენებიათ, სადაც მერე სკოლა იყო, და იმ სახლში თურმე სააღდგომოდ სტუმრად ჩასული ქაქუცა ჩოლოყაშვილი ზელდა ხოლმე პასკის ცომს, და შავთვალა ჩუტა ერისთავი ცეკვავდა ოქროსფერ პრილა კაბაში. და ახლა რა, იმას ვიკადრებთ, რომ ჩვენივე საკუთრება ვიქირავოთ?

სასაცილო ხალხი ვართ, მაგრამ რას იზამ. ფაქტი ისაა, რომ ბავშვობაში სურამი არ მეღირსა. ორი წლის წინათ პირველად გავათენე სურამში ღამე, დილით "ჩვენი ყოფილი სახლი" ვნახე – რა დროის ეგაა, ანიკა! გავსკდი გულზე და ნაშოვდი.

სწორედ ზემოხსენებულ "ბარსკი დომში" გაიზარდა ორი გოგო, ბიძამ-ვილები, ნინა და ანიკო. და ამ სახლს ხშირი სტუმარი ყოფილა მიშა, ანიკოს ბავშვობის და შემდეგ მთელი ცხოვრების ერთადერთი სიყვარული.

Abastouman. Chateau de S. A. J. George Alexandrowitch

1911 წლის 19 თებერვალს ჯერ კიდევ სურამში მცხოვრები პატარა ნინა ანიკოს აბასთუმნის ზედი და-მშვენიერულ ღია ბარათს უგზავნი:

Г. Тифлисъ
Мцхეტსკაა ул №21
M-elle Anne Давидовне ...
საყვარელო ანიკო!
მოგილოცავ შენს სახელწოდების დღეს. მრავალს დაესწარი მზიარულად, შენი ძვირფასი ნათესავებით და მამით. ამის გარდა ჩემო კარგო მამაკაცივით რომ პასუხი და-გიგვიანეთ. ამის მიზეზი იყო ზამთარი. ეს წერილიც სხვას ვაყივინე და მაპატივეთ რომ ორივეს რომ ვერ გიგზავნი... ახლა ბაბუცა შემდურება. აკოცე ჩემ მამიკრათ და დანარჩენები მომიკითხე. სხვა რა-ლა მოგწერო. ახალი ამბები ბევრია. ო, რა ბევრი რამე უნდა მომეწერა მაგრამ ქალაქი ილევა. მომიკითხე თამარა და მამიდა ოლინკა. წერილი მომწერე. ბაბუცას მალე მივწერ და არ დამემდუროს. ბიძიამაც შეერთო ცოლი, გაიგებდით კიდევ. გწერს მუდამ მოყვარული ნინა! მომიკითხე ტუშა და გრიშა და ჟანეტა. პასუხს ველ.

1914 წელს ნინამ, ჩანს, ჩათვალა, რომ უკვე დიდი გოგო იყო. იმავე, ანგელოზის დღის აღსანიშნავად, უკვე

ქუთაისში მცხოვრებმა ნინამ ანიკოს "სერიოზული" წერილი მისწერა:

Сурамъ
Anne Севастьяновне для
M-elle Anne Давидовны ...
ძვირფასო ანიკო!
გილოცავ ანგელოზის დღეს და მთელი სულით გისურვებ შენი სურვილების ასრულებას, პირველ რიგში რომ გიმნაზისტად მიხილო. შენი მოყვარული ნინა.

როგორც ჩანს, ეს სურვილი ანიკოს სულ მალე აუსრულდა – იმავე წელს ნინამ თბილისიდან მისი მისალოცი ღია ბარათი მიიღო, რომლის მისამართიც შემდეგი გახლავთ:

Кутаисъ
Женск. правительств. Гимназия
Воспитаннице VIII кл. Тамаре
Хаиндраве. Прошу передать Нине ...

ნინა!
გილოცავთ თქვენი ანგელოზის დღეობას! გისურვებთ ყოველივე კეთილს ცხოვრებაში. ნინა, იმედია მაპატივებთ, რომ ამდენი ხანია წერილი არ მოგწერეთ... თუ ჩემს ამბავს იკითხავთ, ვარ კარგავთ და მზიარულად. საქმეებიც კარგად მიდის. თუ ვინცელობა წერილი მოიწეროთ, ისევე ეს მისამართი: ТИФЛИСЪ, Мцхეტская 21. ნახვამდის!

ანიკო
ანიკოს მართლა კარგად მისდობდა საქმე, და სამზიარულო მიზეზიც არ აკლდა – მიშა. მიშა! როგორც ჩანს, ნაპოლეონის დიდი თავყანისმცემელი იყო – მისგან ორი ბარათი შემორჩა, და ორივეზე ნაპოლეონია გამოსახული.

მანამდე, სანამ გოგოები გიმნაზისტები გახდებოდნენ, 1912-ში, ისიც პატარა ბიჭი იყო, და თავის შეყვარებულს სწერდა:

Anne D. ...
Карловский пер. Домъ Алхазивили №3. Г. Кутаисъ
ძვირფასო ანიკო! გამარჯობა რასა იქ და როგორა ხარ ჩემო დიდი ხნის უნახავო ამხანაგო ძვირფასო ანიკო. გენაცვა ანიკო ვიცი მიკითხავ. ვარ ისე როგორც გაეწყობა ზამთრიანობას. ანიკო წერილი გამოგიგზავნე რომელსაც იმედი მაქვს მიიღებდი, მაგრამ /.../ მე სურამში ვიყავ და ნინას უნდოდა, რომ ხმა არ გაეცა რადგან მე და დათიკო რომ ვიყავთ და არა გნახეთ, თურმე, შენც გამწყვარი იყავ. მაგრამ იმედი მაქვს რომ დაგავინყვებოდა მხოლოდ მე არ დამივინყო. გააკოცებ შენი მიშა.

1915-ში, უკვე "დიდი" მიშა ქუთაისიდან წერს:
Въ Тифлисъ
Мцхეტская ул №21
Г-же Anne Давидовне ...
ანიკო!
გისურვებ ცხოვრებაში წინსვლას. აქაურ ამბავს იკითხავთ. ისევე ძველებურად არის ქუთაისში საქმე არავითარი ცვლილება არ მოხდა რაღაც თქვენ მოშორდით ქუთაისს. სხვა როგორ ცხოვრობ? რა ამბავია თბილისში. ჩემს ამბავს იკითხავთ მე ძან მოწყენილი ვარ სი-

ცოცხლე აღარ მსურს. ასე გარდაქმნა ცხოვრების ბილწმა ტალღათა მიმოფრენამ. რო დაფიქრდები და წარმოვიდგენ თუ ადამიანს რა დანიშნულება აქვს ამ მსოფლიოში სულ სხვა აზრზე დავდგები ხოლმე, რა კარგია მაშინ სიკვდილი მაგრამ არც ის მოდის მაშინ როცა გვსურს. პარდონ. მიშა.

ანიკო ოც წელიწადზე მეტხანს იცხოვრა სადღაც, ჯანდაბას მიღმა, "ლესოპავლზე", - ცხადია, საკუთარი ნებით არ ნასულა – და, რაც ყველაზე გასაოცარია, დაბრუნდა. სოლოლაკში ერთი ოთახი ჰქონია. ერთ დღეს, უკვე 50-იანებში, თავის მეგობარ ქალთან ერთად მჯდარა ამ ოთახში, როცა კარზე კაკუნი გაისმა. "ვინ არის?" "ჩვენ ვართ".

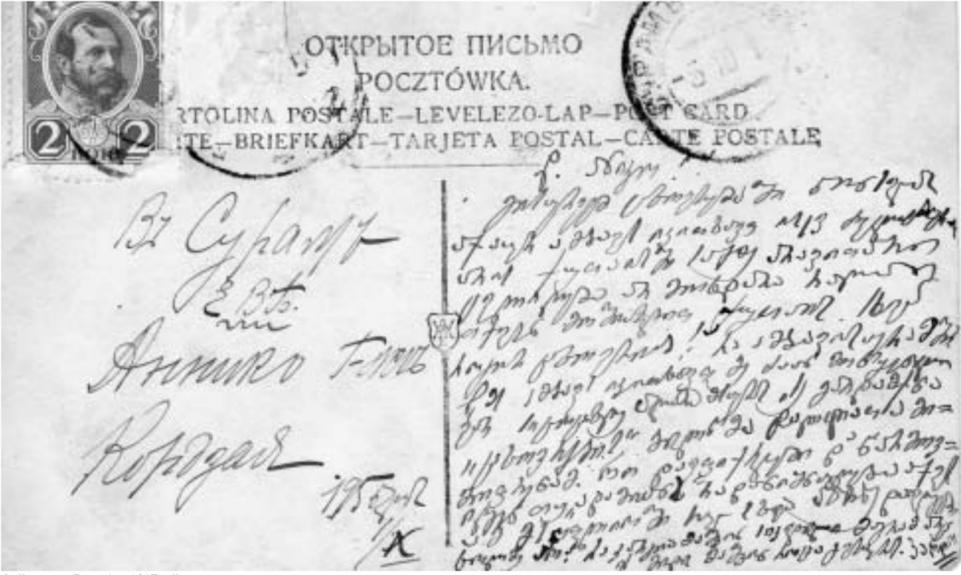
ნინა უკვე ფანჯარას მივარდნია, ფარდა გადაუნევი და რაფაზე ამხტარა. "თუ ისეე მომაკითხეს, გადავხტები, კარგა?" მეგობარმა თავი დაუკრა და გასძახა: "ვინ – თქვენ?" "ესა და ეს ნინა გვინდა, სახლმმართველობიდან ვართ," – და ნინა გადახტა.

ახლა – ანიკო. ანიკო დაბადებიდან დედით ობოლი და ნინაზე უფროსი იყო. რევოლუციის შემდეგ ძალიან, ძალიან დიდხანს ელოდა, როდის დაბრუნდებოდა ევროპიდან მისი საყვარელი მიშა. მერე მიშა მართლა ჩამოსულა, ოლონდ ცოლთან ერთად, და ანიკოსთვის შეუთვლია, შენი ნახვა მინდაო, მაგრამ ანიკო აღარ შეხვდა, არა იმიტომ, რომ ნანწყენი იყო, არამედ იმიტომ, რომ დაბერდა და ცუდად ეცვა, და იმ მარგალიტებისგან ასხული მივი, რომლითაც ოდესღაც მისი ცისფერი კაბა იყო მოქარგული, მან და ნინა ერთგულმა მოახლემ, ქრისტინემ, მთანინდაზე ბინის ქირის ნაცვლად გადაიხადეს. მოკლედ, არ შეხვდა, და ცოტა ხანში მიშა დახვრიტეს კიდევ.

ანიკომ ყველაზე დიდხანს იცოცხლა. ცოტა მეც მახსოვს. ქრისტინე უფრო კარგად მახსოვს, ალბათ იმიტომ, რომ უფროსებში ის ერთადერთი იყო ჩემზე პატარა ტანისა. ანიკოს გარდაცვალების შემდეგ ქრისტინე ორ კვირაში მომკვდარა, ისევე ჩუმად, როგორც მანამდე იცხოვრა. სწორედ მას შეუნახავს ის ღია ბარათები, რომლებიც ამჯერად ჩემს ხელთაა და რომლებიც გამოვაქვეყნე – არავის ეწყინება, აღარავინა მომიკითხავი.

იმიტომ, რომ ნაპოლეონის მოყვარული ბრწყინვალე სტუდენტის, მიშას ჩამომავლები ამჟამად საფრანგეთში ცხოვრობენ და ნამდვილად არ იციან, რომ მათ ბაბუას ოდესღაც პატარა სურამელი კნენა უყვარდა. და იმიტომაც, რომ შვილი არც ანიკოს ჰყოლია, არც ნინას და არც ქრისტინეს, ასე რომ, შეიძლება ითქვას, რომ ამ ქალების წერილები და ცხოვრების ამბავი დღეს ჩემი საკუთრებაა, და რასაც მინდა, იმას ვუწამ.

აბა, ამას იფიქრებდით, პატარა დიდებულებ?

მიშა - ანიკოს. 1915 წ.

ნინა - ანიკოს. 1911 წ.

მიშა - ანიკოს. 1912 წ.

ნინა - ანიკოს. 1915 წ.

ანიკო - ნინას. 1915 წ.

მიშა - ანიკოს. 1915 წ.

რეკონსტრუქცია

ქველი თბილისელი მხარბიების სახსოვრობელი სახლები

ნატან თათარაშვილი

XX საუკუნის დასაწყისში, საქართველოში საბოლოოდ ფეხმოკიდებული კაპიტალიზმი დამაჯერებლად ძლიერდებოდა ქვეყანაში. იზრდებოდა შეძლებული მოქალაქეთა რაოდენობაც, რომელთა უმეტესობა მხოლოდ თავის საქმიანობაში არ აღწევდა წარმატებასა და პოპულარობას. ისინი მეცენატობითა და საზოგადო მოღვაწეობითაც ითქვამდნენ სახელს. ამ ხალხის ხსოვნა ჩვენში დღესაც ცოცხალია და საბედობროდ, სხვა უამრავ სიკეთესთან ერთად, აგრეთვე დღემდე შემოვრჩა მათი საკუთარი, საცხოვრებელი სახლები, რომელთა საზოგადოებისადმი წარდგენა ჩვენი სტატიის მთავარი მიზანი. გვინდა მოვიგონო ეს შენობები და ვნახოთ რა ხდება დღეს. რა მდგომარეობაშია ეს მეგვიდრეობა, ვინ არის ახლა მათი მფლობელი, ან რა ელთი მომავალში.

განზრახული გვაქვს აგრეთვე, თითქმის ერთსაუკუნოვანი შუალედის შემდეგ მოვხდინოთ საქართველოს ძველი და ახალი მეწარმეების საკუთარი სახლების განხილვა-შედადება. საცხოვრებელი სახლი ხომ ადამიანის, მისი გემოვნების, ხასიათისა და სტილის საუკეთესოდ ამსახველია. თუმცა, რადგან ჩვენ ჯერ კარგად არ ვიცნობთ დღევანდელ წარმატებულ ბიზნესმენებს და მათ შერობებს, ჯობია ეს საქმე სამომავლო გადავით. ამჯერად კი გავიხსენოთ სამი ქართველი მეწარმე: დავით სარაჯიშვილი, გიორგი ქართველიშვილი და ერასტი ჭავჭავაძე, რომლებიც XIX-XX საუკუნეების მიჯნაზე მოღვაწეობდნენ.

საგუნდისმილა, რომ საკუთარი სახლის მშენებლობას სამივე მათგანმა თავისი არჩევანი შეაჩერა იმ დროს ევროპასა და ახალი მსოფლიოში საოცრად პოპულარულ - მოდერნის სტილზე. რადგან მოდერნს საბჭოთა რეჟიმის დროს, როგორც "დეკადენტურ მოვლენასა და ბურჟუაზიულ ხელოვნებას" სათანადო ყურადღება არ ექცეოდა, არ არისნახვლებოდა და არ ხორციელდებოდა მისი დაცვა-გადარჩენა, უკანასკნელ წლებში ჩვენ ამ სტილის პოპულარიზაციისათვის არაერთი პუბლიკაცია თუ სატელევიზიო გადაცემა მთავარხაზით მივსახვებოდა. ის თავის დროზე სხვადასხვა სახელით გავრცელდა მსოფლიოში (Jugendstil, Liberty, Style Floral, Secession, Modernista, Style Metro, Glasgow Style, Art Nouveau). დღეს საერთაშორისო წრეებში მისი აღნიშვნა მიღებულია სიტყვით არ ნუვო (Art Nouveau). ჩვენში კი დამკვიდრდა ტერმინი - მოდერნი.

იმპერიული ხელისუფლების მიერ საესტეტი დაუმსახურებლად და უსამართლოდ მიგნეხებული ამ მოვლენის იგნორირება ჩვენი კულტურისა და ისტორიის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი პერიოდის დამალვას უწყობდა ხელს. ეს იყო კაპიტალიზმის ყველაზე აღმაშენებელი ხანა საქართველოში, რომელიც XX საუკუნის დასაწყისიდან ჩვენს ტრადიციულ გასაბჭობამდე დაუბრკოლებლად და წარმატებით გრძელდებოდა ქვეყანაში. სწორედ ამ პერიოდში შეინიშნება ყველაზე თვანალათივ ევროპასთან საქართველოს მჭიდრო, მრავალფეროვანი ურთიერთობა, რაც სწრაფად ხორციელდებოდა არა მარტო რუსეთის იმპერიის ტერიტორიის საშუალებით, არამედ დამოუკიდებლად, პირდაპირი კავშირით - შავ ზღვაზე გამავალი უმოკლესი გზით.

XIX საუკუნის II ნახევარში ხანგრძლივი ისტორიული სტილიზაციითა და ეკლექტიკით გადადილი და თავმოებურებული ევროპული ხელოვნება უკვე აშკარად გამოხატავდა შეცვლილსა და განახლების საჭიროებას. ახალ დროს თან მოჰქონდა თვისობრივად ახალი სამშენებლო მასალები და ტექნოლოგიები, ინერგებოდა თანამედროვე კონსტრუქციები, ხორციელდებოდა მასშტაბური მშენებლობები, ხდებოდა ფართო ინდუსტრიალიზაცია. მოდერნის წარმოშობას ევროპაში ტექნიკისა და ეკონომიკის არნახული აღმავლობა უძღოდა წინ. საბოლოოდ, ახალი ხელოვნების დამკვიდრების სურველი ისეთი საყვავითაო გახდა XIX საუკუნის უკანასკნელ პერიოდში, რომ მან არა მარტო ხელოვნების ყველა დარგი მოიცვა, არამედ სწრაფად დამკვიდრდა მსუბუქ და საფეიქრო მრეწველობაში, გამოყენებით ხელოვნებასა თუ საგამომცემლო საქმეში. კაცობრიობის ისტორიაში ეს იყო განუმეორებელი რამ. ახალი სტილი, რომელმაც თავის პიკს არქიტექტურაში მიიღწია, მსოფლიოში უსწრაფესად გავრცელდა და ყველგან უმალღეს პოპულარიზებას მიიღწია. მოდერნი იმითაც განხდა უნიკალური, რომ ხელოვნების სტილებში ის არსებობის ყველაზე მკითრ დროით ხასიათდება, სულ 15-20 წელი იყო სამოღვაწეო ასპარეზზე. მაგრამ ამის მოხუცდავად, მან სიყვარული და პოპულარობა დღემდე უცვლელად შეინარჩუნა.

სტანდარტიზაციასა და ქარხნული პროდუქციის მასიური გავრცელების ნინაზამდევ მებრძოლი მოდერნის მოღვაწეები, უპირველეს მოთხოვნად აყენებდნენ წარმოებასა და არქიტექტურაში ხელისნის შრომის სავალდებულო და სისტემატიურ გამოყენებას, რომელიც თითქმის ხელოვნების რან-

გში იყო აყვანილი, და შესრულების თვალსაზრისით, ძალზე აძვირებდა ჩასატარებელ სამუშაოებს. აღსანიშნავია ისიც, რომ მოდერნული დეკორი შეუძლებლად თვლიდა რაიმე ნიმუში-სა თუ ფრაგმენტის მექანიკურ გამეორებას და მთლიანად ფუფუნებოდა თემატიკის მრავალფეროვნებასა და მხატვრულ იმპროვიზაციას, რაც შემსრულებლისაგან ითხოვდა მაღალ ოსტატობას, ფართო ერუდიციასა და უხვ ფანტაზიას. გარდა დამატყვევებელი და შთამბეჭდავი მომხივლებლობისა, მოდერნი გულისხმობდა აგრეთვე ყოველფე თანამედროვე და პროგრესული ტექნოლოგიის, ახალი სამშენებლო მასალებისა და კონსტრუქციების ფართოდ დანერგვასა და გამოყენებას. საცხოვრებელ სივრცეში წარმატებულად ხდებოდა ადამიანებისათვის მაქსიმალური კომფორტის სიმყუდროვესთან და სილამაზესთან შეთანხმება.

ყველა ეს ურთულესი ამოცანა საქართველოს მოდერნში თითქმის ევროპული ქვეყნების - ბელგიის, საფრანგეთის, გერმანიის, იტალიის, ესპანეთის და სხვ. თანადროულად განხორციელდა და სწორედ ამ უდიდესი წარმატების დასტურია ჩვენში არსებული ამ სტილის შესანიშნავი ნიმუშები, რომლებიც სწრაფად ინერგებოდა არა მარტო თბილისში, არამედ სხვა ქალაქებშიც: ბათუმში, სოხუმში, გავრაში, ახალ ათონში, ფთიში, ქუთაისში, დუშეთში.

ევროპული საზოგადოების შემოვლითა, რაც სასტიკი და უზომოელი დროის მოლოდინით იყო გამოწვეული, უსაფუძვლო არ ყოფილა. პირელამა მსოფლიო იმმა საბოლოოდ დაასრულა კაცობრიობის ისტორიაში ე.წ. ძველი ხანა და დასაბამი დაუდო თანამედროვე სახელით ცნობილ სინამდვილეს. მაგრამ, ომის შემდგომ, სხვა ევროპული ქვეყნების ცხოვრება, ხელოვნების და ხუროთმოძღვრების ჩათვლით თუ მაინც ბუნებრივად განვითარდა, ჩვენთვის ეს უზარალოდ შეუძლებელი გახდა. კომუნისტურმა ექსპანსიამ საქართველოში დიდი ხნით დაამზერუჭა ყველაფერი ბუნებრივი და თავისთავად.

მხოლოდ ჯერ კიდევ ცოცხალმა ეროვნულმა თვითშეგნებამ და კულტურული მემკვიდრეობის შენარჩუნების ისტორიულმა, მრავალსაუკუნოვანმა ტრადიციამ შეგვაძლგინა დღემდე თვითმყოფადი სახით შემოგვენახა ისტორიული ძეგლების უმეტესი ნაწილი. შესწავლისა და პოპულარიზაციის თვალსაზრისით საბჭოთა რეჟიმის დროს უპირატესად ძველი და შუა საუკუნეების ძეგლები სარგებლობდნენ. არადა, ჩვენი კულტურისა და ისტორიისათვის თავისი მნიშვნელობით შეუფავანა მიხელს სამშენებლის მქონე შედარებით გვიანდელი პერიოდის და უახლესი ისტორიის ძეგლებიც, რომელთა შორის XX საუკუნის პირველ ათწლეულში შექმნილ მოდერნის სტილის არქიტექტურას ერთ-ერთი განმსაზღვრელი ადგილი უკავია. ამიტომ, ამ არქიტექტურული ძეგლების სრული გამოვლენა და პოპულარიზაცია მართლაც რომ ძალზე საშურია ჩვენი ისტორიისა და კულტურის სრულყოფილად შესწავლისათვის.

ხუროთმოძღვრებითა და საამშენებლო ხელოვნებით განთქმულ საქართველოს ისტორიაში XX საუკუნის დასაწყისში პირველად მოხდა ახალი ევროპული სტილის გავრცელება ზუსტად ევროპის თანადროულად. ჩვენი მოდერნი უნიკალურია იმ თვალსაზრისით, რომ ეს უფირესი და განსახორციელებლად ურთულესი სტილი, რომელიც ევროპისა და მსოფლიოს სხვა ქვეყნებში მხოლოდ ძალზე მდიდარი კონტრულა მესწარმის იყო სულამისწვდომი, ჩვენთან ყველასათვის სასურველი და შესაძლებელი გახდა, მაგრამ ამით სტილის მხატვრული ღირსება და ხარისხი სულაც არ დამდაბლებულა, პირიქით, მიდართა სახლებს ჩვენში ტოლს არ უდებს დაბალი სოციალური მდგომარეობის მქონე მოქალაქეთა შენობები, აივნები, სადარბაზოები, ჭიმკრები თუ ლოგები. იმ დროს საქართველოს მოქალაქეები ბრუსელის, პარიზის, ვენისა და მიუნხენის ბინადართა მსგავსად მოდერნის სტილის ანიჭებენ უპირატესობას და მათთან თანადროულად აგრეგებდნენ ამ სტილის შენობებს ჩვენი სამშობლოს როგორც დიდ, ასევე პატარა, პროვინციულ ქალაქებში.

საქართველოში მოდერნის სტილით შენდებოდა ბანკები, მაღალიზები, სკოლები, სახელოსნოები, კინოები და თეატრები, საავადმყოფოები, ინდივიდუალური საცხოვრებელი და სამემო-სავლო სახლები. ამ სტილიმ ხშირად ხდებოდა აგრეთვე ძველი შენობების ფართო რეკონსტრუქცია; ძალზე საინტერესო შემორჩალური ძეგლებია დაცული ისტორიული სასაფლაოებზე, რაც შეეხება საქართველოში, მე-19 საუკუნეში შექმნილ აივნან ქართულ სტატიურ სახლს, მან მოდერნიც თავის სეზურად შეითვისა და ჯერ კიდევ ეკლექტიკის გავრცელების დროს საცხოვრებელი სახლების ცენტრალური ფასადიდან უკან ეზოს მხარეს განდევნილი ხის აივნები - ამჯერად მოდერნული დეკორით შეამკო. ეს მოვლენა საქართველოში არსებულ მოდერნის არქიტექტურულ ძეგლებს გარკ-

ერასტი ჭავჭავაძე

ალმაშენებლის ქ. №36

ალმაშენებლის ქ. №36

ვეულ თავისებურებას ანიჭებს და ზოგადად, ინტერნაციონალური ხასიათის მოდერნში ჩვენი ეროვნული ნიშნის არსებობას ადასტურებს. საბედნიეროდ, ყოველფე ამის ამსახველი არქიტექტურული ძეგლები ახლაც ჩვენს გვერდითაა, დროისგან შელახული და დაზიანებული, მაგრამ უზინდებურად მშვენიერი და შთამბეჭდავი.

ჩვენ მიერ ზემოთ აღნიშნულ ქართველ მეწარმეთა - დავით სარაჯიშვილის, გიორგი ქართველიშვილისა და ერასტი ჭავჭავაძის მოდერნის სტილ-

ში შესრულებული სახლები ტოლს არ უდებენ ინდორინდელ ევროპულ ნიმუშებს. ქართულმა საზოგადოებამ მართლაც ამომწურავი ინფორმაცია უნდა მიიღოს მათ შესახებ. ეს იქნება არა მარტო ჩვენი მამინდელი ხუროთმოძღვრების შეფასება, არამედ იმ პერიოდის თბილისელი მოქალაქეების გემოვნური და კულტურის განხილვა-აც, რაც ახალი თვლით დაგვანახებს XX საუკუნის დასაწყისის საქართველოს ისტორიასა და ყოფას. თუ დღეს დავით სარაჯიშვილი და გიორგი ქარ-

თველიშვილი ასე თუ ისე ცნობილია ჩვენი საზოგადოების გარკვეული ნაწილისათვის, ერასტი ჭავჭავაძის ცოცხალ ნიმუ თუ იცნობს. ამიტომ პირველ რიგში, სწორედ ამ პიროვნებაზე ვისაუბრებ.

ერასტი ჭავჭავაძე წარმოშობით ხონიდან იყო. ის 1866 წელს დაიბადა მრავალშვილიან ოჯახში. დაახლოებით 12 წლის ასაკში ჩამოღის თბილისში და საცხოვრებელი იქნება შუაბობას. უფროსი შვილები, რომ მამა მამა მამა მამა იყო, სწავლისადმი ჰქონდა მიდრეკილება და ადვილად ითვისებდა უცხო ენებს, ამიტომ მიზანწინილად ჩაუვლია მისთვის საფუძვლიანი განათლების მიცემა და სასწავლებლად გერმანიაში გაუზავნა. სწავლისა და ერასტიმ ბიზნესის ნიჭი გამოამჟღავნა. დაუკავშირდა გერმანულ მანუფაქტურულ ფირმას და წარმატებული ერთობლივი საქმიანობა დაიწყო. ოცდახუთწლიანი თავდაუზოგავი შრომის შედეგად მიიღო პირველი გილდიის ვაჭრის ნოდება და დააარსა საკუთარი ჭავჭავაძე-გველესიანის სავაჭრო სახლი.

ალმაშავალი საქმიანობის წყალობით, ერასტი ჭავჭავაძე XX საუკუნის დამდგენისათვის იწყებს თბილისში, ახლანდელი დავით აღმაშენებლის (ყოფილი მიხეილის) პროსპექტზე, დიდი მოცულობის საკუთარი სახლის მშენებლობას, რომელსაც 1903 წელს ამთავრებს. სახლის ნაწილი ქორავდებოდა, ხოლო გარკვეული რაოდენობის ნიჭიერი სტუდენტები პერმანენტულად უფასოდ ცხოვრობდნენ სხვადასხვა ოთახებში. აყვანილი ჰყავდა ორი სტიპენდიანტიც: თავად ჭავჭავაძეები მეცამეტე საუკუნეში ცხოვრობდნენ. გასათბუქების შემდეგ მათ მთლიანად ჩამოართვეს მთაწმინდის უბანში არსებული სხვა სახლი, ახალ სტილში 1927 წელს, ოჯახს მხოლოდ ერთი ოთახი დაუტოვეს (ისიც მაღლიერი ძველი ნაგებობის დახმარებით), დანარჩენის ახალი მომზადდები შესახლეს. ერთ ოთახის გარდა, ჰქონდათ საერთო სამზარეულოც, მაგრამ სადარბაზო სივსავლელი სარგებლობა მათთვის კიდევ დიდხანს იყო აკრძალული. ერთ წელს სახლის სახურავი შეუღებავი დაჩრა და იმ მიზეზით, რომ პატრონი ბინას ვერ უღლისო - ჭავჭავაძეებს სახლზე ეკურთხები უფლებაც ჩამოართვეს საბოლოოდ.

ერასტის 6 შვილიდან მხოლოდ ორი დარჩა - მიხეილი, სახელოვანი პედაგოგი და კონსტანტინე, ცნობილი ინჟინერი. ამ სახლში მიხეილი ცხოვრობდა, რომელსაც როგორც მენშევიცს, 1924 წელს სიკვდილი მიუსაჯეს და მამამისმა მხოლოდ უზარმაზარი თანხით, ლამის მისი წონა ოქროს ღირებულებით შეძლო შვილის ციხიდან გაშვება. მიხელს სამშენებლო განათლების გარდა დამთავრებული ჰქონდა კონსერვატორია. ბრწყინვალე ფლობდა რუსულს, გერმანულს და ფრანგულ ენებს.

ევროპაში, ან რუსეთში სწავლის გარძობამ მან თავისი სამშობლოს ერთ-ერთი უფლაზე დამტყვევებული ადგილი, ხულოს რაინი არჩია და იქ მსახურობდა 7 წლის განმავლობაში. იქვე გაიცნო მომავალი მუხლად, ქალბატონი ელენე ჩლაიძე. მიხელ ჭავჭავაძე ბავშვთა პირველ საავადმყოფოში, მძებნი ზუნალაშვილის ქუჩაზე, თითქმის 40 წელი იყო მთავარი ექიმი. გარდაიცვალა 1991 წელს. იგი მუდელსთან ერთად უსისის სასაფლაოზეა დაკრძალული. ამჟამად სახლში ცხოვრობენ მისი ქალიშვილები: თამარი - ოჯახითურთ და ნინო.

როგორც აღვნიშნეთ, ერასტი ჭავჭავაძის სახლი, დავით აღმაშენებლის №36, მოდერნის სტილშია გადაწყვეტილი. ქართველმა მეწარმემ სახლი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობის დროს თავისი არჩევანი სწორედ ევროპულ სტილზე შეაჩერა, სტილზე, რომელიც, როგორც უკვე აღვნიშნეთ, ყველაზე პოპულარული იყო იმ დროის ევროპის ნამყარ ქვეყნებში. მშენებლობაში მონაწილეობას იღებდნენ უცხოელი სპეციალისტებიც. სამწუხაროდ, არქიტექტორი ჩვენთვის უცნობია, მაგრამ სახლის გეგმარებასა და მხატვრულ გაფორმებაში საბოლოოდ, გადამწყვეტი როლი რომ მეპატრონესა და ადგილობრივ ოსტატებს მიუძღვის, ეს უდავოა. და ამას, გარდა ერასტის შთამომავლებისა, თავად შენობაც კარგად ადასტურებს.

ეს საცხოვრებელი სახლი ტიპური ნიმუშია საქართველოს არქიტექტურაში ევროპულსა და ადგილობრივის წარმატებული შერწყმისა და პარიზის ნიმუშის გავლენისა. ქალაქის ცენტრალურ ქუჩაზე გამავალი, ლითონის მოაჯირით მკვეთრი და მშვენიერი სახლის მოდერნული ფასადი, ხოლო უკან, ეზოს მხარეს ხის ტრადიციული აივნები - შესანიშნავად ადასტურებს ჩვენი ყოფისა და ხასიათის გამოხატვევს, განმსაზღვრელ თვისებებს: დაუბრკოლებლად მიიღოს ყველაფერი ახალი და თანამედროვე, ოღონდ ბრმა მიმბავლეობისა და მექანიკური გამეორების გარეშე; სწრაფად აითვისოს ნებისმიერი სახალ მხოლოდ შემოქმედებით გაზარდეს და საკუთარი თავისებური სინთეზის გზით. სახლის უკან, პატარა ეზოში მდგრადი იყო თევზებანი აუზი. ხარბად ვაზი, აგრეთვე ლეღვისა და ალუწის ხეები.

სახლის სადარბაზოსა და კიბის სათავსოს კედლებს სამივე სართული მოხატულია. სწორედ აქ, მესამე სართულის პლაფონზეა შემორჩენილი რუსული ასოებით შესრულებული სახლის პატრონის ინიციალები. სადარბაზოს მოხატულობა მოდერნისათვის დამახასიათებელ თემატიკას - სტილიზებული მცენარეების, რომანტიკული პეიზაჟებისა და ეგზოტიკური ფორმების გამოხატულებებს ასახავს, მაგრამ ამ ყველაფერს საოცრად ორიგინალურ და შეუფასებელ იერს აძლევს მეორე და მესამე სართულის კედლებზე შემორჩენილი "ვეფხისტყაოსნის" თემაზე შექმნილი ორი ნახატი. დღეს თბილისში ამავე პერიოდის ბევრი მოხატული სადარბაზოა შემორჩენილი, მაგრამ თუ არ ვცდები, "ვეფხისტყაოსნის" სიუჟეტებს სხვაგან ვერსად შეხვდებით.

ამ სახლში ხის ქართული აივნების არსებობა მეპატრონის მხატვრულ ორიენტაციასა და გემოვნებაში ქართული და ევროპული მიმართულებების თანაბრობაზე მიუთითებს. გასათვალისწინებელია, რომ მან ბრმად კი არ გადმოიღო რაიმე ევროპული ნიმუში და მისი ასლით დაქმნაყოფილად, რასაც სრულიად დაუბრკოლებლად განახორცილებდა; არა, მან თავის ევროპულ სახლში თამამად და შემოქმედებითად მოახდინა საკუთარი ყოფისა და ხასიათისათვის შესაფერისი ცვლილებები. მეპატრონის სურვილმა და გემოვნებამ ამ სახლში ეფექტური და გამოსახა და ოსტატურად შესადავად ერთმანეთს მოდური და თანამედროვე, ტრადიციული და ეროვნული, სასურველი და სასარგებლო.

სახლის მთავარი ფასადი მდიდრულად არის გაფორმებული და იმდროინდელ ხელოსანმა მაღალ ოსტატობაზე მიუთითებს. აქ თანაბრად მშვენიერია როგორც აივნათა მცენარეული მოტივებით დამუშავებული ლითონის მოაჯირები, აგრეთვე მკვეთრად აქცენტირებული პარაპეტი; სადარბაზოს მოჩუქურთმებული კარი, თუ ეზოს მხარეს გამავალი ხის ფართო და მაღალი აივნები; მოხატული სადარბაზო, თუ კიბის ლითონის ყვავილოვანი მოაჯირები, ან ლამაზი შორეკეციტ შემოკული ბუჩქნები...

ფასადზე ერთმანეთს ენაცვლება გეომეტრიულ-მცენარეული სახის რელიეფური და ნაძირი დეკორაციული ელემენტები, მზესუმზირებით შემკობილი პილასტრები, შრომანებითა და ვარდულებიანი გირლიანდებით მოზარჩობული კლასიკური სახის ქალთა თავების სულპტურული გამოხატულებები, სხვადასხვა ზომის ვერტიკალური და თარაზული კონსტრუქციები, და ყველაფერი ეს ისეთი დროით, ისეთი რიტმითა და პროპორციით არის განთავსებული სწორკუთხა ლიბების მქონე, ერთი შეხედვით თითქოს ჩვეულბრები ფორმის ფასადზე, რომ მისი წყნარი და სხვა შემთხვევაში არაფრის მძიმე კომპოზიცია ამ სამკაულეობით მთლიანად ცოცხლებული გადმოვიდა და ნაძირი დეკორაციული ელემენტები, მზესუმზირებით შემკობილი პილასტრები, შრომანებითა და ვარდულებიანი გირლიანდებით მოზარჩობული კლასიკური სახის ქალთა თავების სულპტურული გამოხატულებები, სხვადასხვა ზომის ვერტიკალური და თარაზული კონსტრუქციები, და ყველაფერი ეს ისეთი დროით, ისეთი რიტმითა და პროპორციით არის განთავსებული სწორკუთხა ლიბების მქონე, ერთი შეხედვით თითქოს ჩვეულბრები ფორმის ფასადზე, რომ მისი წყნარი და სხვა შემთხვევაში არაფრის მძიმე კომპოზიცია ამ სამკაულეობით მთლიანად ცოცხლებული გადმოვიდა და ნაძირი დეკორაციული ელემენტები, მზესუმზირებით შემკობილი პილასტრები, შრომანებითა და ვარდულებიანი გირლიანდებით მოზარჩობული კლასიკური სახის ქალთა თავების სულპტურული გამოხატულებები, სხვადასხვა ზომის ვერტიკალური და თარაზული კონსტრუქციები, და ყველაფერი ეს ისეთი დროით, ისეთი რიტმითა და პროპორციით არის განთავსებული სწორკუთხა ლიბების მქონე, ერთი შეხედვით თითქოს ჩვეულბრები ფორმის ფასადზე, რომ მისი წყნარი და სხვა შემთხვევაში არაფრის მძიმე კომპოზიცია ამ სამკაულეობით მთლიანად ცოცხლებული გადმოვიდა და ნაძირი დეკორაციული ელემენტები, მზესუმზირებით შემკობილი პილასტრები, შრომანებითა და ვარდულებიანი გირლიანდებით მოზარჩობული კლასიკური სახის ქალთა თავების სულპტურული გამოხატულებები, სხვადასხვა ზომის ვერტიკალური და თარაზული კონსტრუქციები, და ყველაფერი ეს ისეთი დროით, ისეთი რიტმითა და პროპორციით არის განთავსებული სწორკუთხა ლიბების მქონე, ერთი შეხედვით თითქოს ჩვეულბრები ფორმის ფასადზე, რომ მისი წყნარი და სხვა შემთხვევაში არაფრის მძიმე კომპოზიცია ამ სამკაულეობით მთლიანად ცოცხლებული გადმოვიდა და ნაძირი დეკორაციული ელემენტები, მზესუმზირებით შემკობილი პილასტრები, შრომანებითა და ვარდულებიანი გირლიანდებით მოზარჩობული კლასიკური სახის ქალთა თავების სულპტურული გამოხატულებები, სხვადასხვა ზომის ვერტიკალური და თარაზული კონსტრუქციები, და ყველაფერი ეს ისეთი დროით, ისეთი რიტმითა და პროპორციით არის განთავსებული სწორკუთხა ლიბების მქონე, ერთი შეხედვით თითქოს ჩვეულბრები ფორმის ფასადზე, რომ მისი წყნარი და სხვა შემთხვევაში არაფრის მძიმე კომპოზიცია ამ სამკაულეობით მთლიანად ცოცხლებული გადმოვიდა და ნაძირი დეკორაციული ელემენტები, მზესუმზირებით შემკობილი პილასტრები, შრომანებითა და ვარდულებიანი გირლიანდებით მოზარჩობული კლასიკური სახის ქალთა თავების სულპტურული გამოხატულებები, სხვადასხვა ზომის ვერტიკალური და თარაზული კონსტრუქციები, და ყველაფერი ეს ისეთი დროით, ისეთი რიტმითა და პროპორციით არის განთავსებული სწორკუთხა ლიბების მქონე, ერთი შეხედვით თითქოს ჩვეულბრები ფორმის ფასადზე, რომ მისი წყნარი და სხვა შემთხვევაში არაფრის მძიმე კომპოზიცია ამ სამკაულეობით მთლიანად ცოცხლებული გადმოვიდა და ნაძირი დეკორაციული ელემენტები, მზესუმზირებით შემკობილი პილასტრები, შრომანებითა და ვარდულებიანი გირლიანდებით მოზარჩობული კლასიკური სახის ქალთა თავების სულპტურული გამოხატულებები, სხვადასხვა ზომის ვერტიკალური და თარაზული კონსტრუქციები, და ყველაფერი ეს ისეთი დროით, ისეთი რიტმითა და პროპორციით არის განთავსებული სწორკუთხა ლიბების მქონე, ერთი შეხედვით თითქოს ჩვეულბრები ფორმის ფასადზე, რომ მისი წყნარი და სხვა შემთხვევაში არაფრის მძიმე კომპოზიცია ამ სამკაულეობით მთლიანად ცოცხლებული გადმოვიდა და ნაძირი დეკორაციული ელემენტები, მზესუმზირებით შემკობილი პილასტრები, შრომანებითა და ვარდულებიანი გირლიანდებით მოზარჩობული კლასიკური სახის ქალთა თავების სულპტურული გამოხატულებები, სხვადასხვა ზომის ვერტიკალური და თარაზული კონსტრუქციები, და ყველაფერი ეს ისეთი დროით, ისეთი რიტმითა და პროპორციით არის განთავსებული სწორკუთხა ლიბების მქონე, ერთი შეხედვით თითქოს ჩვეულბრები ფორმის ფასადზე, რომ მისი წყნარი და სხვა შემთხვევაში არაფრის მძიმე კომპოზიცია ამ სამკაულეობით მთლიანად ცოცხლებული გადმოვიდა და ნაძირი დეკორაციული ელემენტები, მზესუმზირებით შემკობილი პილასტრები, შრომანებითა და ვარდულებიანი გირლიანდებით მოზარჩობული კლასიკური სახის ქალთა თავების სულპტურული გამოხატულებები, სხვადასხვა ზომის ვერტიკალური და თარაზული კონსტრუქციები, და ყველაფერი ეს ისეთი დროით, ისეთი რიტმითა და პროპორციით არის განთავსებული სწორკუთხა ლიბების მქონე, ერთი შეხედვით თითქოს ჩვეულბრები ფორმის ფასადზე, რომ მისი წყნარი და სხვა შემთხვევაში არაფრის მძიმე კომპოზიცია ამ სამკაულეობით მთლიანად ცოცხლებული გადმოვიდა და ნაძირი დეკორაციული ელემენტები, მზესუმზირებით შემკობილი პილასტრები, შრომანებითა და ვარდულებიანი გირლიანდებით მოზარჩობული კლასიკური სახის ქალთა თავების სულპტურული გამოხატულებები, სხვადასხვა ზომის ვერტიკალური და თარაზული კონსტრუქციები, და ყველაფერი ეს ისეთი დროით, ისეთი რიტმითა და პროპორციით არის განთავსებული სწორკუთხა ლიბების მქონე, ერთი შეხედვით თითქოს ჩვეულბრები ფორმის ფასადზე, რომ მისი წყნარი და სხვა შემთხვევაში არაფრის მძიმე კომპოზიცია ამ სამკაულეობით მთლიანად ცოცხლებული გადმოვიდა და ნაძირი დეკორაციული ელემენტები, მზესუმზირებით შემკობილი პილასტრები, შრომანებითა და ვარდულებიანი გირლიანდებით მოზარჩობული კლასიკური სახის ქალთა თავების სულპტურული გამოხატულებები, სხვადასხვა ზომის ვერტიკალური და თარაზული კონსტრუქციები, და ყველაფერი ეს ისეთი დროით, ისეთი რიტმითა და პროპორციით არის განთავსებული სწორკუთხა ლიბების მქონე, ერთი შეხედვით თითქოს ჩვეულბრები ფორმის ფასადზე, რომ მისი წყნარი და სხვა შემთხვევაში არაფრის მძიმე კომპოზიცია ამ სამკაულეობით მთლიანად ცოცხლებული გადმოვიდა და ნაძირი დეკორაციული ელემენტები, მზესუმზირებით შემკობილი პილასტრები, შრომანებითა და ვარდულებიანი გირლიანდებით მოზარჩობული კლასიკური სახის ქალთა თავების სულპტურული გამოხატულებები, სხვადასხვა ზომის ვერტიკალური და თარაზული კონსტრუქციები, და ყველაფერი ეს ისეთი დროით, ისეთი რიტმითა და პროპორციით არის განთავსებული სწორკუთხა ლიბების მქონე, ერთი შეხედვით თითქოს ჩვეულბრები ფორმის ფ

რეკონსტრუქციის ტიპი

ცხ. გავრცელება

გადაარჩინა სადარბაზოს ერთი მოხატული კედელი "კი-ი-ეს თელასის"-სა და მისი მრთველებისგან, მაგრამ მეორე მართლზე ახალი კარის გაკეთებით მიმდებარე სათავისი მუხატონი მხატვრობა დაუნდობლად გაანადგურა. სამწუხაროდ, არც მისი ფოტო შემოგვრჩა.

საქართველოს ძეგლთა დაცვის დეპარტამენტი არქიტექტურულ ძეგლად შერაცხულ ამ ნაგებობის დაცვის საქმეში სრულ უსუსურობას იჩენს და ამის მთავარ მიზეზად უსახსრობას ასახელებს. თუმცა ყველასათვის ცხადია, რომ საშიში გვარლები ფასადიდან მოხსნას, სადარბაზოს კარის მარტივი ხერხით შეკეთებასა თუ მავნებელი მოზინადრის (ვინც გაფართოების გამო ამოაშენა და მთლიანად უცვალა სახე ეზოს მხარეს მიმართული ხის აივნის მოხრადი ფრამენტს) თვითნებობის შეჩერებას დიდი ფინანსები სულაც არ სჭირდება. საგულისხმოა, რომ ჭაჭვანძიების ოჯახის ინიციატივით მალე სადარბაზოსთან აპრა გაკეთდება, სადაც აღინიშნება, რომ სახლი ეროვნული მნიშვნელობის არქიტექტურის ძეგლია, მიეთითება აგრეთვე ამგებების თარიღი და მუხატონისა და მისი სახელოვანი შთამომავლების ვინაობა, რაც საზოგადოების გათვითცნობიერებას შეუწყობს ხელს.

შემდეგი სახლი, ივანე მანაბლის (ყოფილი სერგიევს) ქ. №13, და მისი ამშენებელი - დავით სარაჯიშვილი საკმაოდ ცნობილია ჩვენს ქვეყანაში. დავით სარაჯიშვილის სახელი, რომელიც უკანასკნელ წლებში განსაკუთრებით ხშირად გაისმის საზოგადოებაში, ყველა ქართველისათვის ახლობელი და მეტოც - სამაგალითია. ევროპული მასშტაბის უდიდესი ქართველი მენარმე და ასევე უდიდესი ქველმოქმედი, მიუხედავად პატივდღეობა, ჰოპტანამისა და ჰალეში განსწავლული მეცნიერი - ქიმიისა და ფილოსოფიის დოქტორი, საქართველოში კონიაკის წარმოების ფუძემდებელი - 1848 წლის 28 ოქტომბერს დაიბადა ქალაქ თბილისში.

მეღვინეობის საქმეში საფრანგეთში დაოსტატებული დავითი, XIX ს-ის 80-იანი წლების შემდეგ სამშობლოში წარმატებულ და მრავალფეროვან სამეწარმეო მოღვაწეობას იწყებს. მალე მისი საქმიანობის ფარგლებში ექცევა მთელი რუსეთის იმპერია და აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნები. შესაბამისად ზრდის იგი თავისი ქველმოქმედების არეალსაც: ნიჭიერი სტუდენტების გამოკლება და გაგზავნა ევროპაში, ქართველი შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოებისათვის, სკოლების, გამომცემლობებისათვის, ობოლ ბავშვთათვის დახმარების განკვეთა, ძველი ეკლესიების რესტავრაცია და ახლის შენეგობა, ექვთიმე თაყაიშვილის ექსპედიციის დაფინანსება ტაოკლარჯეთში, უნივერსიტეტის ამქენებში სეროიზული თანამონაწილეობა... იმდენი რამის ჩამოთვლა შეიძლება, რომ ეს საკმაოდ შორს ნაგვიყვანს. როგორც თანამედროვეთა მოგონებებით თუ ისტორიული დოკუმენტებით ადასტურდება, დავით სარაჯიშვილი, გარდა იმისა, რომ თავად იყო უამრავი სასიკეთო და საშვილიშვილო საქმის სულის ჩამდგმელი და განმხორციელებელი, საქართველოში იმ დროს დავითის მონაწილეობის გარეშე თითქმის არც ერთი მნიშვნელოვანი მოვლენა არ განხორციელებულა.

XX საუკუნის დამდეგს, უკვე ძალზე ცნობილია, მდიდარმა და სახელგანთქმულმა დავით სარაჯიშვილმა დაანერგა თავისი ძველი სახლი სოლოლაკში და დაიწყო ახლის შენეგობა. არქიტექტურად მიიწვია გერმანელი კარლ ცაიერი. მასთან ერთად მუშაობდნენ აგრეთვე თბილისელი არქიტექტორები ალექსანდრე ოზეროვი და კორნელი ტატიშვილი. შენეგობისას ხელმძღვანელობდა დავითის შვილობილის, ანდრო მამაცაშვილის ძმა - ილია, რომელიც გერმანიაში თავად დავითმა წაიყვანა ევროპული, უახლესი არქიტექტურისა და სამშენებლო საქმის შესასწავლად. ილია მამაცაშვილი, გარდა ამშენებლობის ხელმძღვანელობისა, ხის დამუშავების შესანიშნავი ოსტატიც იყო. სარაჯიშვილის სახლში ხეში შესრულებული ყველა დეტალი მისი დამზადებულია. დავითის სისტემატიურად და აქტიურად ადევნება თავის სახლის შენეგობას, რომელიც მალე, 1905 წელს დასრულდა და მისი დიდი ზეიმით აკურთხეს. პირველ სართულზე თავად დავითი ცხოვრობდა. აქ იყო მისი მისაღები, კაბინეტი, საზეიმო დარბაზი.

როგორც აღვნიშნეთ, საკუთარი სახლის შენეგობისას დავით სარაჯიშვილის არჩევანიც ევროპულ სტილზე - მოდერნზე შეჩერდა. ევროპულ ხუროთმოძღვარს შეუკვეთა პროექტიც, რომელსაც, სამწუხაროდ, ჩვენ ვერსად მივაკვლიეთ. ეს ძალზე დასანანია, რადგან მისი არსებობა ნათლად დაგვანახებდა, თუ როგორ განხორციელდა წინასწარ დაგეგმილი სამუშაოები, მოხდა თუ არა პროექტისაგან განსხვავებული ცვლილებები; შეძინა თუ არა სახლის მხატვრულ გადაწყვეტას რაიმე არსებითი ადგილობრივი ოსტატ-ხელოსნებმა. არადა, ერთი ჭაჭვანძის სახლის არ იყოს, აქაც თვალწინააღიწევ ჩანს ადგილობრივი გავლენის არსებობა. მიუხედავად იმისა, რომ სარაჯიშვილის სახლი მხოლოდ ერთი ოჯახისათვისაა განკუთვნილი, ერთსა და მისი მრავალბინიანა - მსგავსება მათ შორის, მათი "ორბუნებოვანება", როგორც ამას ხელოვნებითაცოდნე გიორგი მარჯანიშვილი აღნიშნავს თავის ნარკვევში "დავით სარაჯიშვილის სახლი", ცხადი და ნათელია. სახლის წმინდად მოდერნულ ინ-

ტერიერი ყურადღებას იქცევს ერთი განსხვავებული, მაშპადიანური სამყაროსათვის დამახასიათებელ სტილში გადაწყვეტილი ოთახი. გარდა ამ ოთახისა, აღმოსავლური იერი დაპყრობის სააბაზანოში გამოყენებულ ორნამენტს და ერთ-ერთ ოთახში ბუხრის თავზე არსებულ სარკესაც. გარდა ამისა, სახეზეა სხვა, უკვე ნაცნობი თავისებურებაც: თუ ქუჩის მხარეს მდებარეულად გაფორმებული, სახლის ქვით მოირკეთებული მოდერნული ფასადია, უკან, პატარა ბაღის მხარეს - შენობა ტრადიციულად ხის აივნებით არის დამშენებული. სახეზეა ნაცნობი, თბილისური სურათი.

ეს ფაქტი კიდევ ერთხელ ადასტურებს საქართველოში ახლად დანერგულ უცხო ფორმაში შემკვრივ გემოვნების, არსებული ტრადიციებისა და თავისებურებების ოსტატურ ჩართვას და მისთვის საკუთარი ადგილის მიჩენას. როცა საქმე ეხება საკუთარი სურვილით არჩეულ თუ ძალით თავმოხვეულ ახალ სავანსა და ფორმას - ქართული კულტურა საუკუნეების განმავლობაში ყოველთვის ერთნაირად იქცევა - მას გააზრებულად ითვისებს და შემოქმედებითად გადმოსცემს. ამიტომ, შედეგიც ყოველთვის განუმეორებელი და თავისთავადია. ყოველივე ეს ჩვენი ეროვნული ხასიათის ერთ-ერთ განმსაზღვრელ და დასაფასებელ ნიშნად მიმაჩნია, და არა მარტო ხუროთმოძღვრებასა და ხელოვნებაში...

თუმცა, არ შემიძლია აქვე არ აღვნიშნო ქართველთა ხასიათის ცუდი ნიშანიც: საბამო მამულიშვილია მიმართული მხირად გამოჩენილი გულგრილობა და უყურადღებობა, მათი სხოვისათვის ჯეროვანი პატივის არმიცება. დავით სარაჯიშვილმა ეს სახლი, სხვა უზარმაზარ სიმდიდრესთან ერთად, ქართველ ხალხს დაუტოვა. იმის გამო, რომ აქ თითქმის მიელი საბჭოთა პერიოდი სახელმწიფო ორგანიზაცია - მწერალი კავშირი იყო განთავსებული, რა თქმა უნდა, შენობამ თავისი ინტერიერით სხვა სახელთან შედარებით კარგ მდგომარეობაში მოაღწია ჩვენამდე, მაგრამ ის როგორც უკვე ასწავლიანი ნაგებობა, საფუძვლიან გამაგრება-რესტავრაციას საჭიროებს. ალბათ აქ ათწლეულების განმავლობაში მოკალათებულმა მწერალთა კავშირმაც დროა, სხვა ბინა მოახსოს. დავით სარაჯიშვილის ანდერძით შენობა თბილისის თვითმმართველობას უნდა გადასცემოდა იმ პირობით, რომ იქ გახსნილიყო სამხატვრო გალერეა ან მინამრეწველობის ხელოვნების მუზეუმი, ან ორივე ერთად.

დროა, შესრულდეს ამ უდიდესი ქართველის ანდერძი. ამ სახლში ერთი კუთხე თავად დავითის ცხოვრება-მოღვაწეობასაც უნდა დაეთმოს და გარდა ამისა, თავდაპირველი სახით უნდა აღდგეს ბაღში, ხელოვნურ კლდეზე შემდგარი ჯიხვის ქანდაკება, დავით სარაჯიშვილის სახელგანთქმული საფირმო ნიშანი, რომელიც ჯერ კიდევ 1919 წელს დაანერგინა სახლის ახალმა მუხატონმა აკაკი ხოშტარიაშვილი. გიორგი ლეონიძის სახელობის ქართული ლიტერატურის სახელმწიფო მუზეუმში დაცულია ამ სახლის ამსახველი ფოტოალბომი, რომელიც დ. ერმაკოვის მიერ გადაღებული ფოტოებით არის შედგენილი. სამომავლოდ, შენობის სრულყოფილი რესტავრაციის საქმეში ეს ალბომი უდიდეს დახმარებას გაუწევს სპეციალისტებს.

დავით სარაჯიშვილის სახლი საქართველოში განხორციელებული მოდერნის სტილის შესანიშნავი ნიმუშია. თავისი მრავალფეროვანი ღირსებებით ის ნამდვილად სცილდება ეროვნული მნიშვნელობის ძეგლის სტატუსს. ამიტომ, თამამად შეიძლება იმის თქმა, რომ ეს შენობა არა მხოლოდ ქართული, არამედ ევროპული კულტურული მემკვიდრეობის ნაწილიცაა.

და ბოლოს, შეუძლებელია არ შევეხოთ იმას, რაც უკანასკნელ წლებში და დღესაც დავით სარაჯიშვილის სახელთან დაკავშირებით კედდება - დღეს მოქმედებს მისი სახელობის მეტროს სადგური და გაგვანია ქუჩებიც მისი დასახელებით. რაც შეეხება სავაჭრო ნიშნებსა და უფლებებს - მისი სახელით გამოშვებულ პროდუქციაც, ეს დღესდღეობით უკავშირდება დაგერეუტაციის მქონე საქმისას, რომელზეც კონტროლის პალატას სქელტანიანი ნაშრომი აქვს შედგენილი. დღეს დავით სარაჯიშვილის სახელით გამოშვებული მრავალფეროვანი პროდუქციის იმპორტირება დასახელებებით, მათი ხარისხით თუ გაფორმების დიზაინი - საზოგადოებას ვერაფერს საწუროს ვერ პირდება, საბოლოოდ ამ დიდებული ადამიანისა და მის მიერ დაუფინანსებული ნაშრომების დისკრედიტაციის გარდა, ზოგიერთი ნაწარმის სახელი (მაგალითად, არაქი "პოლიცია"), თავის სარეკლამო რეკლამა ერთად, რბილად რომ ვთქვათ - შეუფერებელი და არასაკადრისია.

მანაბლის ქ. №13

ვარციხის ქ. №4

მანაბლის ქ. №13

სრულიად გამაგნებელი საფლავით, რაც იმდენად შურაცხმყოფელია დავით სარაჯიშვილისათვის, რომ მისი შეფასება შეუძლებელია გვეჩვენება. დავით სარაჯიშვილი და მისი მუელუცატიკონი ფორაქმილი დაკრძალული იყვნენ დიდუბის პანთეონში, საიდანაც 1939 წელს იხულები გადაასვენეს ვაკის სასაფლაოზე. 1995 წელს მათ საფლავი კვლავ შეუცვალეს (საინტერესოა, ვინ მიიღო გადაწყვეტილება) და ამჟერად დაკრძალეს ქვაშეთის ტაძრის ეზოში. სასაფლაოსათვის ადგილი ეზოს სამხრეთ მხარეს შეიქრჩა, ალაყაფის მარჯვნივ, ფერდობთან,

რომლის სიღრმეშიც წრიული გეგმის, სწორკუთხა შესასვლელიანი სათავსო იყო მოთავსებული (არ ვიცი, შეიძლება ეს თავად სასაფლაოსათვის გაკეთდა იმ დროს). საკმაოდ დიდი ხანი სათავსოს პირია შესასვლელიდან კარგად ჩანდა, რომ აქ მხოლოდ დამლაგებელი ინტენტიარისა და სხვა ნაყარნუყარი ნივთების შესანახი ადგილი იყო. საფლავის ქვის მიდებარედ, დანარჩენი სტატუისა კი ავტომატურად დაკრძალული იქნა, რადგან იქვე იყო დაკრძალული. დღემდე ასეა, მანქანები აქ შემდოიდა, საფლავის ქვაზე თითქმის მიბჯვნილად ჰყავთ გაჩერებული. რაც შეეხება

სათავსოს, მისი ფართო შესასვლელი რამდენიმე წლის წინ შემონესრულ შემდეგ საფლავის ქვა ზედმეტად ახლოს აღმოჩნდა ახლად დახურულ ლიობთან, მაგრამ აღმოსავლური იერი დაპყრობის სააბაზანოში გამოყენებულ ორნამენტს და ერთ-ერთ ოთახში ბუხრის თავზე არსებულ სარკესაც. გარდა ამისა, სახეზეა სხვა, უკვე ნაცნობი თავისებურებაც: თუ ქუჩის მხარეს მდებარეულად გაფორმებული, სახლის ქვით მოირკეთებული მოდერნული ფასადია, უკან, პატარა ბაღის მხარეს - შენობა ტრადიციულად ხის აივნებით არის დამშენებული. სახეზეა ნაცნობი, თბილისური სურათი.

შემდეგი სახლი, ვარციხის №4, გამორჩენილი თბილისელი მრეწველის, ქველმოქმედისა და საზოგადო მოღვაწის, გიორგი ქართველიშვილის, შემდგომ კი მისი ვაჟის - ნიკოლოზის საკუთრება გახლდათ. ალბათ ბევრს არ იცის, რომ სწორედ გიორგი ქართველიშვილმა აღადგინა დიდუბეში ლეთისმშობლის ეკლესია, მისი მიმდებარე მინები კი ეკლესიას გადასცა იმისათვის, რათა ეს ადგილი მომავალი ერის რჩეული წარმომადგენლების საძვალე გახდარიყო. გიორგის ღვაწლს, მის ცხოვრებასა და ქველმოქმედებას ბევრი მისი თანამედროვე აღწერს დაწვრილებით. ის იყო ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების გამკვირების წევრი და ხაზინადარი, სწავლის მსურველთა დახმარების აღმოჩენი და ხელის შემწყობი, ქვერ-ობოლითა მზრუნველი და პატივით, გამოცემლობებისა და შემოქმედებითი ადამიანების დამფინანსებელი, ვახუშტის "საქართველოს ისტორიის" (ბირველი ნაწილი) გამომცემელი 1886 წელს, 1888 წელს კი მიხაი ზიჩის ილუსტრაციებით შემკობილი "ვეფხისტყაოსნის" უძვირფასესი გამოცემის ინიციატორი და განმხორციელებელი. მის სახელს უკავშირდება აგრეთვე ქართული საგალობლების ნოტებზე აწეობა და გამოცემა.

გიორგის ვაჟი ნიკოლოზ იყო კომპოზიტორი, დირიჟორი. განათლებაც პარიზში ჰქონდა მიღებული. თავკაცობა ქართულ დრამატულ დასს. ხელს უწყობდა ხალხური სიმღერების შეგროვებასა და გამოცემას. 1918-21 წლებში იყო საქართველოს განათლების მინისტრი. მათ სახლში, ერთ ოთახში საგანგებოდ მოწყობილი სცენაზე, ხშირად იმართებოდა საქეცაკლები.

ახლანდელი ნაგებობა, მანამდე არსებული შედარებით მცირე, ორსართულიანი სახლის საფუძვლიანად გადაკეთებულ ვარიანტს წარმოადგენს. ძველ სახლში 1884-85 წლებში შურნალ "ივერიის" რედაქცია იყო მოთავსებული. შემდგომ ამ სახლს მარჯვნიდან ახალი ფლიველი მიემატა და მთელი მოცულობაც ერთი სართული გაიზარდა სიმბალეში. რეკონსტრუქციის ავტორია საქართველოში ერთ-ერთი პირველი აკადემიური განათლების მქონე არქიტექტორი სიმონ კლდიაშვილი.

საქართველოს ცენტრალურ საისტორიო არქივში მივაკვლიეთ სახლის გადაკეთების 1902 წლით დათარიღებულ პროექტს, მაგრამ პროექტი სხვადასხვა რეალბაში განხორციელებული შემოხა კი - სრულიად საპირისპირო. შენარჩუნებულია მხოლოდ მოცულების ზოგადი კონტური. სამწუხაროდ, არსებული შენობის სადარ პროექტს ჩვენ ვერ მივაგენით. მაგრამ მსგავსი შემთხვევა - როცა ნახაზი ერთია, ხორციელდება კი სულ სხვა - ხშირად შეგვედროსა სარაჯიშვილის დროს თვითონ ნიშნებურად შეეცალა პროექტი, მით უმეტეს, რომ ის ძველ, დამტკიცებულ პროექტს გააბრტყობდა და მოცულებით დიდად არ აღემატებოდა.

სიმონ კლდიაშვილი, რომელიც XX საუკუნის დასაწყისში მოდერნიტი ძლიერ იყო დასაცემული და ხშირად მიმატავდა მას თავის შემოქმედებაში, გიორგი ქართველიშვილის სახლის გავართავს სწორედ ამ სტილში გადაწყვიტა. ნამდვილად ოსტატურად შესრულებული რთული გადაკეთება-გაფართოების შემდეგ მართლაც რომ წარმოიქმნა შენობის მივილი, რომელიც მისი ნაწილია და მისი ნაწილია. სადარბაზოში მოდერნის სტილშია შესრულებული ხის კარი და კიბეების ლითონის მოაჯირები.

სახლის ერთ ნაწილზე დამშენებულია გუმბათიანი პატარა ნაგებობა, რომელშიც გადმოცემით, ადრე სამლოცველო იყო მოწყობილი. შენობის უკანა, ეზოსა და ბაღის მხარეს მიმართულ ფასადზე, ამ სამლოცველოს ქვემოთ, სამივე სართულის ჩამოსწვრივ, ზოგადად ევროპული ხასიათისა და იერიის, კომპის მსგავსი მოცულობის ითხება, მას ვინრო და მაღალი, თვითანი სარკმლები გააჩნია, ხოლო გარე კედლების ზედაპირი ღია ფერის უსწორმასწორო, უხეში შეღებლობით აქვს დაფარული, რაც ვითომცდა მის "არქაულობას" უსვამს ხაზს.

მოდერნისათვის დამახასიათებელი ამ მცირე ციტატას "ისტორიული ხასიონიდან" - ხუროთმოძღვარმა შესანიშნავად მოუსადაგა შენობის დანარჩენი მოცულობა, რომელიც სხვა არაფერია, თუ არა კვლევა ხის აივნებით შემკული სამივე სართული. მაგრამ ეს აივნები ამჟერად გამოკვეთილად ქართული და ტრადიციულია - მაღალი, მრგვალი სვეტებითა და სანიშნულად გამოყვანილი, მოხდენილი რიკულებსა, მისი მუხუზღალევი სახელების ნარმოების პრესტიჟის შენარჩუნებას - ჩვენი ეკლესია და საზოგადოება მომავალში უყურადღებოდ აღარ დატოვებს.

შემდეგი სახლი, ვარციხის №4, გამორჩენილი თბილისელი მრეწველის, ქველმოქმედისა და საზოგადო მოღვაწის, გიორგი ქართველიშვილის, შემდგომ კი მისი ვაჟის - ნიკოლოზის საკუთრება გახლდათ. ალბათ ბევრს არ იცის, რომ სწორედ გიორგი ქართველიშვილმა აღადგინა დიდუბეში ლეთისმშობლის ეკლესია, მისი მიმდებარე მინები კი ეკლესიას გადასცა იმისათვის, რათა ეს ადგილი მომავალი ერის რჩეული წარმომადგენლების საძვალე გახდარიყო. გიორგის ღვაწლს, მის ცხოვრებასა და ქველმოქმედებას ბევრი მისი თანამედროვე აღწერს დაწვრილებით. ის იყო ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების გამკვირების წევრი და ხაზინადარი, სწავლის მსურველთა დახმარების აღმოჩენი და ხელის შემწყობი, ქვერ-ობოლითა მზრუნველი და პატივით, გამოცემლობებისა და შემოქმედებითი ადამიანების დამფინანსებელი, ვახუშტის "საქართველოს ისტორიის" (ბირველი ნაწილი) გამომცემელი 1886 წელს, 1888 წელს კი მიხაი ზიჩის ილუსტრაციებით შემკობილი "ვეფხისტყაოსნის" უძვირფასესი გამოცემის ინიციატორი და განმხორციელებელი. მის სახელს უკავშირდება აგრეთვე ქართული საგალობლების ნოტებზე აწეობა და გამოცემა.

გიორგის ვაჟი ნიკოლოზ იყო კომპოზიტორი, დირიჟორი. განათლებაც პარიზში ჰქონდა მიღებული. თავკაცობა ქართულ დრამატულ დასს. ხელს უწყობდა ხალხური სიმღერების შეგროვებასა და გამოცემას. 1918-21 წლებში იყო საქართველოს განათლების მინისტრი. მათ სახლში, ერთ ოთახში საგანგებოდ მოწყობილი სცენაზე, ხშირად იმართებოდა საქეცაკლები.

ახლანდელი ნაგებობა, მანამდე არსებული შედარებით მცირე, ორსართულიანი სახლის საფუძვლიანად გადაკეთებულ ვარიანტს წარმოადგენს. ძველ სახლში 1884-85 წლებში შურნალ "ივერიის" რედაქცია იყო მოთავსებული. შემდგომ ამ სახლს მარჯვნიდან ახალი ფლიველი მიემატა და მთელი მოცულობაც ერთი სართული გაიზარდა სიმბალეში. რეკონსტრუქციის ავტორია საქართველოში ერთ-ერთი პირველი აკადემიური განათლების მქონე არქიტექტორი სიმონ კლდიაშვილი.

საქართველოს ცენტრალურ საისტორიო არქივში მივაკვლიეთ სახლის გადაკეთების 1902 წლით დათარიღებულ პროექტს, მაგრამ პროექტი სხვადასხვა რეალბაში განხორციელებული შემოხა კი - სრულიად საპირისპირო. შენარჩუნებულია მხოლოდ მოცულების ზოგადი კონტური. სამწუხაროდ, არსებული შენობის სადარ პროექტს ჩვენ ვერ მივაგენით. მაგრამ მსგავსი შემთხვევა - როცა ნახაზი ერთია, ხორციელდება კი სულ სხვა - ხშირად შეგვედროსა სარაჯიშვილის დროს თვითონ ნიშნებურად შეეცალა პროექტი, მით უმეტეს, რომ ის ძველ, დამტკიცებულ პროექტს გააბრტყობდა და მოცულებით დიდად არ აღემატებოდა.

სიმონ კლდიაშვილი, რომელიც XX საუკუნის დასაწყისში მოდერნიტი ძლიერ იყო დასაცემული და ხშირად მიმატავდა მას თავის შემოქმედებაში, გიორგი ქართველიშვილის სახლის გავართავს სწორედ ამ სტილში გადაწყვიტა. ნამდვილად ოსტატურად შესრულებული რთული გადაკეთება-გაფართოების შემდეგ მართლაც რომ წარმოიქმნა შენობის მივილი, რომელიც მისი ნაწილია და მისი ნაწილია. სადარბაზოში მოდერნის სტილშია შესრულებული ხის კარი და კიბეების ლითონის მოაჯირები.

სახლის ერთ ნაწილზე დამშენებულია გუმბათიანი პატარა ნაგებობა, რომელშიც გადმოცემით, ადრე სამლოცველო იყო მოწყობილი. შენობის უკანა, ეზოსა და ბაღის მხარეს მიმართულ ფასადზე, ამ სამლოცველოს ქვემოთ, სამივე სართულის ჩამოსწვრივ, ზოგადად ევროპული ხასიათისა და იერიის, კომპის მსგავსი მოცულობის ითხება, მას ვინრო და მაღალი, თვითანი სარკმლები გააჩნია, ხოლო გარე კედლების ზედაპირი ღია ფერის უსწორმასწორო, უხეში შეღებლობით აქვს დაფარული, რაც ვითომცდა მის "არქაულობას" უსვამს ხაზს.

მოდერნისათვის დამახასიათებელი ამ მცირე ციტატას "ისტორიული ხასიონიდან" - ხუროთმოძღვარმა შესანიშნავად მოუსადაგა შენობის დანარჩენი მოცულობა, რომელიც სხვა არაფერია, თუ არა კვლევა ხის აივნებით შემკული სამივე სართული. მაგრამ ეს აივნები ამჟერად გამოკვეთილად ქართული და ტრადიციულია - მაღალი, მრგვალი სვეტებითა და სანიშნულად გამოყვანილი, მოხდენილი რიკულებსა, მისი მუხუზღალევი სახელების ნარმოების პრესტიჟის შენარჩუნებას - ჩვენი ეკლესია და საზოგადოება მომავალში უყურადღებოდ აღარ დატოვებს.

შემდეგი სახლი, ვარციხის №4, გამორჩენილი თბილისელი მრეწველის, ქველმოქმედისა და საზოგადო მოღვაწის, გიორგი ქართველიშვილის, შემდგომ კი მისი ვაჟის - ნიკოლოზის საკუთრება გახლდათ. ალბათ ბევრს არ იცის, რომ სწორედ გიორგი ქართველიშვილმა აღადგინა დიდუბეში ლეთისმშობლის ეკლესია, მისი მიმდებარე მინები კი ეკლესიას გადასცა იმისათვის, რათა ეს ადგილი მომავალი ერის რჩეული წარმომადგენლების საძვალე გახდარიყო. გიორგის ღვაწლს, მის ცხოვრებასა და ქველმოქმედებას ბევრი მისი თანამედროვე აღწერს დაწვრილებით. ის იყო ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების გამკვირების წევრი და ხაზინადარი, სწავლის მსურველთა დახმარების აღმოჩენი და ხელის შემწყობი, ქვერ-ობოლითა მზრუნველი და პატივით, გამოცემლობებისა და შემოქმედებითი ადამიანების დამფინანსებელი, ვახუშტის "საქართველოს ისტორიის" (ბირველი ნაწილი) გამომცემელი 1886 წელს, 1888 წელს კი მიხაი ზიჩის ილუსტრაციებით შემკობილი "ვეფხისტყაოსნის" უძვირფასესი გამოცემის ინიციატორი და განმხორციელებელი. მის სახელს უკავშირდება აგრეთვე ქართული საგალობლების ნოტებზე აწეობა და გამოცემა.

გიორგის ვაჟი ნიკოლოზ იყო კომპოზიტორი, დირიჟორი. განათლებაც პარიზში ჰქონდა მიღებული. თავკაცობა ქართულ დრამატულ დასს. ხელს უწყობდა ხალხური სიმღერების შეგროვებასა და გამოცემას. 1918-21 წლებში იყო საქართველოს განათლების მინისტრი. მათ სახლში, ერთ ოთახში საგანგებოდ მოწყობილი სცენაზე, ხშირად იმართებოდა საქეცაკლები.

ახლანდელი ნაგებობა, მანამდე არსებული შედარებით მცირე, ორსართულიანი სახლის საფუძვლიანად გადაკეთებულ ვარიანტს წარმოადგენს. ძველ სახლში 1884-85 წლებში შურნალ "ივერიის" რედაქცია იყო მოთავსებული. შემდგომ ამ სახლს მარჯვნიდან ახალი ფლიველი მიემატა და მთელი მოცულობაც ერთი სართული გაიზარდა სიმბალეში. რეკონსტრუქციის ავტორია საქართველოში ერთ-ერთი პირველი აკადემიური განათლების მქონე არქიტექტორი სიმონ კლდიაშვილი.

საქართველოს ცენტრალურ საისტორიო არქივში მივაკვლიეთ სახლის გადაკეთების 1902 წლით დათარიღებულ პროექტს, მაგრამ პროექტი სხვადასხვა რეალბაში განხორციელებული შემოხა კი - სრულიად საპირისპირო. შენარჩუნებულია მხოლოდ მოცულების ზოგადი კონტური. სამწუხაროდ, არსებული შენობის სადარ პროექტს ჩვენ ვერ მივაგენით. მაგრამ მსგავსი შემთხვევა - როცა ნახაზი ერთია, ხორციელდება კი სულ სხვა - ხშირად შეგვედროსა სარაჯიშვილის დროს თვითონ ნიშნებურად შეეცალა პროექტი, მით უმეტეს, რომ ის ძველ, დამტკიცებულ პროექტს გააბრტყობდა და მოცულებით დიდად არ აღემატებოდა.

რედაქციის მიერ

პირველი ქართული პროფესიული თეატრის მსახიობები

მარიკა ნულაძე

ყოველ დროს თავისებურად რთული იყო სამსახიობო საქმე. ეს სირთულეები ხან საზოგადოებისგან წამოჭრილი აზრის, დამოკიდებულების შედეგი გახლდათ, ხან თვითონ პროფესიონალიდან დაბადებული, ხან კი ორივე ერთად ფიგურირებდა. გიორგი ერისთავის თეატრის მსახიობებისთვისაც ორივე ერთად არსებობდა. როგორც ადრე აღვნიშნეთ, XIX საუკუნის 50-იან წლებში არსებობდა საზოგადოების ნაწილი, რომელიც თეატრალურ საქმეს "მეძავეკურობად" ანუ უზნეობის გეგმად მიიჩნევდა - ეს იყო ერთი სირთულე... მეორე კი გახლდათ თვით პროფესიული - სამსახიობო საქმის მეთაურობით. ერთი მხრივ, მათ უნდა დაემტკიცებინათ თავიანთი საქციელი, რომ თეატრი ერთგვარი "ტაძარი"ა, სადაც საზოგადოების განსეტყვებისთვის იბრძვიან; მეორე მხრივ კი, თავიანთი შესაძლებლობებით ეჩვენებინათ, რომ სამსახიობო საქმეს ფლობდნენ. უცებ ასეთ რეზულტატს ვერ მიიღებდნენ. საჭირო იყო თანამედვერული ბრძოლა მიზნის მისაღწევად. ეს ბრძოლა კი, უპირველეს ყოვლისა, თეატრის ხელმძღვანელს - გიორგი ერისთავს უნდა დაეხმო და დაეხმოს...

პირველი სეზონისთვის გიორგი ერისთავმა დასში 10 მსახიობი შეარჩია, შემდეგ ეს რიცხვი თანდათანობით იზრდებოდა. საერთოდ სხვადასხვა დროს ამ თეატრში 23 მსახიობი მუშაობდა. ესენი იყვნენ: ქალები - აბრამიძისა, სააკაძისა, ტატიშვილისა, ივანიძისა, ნინო უზნაძე, ბაყრაშვილისა, ნათიშვილისა, ჯომარჯიძისა და ანტონოვისა; ვაჟები - ბაყრაშვილი, ბიბილური, გ. დვანაძე, გ. ჯაფარიძე, ი. ელიოზიშვილი, გ. კორძაია, ტატიშვილი, რჩეულიშვილი, ალ. შეიფარიანი, ზ. ანტონოვი, ზინკლიშვილი, აღმურავი, კიკნაძე და აბრამიძე. საერთოდ უნდა ითქვას, რომ მსახიობთა მეტი ნაწილი აზნაურები იყვნენ, ნაწილი წერილ-ბურჯუაზიული წრიდან იყო. საქმიანობის მხრივ ზოგი წერილი მოხელე გახლდათ, ზოგი სოფლის მეურნე, ან წერილი ვაჭარი. ქალები კი მუჯრახენი იყვნენ. არც ერთს მსახიობის სპეციალური სასცენო განათლება მიღებული არ ჰქონია.

"ზოგიერთი აქტიორი და აქტირისები" - იგონება შემდეგში ი. კერესელიძე - "გიორგი ერისთავმა თავის სახლში დააყენა, ემინოდა გული არ-

ავის შეეცვალა და თეატრიდან ხელი არ აელეზინებინა".

თეატრის ხელმძღვანელი, პირველ რიგში, თეატრის შიდა ატმოსფეროზე ზრუნავდა - დისციპლინაზე, მსახიობები ამაღლებულიყვნენ ზნეობრივად, ურთიერთშორის ყოფილიყო მეგობრული დამოკიდებულება. მსახიობებს ჰქონოდათ ისეთი შეხედულება, რომ თეატრი არის უმაღლესი ზნეობის ადგილი, რომელიც ემსახურება ადამიანის განსაკუთრებას და გონებრივ ამაღლებას. იგი თავგამოდებით იცავდა თეატრისა და აქტიორების პრესტიჟს. თუ რაიმე არასასიამოვნო ინციდენტი მოხდებოდა, სასწრაფოდ რეაგირებდა. ერთ-ერთ ასეთ შემთხვევაზე წერდა მსახიობი გ. დვანაძე, რომელსაც ერთ-ერთი ქვიფის დროს უსიამოვნება მოსვლია მეორე მსახიობთან. შექმნილა აყალმაცალი. მეორე დღეს კი ერისთავს გაუგია და მოხიზვართა თეატრიდან დათხოვნა გადაუწყვეტია. გ. დვანაძე თავის ლექსად დაწერო ბიოგრაფიაში წერს:

"თუმცა ერთმანეთში მოხდა, იმაც ღამეს შერიგება, მაგრამ საქმე გახშირდა, ამით რაღა გარიგდება"...

"ეს გაიგო ერისთავმა. კბილებიდან ცეცხლი ყარა გაცასწყრა და გაგულინდა, ახლოს აღარ მიგვიკარა"...

"გავმართეთ მოციქულობა, გავგზავნეთ ერისთავთანა, ვგრძობდით ჩვენს დანაშაულსა, პირშეად ვიყავით მასთანა, შეესთვალეთ ეხლა დავკითხე, ნულარ შეგვარცხვენ ხალხთანა, ფიცს მოვცემო აღარ გაგებდით სობრყვე ჩვენ ამისთანა".

"თუმც გარეკვას გვიპირებდა, მაგრამ გული მოიბრუნა. მოციქულებს პატივი სცა, ისევე ისრე დაგვაბრუნა.

დაგვიბარა, შეგვარცხვინა, ერთობ ცუდად დაგვაცხუნა, გატრიალდა, მინ შევიდა, ჩვენ ზურგი შემოგვაბრუნა..."

შეგვირიგდა, გვაპატია. დამიშვიდა ჩვენზედ გული".

როგორც დვანაძე იგონებს, მსგავსი რამ შემდეგ აღარ განმეორებულა, საიდანაც ცხადი ხდება, რომ თითოეული თეატრის "მსახურისთვის" ამ ატმოსფეროში ყოფნა მნიშვნელოვანი გახლდათ. ალბათ, გიორგი ერისთავი თავისი პიროვნებითა და საქმიანობით ისეთ აუარას ქმნიდა, რომ მისგან ნასვლა იქ ერთხელ მოხვედრილს, აღარ უნდოდა. შედეგად კი ქართულ თეატრს და მის მსახურებს მოსახლეობაში ავტორიტეტი ჰქონდათ მოპოვებული და ამას მათი აშკარა მონიშნაღმდეგენიც აღიარებ-

მიხეილ თუშინშვილი

დნენ. ასე რომ, ერთი სირთულე - "მეძავეკურობის" სინდრომი, გადალახული იყო. რჩებოდა მეორე - პროფესიული სირთულე. გიორგი ერისთავი ბევრს მუშაობდა მსახიობთა განვითარებაზე, მსახიობებიც მაქსიმალურად ცდილობდნენ არ დაეზოვათ ენერჯია. შედეგი კი ყოველი ახალი პიესის დადგმისას ცხადი ხდებოდა, რასაც მაყურებელი და პრესა სიხარულით აღნიშნავდა. იმდროინდელი ცნობილი მოღვაწე, ქართული თეატრის პირველი ისტორიკოს-რეცენზენტი მიხეილ ბირთველის ძე თუშინშვილი, აქვეყნებს რა 1852 წელს ვრცელ სტატიას თეატრის შემოქმედებითი მუშაობის შესახებ, მითითებს: "მან (გ. ერისთავმა) აიყვანა საჭირო რიცხვი კაცებისა და ქალებისა და მათთან დაიწყო გულმოდგინე მუშაობა და დარწმუნდა რა იმაში, რომ ისინი უკვე ვაცნობილნი არიან სცენის უმთავრეს პირობებს, შეძლო სცენაზე მათი გამოშვება. ეს იყო გაბედული და ყოჩაღური ნაბიჯი, რაც მაშინვე საკმაო წარმატებით დაგვირგვინდა. რაღაც ორი-სამი წარმოდგენა და უკვე შეუძლებელი იყო ცნობა იმ პირობის, რომელიც ცო-

ტა ხნის წინათ ავტომატებს ჰგავდნენ. ისინი უკვე თავიანთ თავს აღარ ემსგავსებოდნენ. ყველას უკვირდა, ყველანი სასიამოვნოდ იყვნენ განცვიფრებულნი მათი ასეთი გამბედაობით და სითამამით. შეიძლება მხოლოდ გვევარაუდოთ ის, რომ მათი ქორვა მუყურყვენი ბუნება შეიძლებოდა მათ დახმარებოდა იმაში, რათა ისინი რაღაც გამოსულიყვნენ როდესაც, მაგრამ ამ პირველი თაობის აქტიორებმა არამც თუ ერთბაშად გაამართლეს იმედები, არამედ ზოგიერთმა თავისი ბუნებრივი უნარიანობით მოლოდინსაც კი გადააჭარბა. რამაც ასე ბედნიერად გაამართლა ყოველი ვარაუდი. კრიტიკოსთა სამსჯავრო სდუმდა სცენის ახალ მუშაკთა წინაშე. ან კი რა საჭიროა ეს, როცა მაყურებელთა უსაზღვრო ქება და უანგარიშო ტამის ცემა, არამც თუ ვნებდა მათ, არამედ პირიქით, ამხნევედა და აქეზებდა მათ უფრო გაბედული წინამსვლელობისკენ". როგორც ამ წერილიდან ჩანს, მსახიობები წარმოდგენიდან წარმოდგენამდე უფრო და უფრო ორგანულები ხდებოდნენ სცენაზე. რაც შეეხება ხასიათების შექმნის თავისებურებას

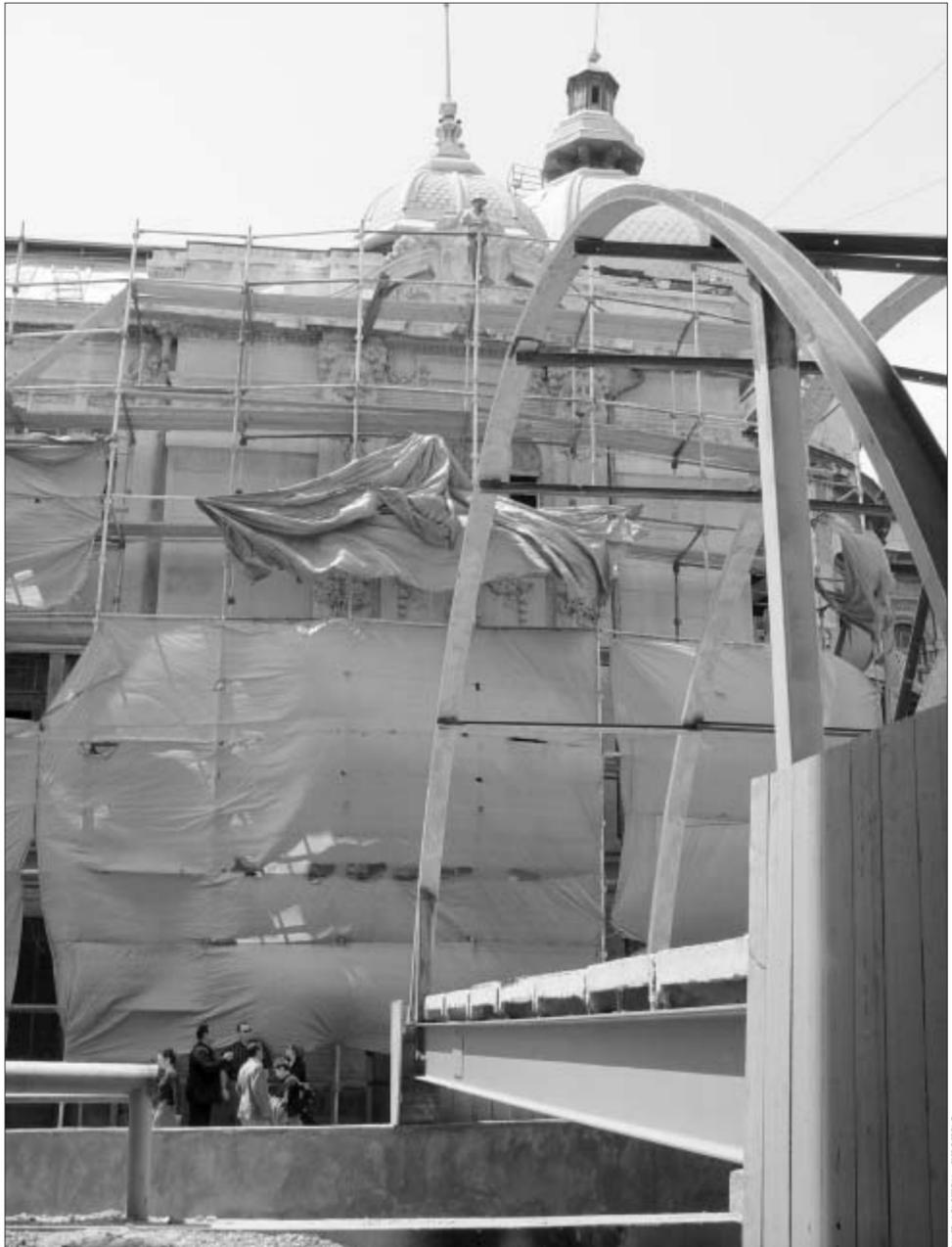
- აქ, ამ თეატრში ამპლუის მქონე მსახიობების შესახებ შეიძლება იყოს ლაპარაკი, რასაც მ. თუშინშვილის მეორე ნაზრევიც ადასტურებს: "პირველი (აბრამიძე) შეუდარებელია ვაჭრებისა და მეფახშეების როლებში. დვანაძე საუკეთესოდ არდგენს მემამულეებს, რომელთაც სოფლური ჩვეულებებისგან თავი ვერ დაუხსნევიათ, ჯაფარიძე - მოხერხებულ და თამამ პირველ შეყვარებულს როლების შემსრულებელია, ტატივი - კარგია დარბისელ ადამიანს. იგი კეთილშობილ მამების როლებში, ელიოზოვი - მიამბ ადამიანთა როლებში, ზენგილიანი ვერ კიდევ ბავშვია, მაგრამ იმედებს იძლევა". აქედან გამომდინარე პირველი პროფესიული თეატრის მსახიობთა თავისებურების შესახებ შეიძლება ითქვას, რომ ჯერ ადრეა ფართო დიაპაზონის მქონე, სხვადასხვაგვარ როლებს გარდასახვის უნარის მქონე მსახიობებზე ფიქრი. ეს არც რუსულ თეატრში მოხდება XIX საუკუნის მეორე ნახევრის დასასრულამდე. ასე რომ, ქართულ სამსახიობო სკოლაში ამ მხრივ განსაკუთრებული არაფერი ხდება, თუ არ ჩავთვლით თვითონ თითოეული მსახიობის მოღვაწეობას. სწორედ რომ მოღვაწეობას და არა მხოლოდ მსახიობის პროფესიულ თამაშს. გიორგი ერისთავის მსახიობთა უმრავლესობა მხოლოდ თავისი პროფესიით არ იყვნენ დაკავებულნი: გ. დვანაძე წერდა პიესებსა და ლექსებს და თავის დროზე ითვლებოდა ერთ-ერთ პოპულარულ სახალხო პოეტად. 1878 წელს, მისი სამსახიობო მოღვაწეობის დამთავრების დღი იმის შემდეგ, ცალკე წინადაც გამოიცა მისი პოემა "ყარაბაღელი ყაჩაღი ასლან ბეგი". გ. ჯაფარიძესაც აღმოაჩნდა დრამატურგის ნიჭი. მან დაწერა და გამოაქვთა შემდეგი პიესები: "იქვიანი ქმარი", "რად მინდა პატრონობა", "ბაბუა და შვილიშვილი", "იმი თურქეთთან", რუსულიდან გადმოაკეთა პიესა "მაიკო". თეატრში მოხსენიებული დამთავრების დღი იმის შემდეგ, ორივეს საკმაოდ სასურველი და სტაბილური ხელფასის მქონე სამსახური ჰქონდათ, მაგრამ მათ თეატრის გახსნის ცნობის გაგებისა და გიორგი ერისთავის მიერ მასში მონაწილეობის შეთავაზების შემდეგ, თეატრს მიაშურეს და ცხოვრების მანძილზე საზოგადოებისთვის თავიანთი მცირეოდენი ღვაწლის შეტანას ცდილობდნენ. ასევე იყო მსახიობი ი. ელიოზიშვილი, რომელიც მსახიობობის გარდა წლების მანძილზე მუშაობდა ჟურნალ "ცისკრის" თანამშრომლად, სადაც 1869 წლიდან გამოაქვეყნა თავისი შემდეგი ნაწარმოებები: "ჩემი ქმარი სხვას ირთავს". კომედია ხასიათების შექმნის თავისებურებას

თარის დაკვრა" სიმღერა-მოთხრობა და მრავალი სხვა. განსაკუთრებული პოპულარობით სარგებლობდა ი. ელიოზიშვილის მიერ შედგენილი "ეთერიანი. მოთხრობა აბესალომ და ეთერისა", რომელიც წინადაც დაიბეჭდა 1869 წელს და შემდეგ კიდევ 6-ჯერ გამოიცა. სრულიად განსაკუთრებული იყო ერთ-ერთი მსახიობი ქალის ნინო უზნაძის ბიოგრაფია, რომელიც თბილისის წმინდა ნინოს სასწავლებლის საუკეთესო მოწაფე გახლდათ და სცენამ ისე გაიტაცა, რომ სწავლას თავი დაანება და თეატრის დასში ჩაირიცხა. ქალისგან, თან საუკეთესო მოსწავლისგან, თან თბილისის ქალთა საუკეთესო სასწავლებლის მოსწავლისგან იმ დროს ასეთ საქციელს არავინ ელოდა. არადა მან სცენაზე საოცარი ხიბლი შემოიტანა: ჰქონდა მშვენიერი ხმა, კარგი გარეგნობა, კარგი დეკლამაცია, ეხერხებოდა სიმღერა და ცეკვა. ნინო უზნაძე სიცოცხლის ბოლომდე საოჯახო საქმეების გარდა (შემდეგში იგი იყო გიორგი ერისთავის საქმის გამგებლებლის ივანე კერესელისის მეუღლე), თავის მეუღლეს ეხმარებოდა ჟურნალ "ცისკრის" გამოცემისას ტექნიკურ საქმიანობაში. არ შეიძლება ამ მსახიობთა გვერდით არ მოვიხსენიოთ მიხეილ ბირთველის ძე თუშინშვილი. როგორც ადრე ვთქვით, იგი იყო პირველი ქართველი თეატრის კრიტიკოსი, ისტორიკოსი; მიღებული ჰქონდა იმ დროისთვის არაჩვეულებრივი განათლება; იყო შთამომავალი თუშინშვილის ძველი დროიდან ცნობილი გვარეულობისა, რომელიც მე-15 საუკუნის 60-იან წლებიდან ჩანს; მამამისი მუშაობდა ერეკლე II-ის მდივნად და ქვეყნის ცხოვრებაში გაგონიან პირსაც წარმოადგენდა. თვითონ მიხეილი კი სახაზონო პალატაში მოხელე იყო, შემდეგ კი მეფისნაცვლის რჩეული ვეფრაღ მუშაობდა... და ასეთი ადამიანი ქართულ პროფესიულ თეატრში სრულიად უსასყიდლოდ მუშაობდა სუფილიორად - უბრალო, უჩინარ მუშაკად. რატომ? ალბათ, მას ძალიან კარგად ესმოდა ქართული პროფესიული თეატრის საჭიროება ქართული საზოგადოებისთვის... საერთოდ, შეიძლება ითქვას, უხვად იყო ქართულ თეატრში და მის გარშემო "მინას მოწყვეტილი" ადამიანები? ადამიანები, რომლებიც დღევანდელი დღისთვის არ ცხოვრობდნენ... ადამიანები, რომლებიც სამომავლო საქმეებს აკეთებდნენ და საგულისხმოა, რომ სწორედ ასეთ ადამიანთა შორის, გიორგი ერისთავთან ერთად, იყვნენ მისი აღზრდილი მოწაფეები - პირველი ქართული პროფესიული თეატრის მსახიობები, რომელთაგან ბევრს შეიძლება ეწოდოს "მოღვაწე".

აპოკალიფსი

მარტანიშვილის ქუჩა.

ნაზარ ბაქალაძის ფოტოზღოვანი

... იგი ამბობდა:

- აი, ყველაზე მკვეთრად რა უნდა ჩავუნერგოთ აატარას: ლობინში რომ წვაპი, თუ წუთით მაინც შეგვიჩვენებს ფიქრი, - სალაც ვილაცას სცივა, სალაც ვილაცას ენატრება ლობინი, სალაც ავაღმყოფი ფრინველი კანკალავს ბურჟის ძირას, ანდა ცხოველი წაშუშნით ილოკავს ჭრილობას, - უკვე ნამდვილი ალამიანი ხარ. რეპაზ ინანიშვილი

ჩემი თავბადასავალი დისნეი ლენდში

ნატალი, მე-7 კლასი, ომაჰა, ნებრასკა, აშშ.

- ბავშვებო, ტელეფონზე ბაბუაა, თქვენ სიურპრიზი გელოდებთ!

მე, ჩემი ძმა და და მივცვივდით ტელეფონთან. მამამ გვითხრა, ბაბუა თებერვალში დისნეი-ლენდში წაყვანას გიპირებთო. თებერვალი რამდენიმე თვის შემდეგ იყო. სიხარულისაგან სამივემ ხტუნვა და-ვიწყეთ. დაფურეკეთ ბაბუას, მაღლობა გადავუხადეთ და ვუთხარი, რომ მოთმენლად ველოდით ამ დღეს. მე ისიც დავამატე, რომ რაც დავიბადე, მას შემდეგ მინდოდა დისნეის სამყაროში მოხვედრა. მშობლებს შევუჩნდით და დავადგინეთ, რომ ჩვენ ხუთ დღე-ღამეს გავატარებდით კეთილმოწყობილ კურორტზე, ვნახავდით ასევე დისნეის ოთხივე პარკს, რომლის სახელწოდებებია: "ჯადოსნური სამეფო", "ცხოველთა სამეფო", "ეპკოტი", "მჯმ". იმ ღამესვე საფუძვლიანად დავგეგმეთ ჩვენი მომავალი მოგზაურობა. ბოლოს, როგორც იქნა, დადგა ის სანატრელი დღე და გავემგზავრეთ დისნეი-ლენდში. გვეგონა, ეს ბედნიერი ხანა არასოდეს დასრულდებოდა. ეს იყო ჩემი ცხოვრების საუკეთესო პერიოდი. პირველ საღამოს ვნახეთ "სპექტრო მეჯიკ პარადი". ეს მართლაც განსაკუთრებული მოვლენა იყო ჩემთვის. როგორც კი მუსიკა დაიწყო, ვიგრძენი, რომ ნამდვილად დისნეის სამყაროში მოვხვდი. ყველაზე დიდი შთაბეჭდილება მაინც მიკი მაუსის გამოსვლამ მოახდინა: იგი ერთიანად ანათებდა, გვიღიმოდა და ხელს გვიქნევდა. ეს ყველაფერი საოცრად ჯადოსნური ჩანდა. ზღაპრის სხვა გმირებსაც შევხვდით: ფიფქია, ვინი პუხი, პინოქიო, ვეფხვი, გოჭი, მინი, მიკი, გოოფი. ყველაზე მეტად შხაპუნა მთა მომეწონა, სადაც მთელ ჩემ ოჯახთან ერთად ავედი.

როდესაც სველ ადგილზე მოვკალათდი, ჩემმა დამ ჩაიღულღულა: "ნატალი, მეშინიაო". თავდაპირველად მოსაწყენად მივსრიალებდით, მაგრამ უცებ მკვეთრად დავეშვი დაბლა. როგორც კი ჩვენმა ნავმა მოუხვია, მე ვიგრძენი, რომ ძალიან სწრაფად მივცურავდით. მესმოდა წყლის შხაპუნის ხმა. მამის გვერდით ვიჯექი, მაგრამ მაინც მეშინოდა, ამიტომაც საჭეს მაგრად ჩავეჭიდე...

ბევრი რომ არ გავაგრძელო, დისნეის სამყაროში გატარებული დრო ყველაზე ლამაზად გატარებული დროა ჩემს ცხოვრებაში. სულმოუთქმელად ველოდები მომავალ წელს, რათა კიდევ ერთხელ გავემგზავრო დისნეი-ლენდში. ბაბუა დაგვირდა, აუცილებლად წაგიყვანთო!

D4-D5

ამ შეგიძლიათ, ყველაფერზე ილაპარაკოთ

რუბრიკის პრემიერა

ჩვენთან სიახლეა, – თქვენი, პატარა ადამიანების კლუბი. კლუბი თქვენია და სახელიც თქვენ უნდა დაარქვათ. მე შევეცდები, მოგიყვებო, თუ რატომ მოგვიჩნდა, რომ თქვენ თქვენი კლუბი გქონოდათ.

ჩვენ, ვინც ახლა დიდები ვართ, ბავშვები რომ ვიყავით, ყველანი ვეძებდით ადგილს, სადაც უფროსები არ იქნებოდნენ და ჩვენს გემოზე ვიტყოდით ყველაფერს, რაც გვინდოდა. ხომ გახსოვთ პეპის, ტომისა და ანიკას ფულურო? ტომ სოიერმა და ჰეკლბერი ფინმა კუნძული რომ მოძებნეს?

ერთხელ, ერთმა კარგმა მწერალმა დაწერა ძალიან კარგი მოთხრობა - "პატარა უფლისწული". ისე გემრიელად დაწერა, რომ თავის მეგობარს მიუძღვნა, მაგრამ დიდს კი არა, არამედ, როცა ის პატარა ბიჭი იყო. მწერალიც და მისი მეგობარიც მაშინ უკვე დიდი კაცები იყვნენ, დღეს კი ცოცხლები აღარ არიან. რაც შეეხება პატარა უფლისწულს, იგი დღესაც თავის პლანეტაზე ცხოვრობს, სადაც სხვისგან ხელშეუხებელი სამყარო აქვს. პატარა უფლისწული ყოველ დღით წმენდს ვულკანს, რომ ის არ გაბრაზდეს და არ ამოიფრქვეს; ყველა სურვილს უსრულებს ვარდს, რომელსაც სულ რაღაც ოთხიოდე ეკალი აქვს და და გასაბრაზებელი სულაც არ არის, თუ ცოტას იჩხვლიტება კიდევ.

ადამიანს ბევრი კი არაფერი სჭირდება: – მთავარია, სხვისგან სიყვარულს გრძნობდეს, თვითონ ვინმეზე ზრუნავდეს და, კიდევ, ძალიან სჭირდება, რომ შეეძლოს თავისი აზრის სხვისთვის გაზიარება. ეს სხვა კი, ძალიან კარგი იქნება, თუ მისი "ჭკუისაც" აღმოჩნდება.

ამისთვის შეიქმნა თქვენი კლუბი – უფროსების გარეშე, თქვენ რომ შესძლოთ ერთმანეთისთვის ძალიან მნიშვნელოვანის თქმა და ერთმანეთის მოსმენა, რადგან...

ხშირად ხომ მოსმენა უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე თქმა. გვაგატიყვებით კლუბში ყველას, ვისაც გინდათ, თქვათ ის, რომ უფროსებმა ხელი არ შეგიშალონ და თქვათ ის, რაც გინდათ, ან მოისმინოთ ის, რაც გაინტერესებთ.

დღეს კლუბში წიგნებზე, გაზეთზე, სასიხარულო ამბებზე, საყვარელ ფერზე და სიკეთეზე საუბრობენ:

მართა გულაშვილი

მართა გულაშვილი: მე 15 იანვარს დავიბადე და 4 წლის ვარ. მამაჩემმა პრიზი მიიღო და მიხარია. მე ზღაპარი წიგნიდან მიჩვენია, ან მოყოლილი. თუ "წითელქუდა" იქნება, ან სურათებიანი "მაშინკა", მაშინ იყოს გაზეთში. წითელი ძალიან მიყვარს. მე ვიცი, რა არის კარგი და რა არის ცუდი.

სანდრო ვეკუა: ჩემი დაბადების დღე 2 აპრილს არის. 6 წლის ვარ და ამ ბოლო დროს, ყველაფერზე მეტად, ფეხბურთში გამარჯვებამ და ჩემმა დაბადების დღემ გამახარა. სხვას რომ შეუგდებ კარში ბურთს, სიკეთეა, აბა რა, გაახარებ შენიანებს. გაზეთში იმიტომ წერენ, რომ ადამიანებმა ამბავი გაიგონ და იცოდნენ. ცოდნა ეხმარება ადამიანს. გაზეთში მინდა, რომ იბეჭდებოდეს ზღაპრები და გამოცანები. არ მიყვარს წიგნები და სხვა რამეზეც შეიძლება ვილაპარაკოთ. თუმცა, "კარლსონი" მიყვარს. ნარინჯისფერიც მიყვარს, მაგრამ ეს ბუშტი თათას ჰქონდეს.

სანდრო ვეკუა

ნიკა ლომიძე

ნიკა ლომიძე: 18 ნოემბერს 7 წლის გავხდები. ყველაზე მეტად ფეხბურთში მოგებამ გამახარა. ამ ქვეყანაზე კეთილი ადამიანი უფრო მეტია, აბა რა. თან, ბოროტები არავის უყვარს. მე მომწონს "რობინზონ კრუზო". მინდა, რომ საბავშვო გაზეთში იბეჭდებოდეს ბაბუას საბავშვო ლექსები და გამოცანები.

თათა რატიშვილი: მე 27 დეკემბერს დავიბადე და 8 წლის ვარ. ყველაფერზე მეტად ის მიხარია, რომ პირველი სემესტრი ხუთეზზე დავამთავრე. გაზეთი იმიტომ არის, რომ პოლიტიკაზე, ფეხბურთზე და ომზე დაწერონ. მე გაზეთში კროსვორდი მაინტერესებს. წიგნები მიყვარს – "ტომ სოიერი", "უფლისწული და მათხოვარი", "კარლსონი". ახლა "კალე ბლუმკვისტის თავგადასავალს" ვკითხულობ. სიკეთეზე ამბავს მოგიყვებით: იყო ერთი პატარა გოგო და დედა ჰყავდა ავად. ექიმმა დედას წამალი დაუნიშნა, ძალიან მწარე. გოგონამ დედას უთხრა, მე დავლევ წამალს, შენთვის მწარე იქნებაო. აი, ეს არის სიკეთე. მე ნარინჯისფერი, წითელი და ლურჯი მიყვარს.

თათა რატიშვილი

ელენე ბერიაშვილი

ელენე ბერიაშვილი: ჩემი დაბადების დღე 24 სექტემბერია, 9 წლის ვარ. ამ ბოლო დროს, ყველაფერზე მეტად, ფეხბურთში ჩვენი გუნდის მოგებას გამახარა. მამაჩემი წერს გაზეთისთვის, დედაჩემს მოაქვს გაზეთი და მე კიდევ, ზოგჯერ, ვკითხულობ. უფრო - კროსვორდებს ვაგვსებ. მინდა, რომ გაზეთში იბეჭდებოდეს სახალისო ამოცანები და რებუსები. კითხვა მიყვარს, ძალიან მომწონს "მე, ბებია, ილიკო და ილარიონი" და "ტომ სოიერი". მიყვარს ლურჯი და წარწერისფერი.

ედიშერ ყიფიანი: ჩემი დაბადების დღე 7 მარტია და 4 წლის ვარ. წიგნი რომ მაჩუქეს, გამიხარდა. მინდა, ზღაპრები ინგლისურადაც იბეჭდებოდეს, მაგრამ მე გაზეთზე არ ვფიქრობ, მე წიგნებზე ვფიქრობ და სხვა ყველაფერზე. ძალიან მიყვარს ზღაპარი ფუტკარზე, რომელიც ღამე ყვავილში იძინებს და ხორთუმით თაფლს წოვს. მწვანე ბუმტი მიყვარს.

ედიშერ ყიფიანი

მარიამ ნადირაძე: 8 იანვარს 8 წლის გავხდი და ყველაფერზე მეტად აღდგომის დღესასწაული გამიხარდა. მე გაზეთში კროსვორდებს ვაგვსებ. საბავშვო წიგნები მიყვარს, მაგრამ ვინმე რომ მიკითხავს, არ მიყვარს. მეც მოგიყვებოთ ამბავს სიკეთეზე: ერთ ბიჭს ავადმყოფი დედა ჰყავდა. ერთხელ, საახალწლოდ, სახლში არაფერი არ ჰქონდათ. დედამ ბიჭი ტყეში გაუშვა, რომ ნაძვის ხე მოეჭრა. ბიჭი წავიდა, ნახა ნაძვი და, როცა უნდა მოეჭრა, ნაძვმა უთხრა, ნუ მომჭრი, მოდი, ვილაპარაკოთო. შემდეგ ნაძვმა უთხრა, რომ მოდი, ტოტს მოგცემ და ის ნაილეო. ბიჭს გზაზე დედაბერი შეხვდა და ტოტი სთხოვა, მე არაფერი არა მაქვსო სახლში, ღარიბი ვარო. ბიჭმა მისცა. სახლში რომ მოვიდა, ნახა, რომ შინ დიდი ნაძვის ხეც დგას და სუფრაც გაშლილია. სუფრასთან მისი ოჯახი იჯდა. ბიჭი გაოცდა. თურმე ის დედაბერი კეთილი ფერია ყოფილა და თოვლის ბაბუასთან ერთად ბიჭს ამონებდნენ, აბა, კეთილია თუ არაო.

მარიამ ნადირაძე

კლუბის პირველი შეკრების სპონსორები იყვნენ გამომცემლობა "დიოგენე" და მწერალი დავით ზურაბიშვილი, რომლებმაც თავისი წიგნი "მოგზაურობა სიზმარეთში" სარეკლამო გადსაცეს ჩვენი კლუბის პირველ წევრებს. ველით თქვენს წერილებს. მოგვწერეთ, რა დავარქვით კლუბს? შეგიძლიათ, დაგვირეკოთ ტელეფონზე: 20-24-24, დამატება "საბავშვოს" კლუბი.

თინეიჯერები ცდიან კლასს

ბრენდა, მე-ნ კლასი, ტალადეგას სკოლა, ალაბამა, ამერიკა.

ბოზონა, რომელიც ყველასგან განსხვავდებოდა

გამარჯობათ, მე ბრენდა მქვია. იცით, როგორი მეტიჩარა ვიყავი? ნამდვილი მეტიჩარა. მეგობრებიც მყავდა, რომლებიც აგრეთვე დიდი მეტიჩარები იყვნენ. ვინც ჩვენს ჯგუფს არ მიეკუთვნებოდა, ყველას სასაცილოდ ვიგდებდით. სწორედ ასე ვექცეოდით ერთ გოგონას ჩვენს კლასში. ამას ახლა ძალიან ვნანობ.

ეს ამბავი მაშინ დანიშნო, როცა მეექვსე კლასში გადავიდით. მე გოგონების ჯგუფში ვსწავლობდი და ვფიქრობდი, რომ ის გოგო (მას ამანდა ერქვა) ნამდვილი იდიოტი იყო. თუმცა მე მას არ ვიცნობდი. ამანდა ძალიან წყნარი იყო და მოსულელოც მეჩვენებოდა. ამიტომ ვიგდებდით ჩვენ მას მასხრად. ის წყნარად იჯდა ხოლმე და არასდროს ბევრს არ ლაპარაკობდა. მე მას ყოველთვის ვაჯავრებდი.

- სულ ჩუმად რომ ხარ, არ იცი ლაპარაკი, თუ მოშობლებმა არ გასწავლეს?

ჩემი მეგობრები ხარხარს იწყებდნენ. ვხედავდი, როგორ ევსებოდა თვალები ამანდას ცრემლებით, თუმცა ჩვენს წინაშე არასოდეს ტიროდა.

თანაც, მეგობრები საერთოდ არ ჰყავდა. ამანდა უკვე მეტრალეობდა, მაგრამ ჩემი მეგობრები კვლავ განაგრძობდნენ მის დაცინვას.

მე მას აღარ დავცინოდი და ძალიან ვნანობდი ჩემს საქციელს. პარასკევი იყო. მასთან მივედი და ვცადე, გამოვლაპარაკებოდი. ამანდამ შემომხედა და პირი იბრუნა, რადგან ეგონა, ისევ მის გაჯავრებას ვაპირებდი. საშინელ ხასიათზე დავდექი. აღარ ვიცოდი, რა უნდა მექნა.

ორშაბათს ამანდა თაბაშირში ჩასმული ფეხით შემოვიდა საკლასო ოთახში. მასწავლებელმა ჰკითხა, რა შეგემთხვაო. ამანდამ უპასუხა, რომ კიბიდან გადმოვარდა. გული

ტკივილისაგან შემეკუმშა. ახლა კი მიეცათ დაცინვის მიზეზი ჩემს მეგობრებს!

შესვენებაზე ისინი შემოესივნენ ამანდას:

- მეორე ფეხიც რომ მოგტეხოთ, სიარულს ნამდვილად ვეღარ შეძლებ.

სიბრაზისაგან თვალებში დამიბნელდა. მივევარდი მათ და მკაცრად დავუყვირე:

- მოკვდით ახლავე! ამანდას ისიც ეყოფა, რომ კიბიდან გადმოვარდა და ფეხი მოიტეხა. იცოდეთ, თუ არ გაჩერდებით, სკოლის დირექტორს ვეტყვი.

ჩემს მეგობრებს გაკვირვებისაგან თვალები გაუფარდოვდათ. რამდენიმე წუთი ყველა ჩუმად იყო.

- ბრენდა, რას ამბობ? - მითხრა ბოლოს ერთმა.

- მე ვამბობ, რომ ან თავს დაანებებთ ამანდას, ან მოშორდებით ჩემი ჯგუფიდან.

ჩემმა მეგობრებმა ერთმანეთს გადახედეს, შემდეგ კი უჩუმრად გაგვიცილდნენ. ამანდა მიყურებდა და სახეზე ღიმილი დასთამაშებდა.

- გამაღობ, არავინ ასე კარგად არ მომქცევია ადრე, - ამოისლუკუნა მან.

- არაფრის, რისი მაღლობა, - მივუგე მეგობრული ღიმილით.

ამის შემდეგ მე ვეხმარებოდი ამანდას წიგნების ტარებაში, რადგანაც ფეხი ჰქონდა მოტეხილი. მე ის უკეთესად ვაეცანი. ადრე ცივი იმიტომ მეჩვენებოდა, რომ სულ ჩუმად იყო, მაგრამ სინამდვილეში არ იყო ასეთი. მე და ამანდა დიდი მეგობრები გავხდით.

ახლა ისეთი მეტიჩარა აღარა ვარ. აღარ განვიკითხავ არავის.

ამიტომ უნდა გაიცნო ადამიანი უკეთესად და ის შეიძლება შენი "იდეალი", საუკეთესო მეგობარი გახდეს.

სალომე თოფურია, თბილისის ამერიკული აკადემია

გაზაფხული წავიდა

წავიდა გაზაფხული და წაიყოლა თავისი ამაღლა. წაიყოლა რაღაც, უცნაური, თავისებური სუნთქვა. ვაყვენ ტყის სხვადასხვა ყვავილები, პეპლები, ფოთლები, გაზაფხულის სულები და კიდევ რაღაც, არ ვიცი, რა... რაღაც გრძნობა, სულ სხვა-

ნაირი, უცნაური... მოვა და კვლავ მოიტანს, იგრძნობ, გაგიხარდება...

მერე ისევ წავა გაზაფხული, ისევ წაიყოლებს ამაღლას, სულებს, სუნს და ისევ "იმ" რაღაცას, უცნაურს...

ზღვა ღელავდა

ზღვა ღელავდა, ბობოქრობდა. წინ მიინწევდა, უკან ბრუნდებოდა. ქვებს ეხეთქებოდა...

ცაც მორღობილი იყო, ხმაურობდა, ელაგდა.

ზღვა და ცა ერთმანეთს ემუქრებოდნენ...

ცამ წვიმა გამოუშვა, დასცხო... ზღვა უფრო აბობოქრდა, ნაპირებზე

გადმოდიოდა, უკან ბრუნდებოდა. თითქოს ცდილობდა და მიზანს მაინც ვერ აღწევდა...

ირგვლივ ყველაფერი გამუქდა... და მერე, უცბად, რაღაც მოხდა...

ორივე დაწყნარდა... თითქოს მათ შორის ვილაცხამ თეთრი მანდილი ჩააგდო...

...მზე გამოვიდა...

ფარისევლობა

გამოდის, რომ ჩვენს ირგვლივ თითქმის ყველა ფარისეველია... გამოდის, რომ ტყუილში ვცხოვრობთ... სხვათა შორის, ადრე ამ თემაზე არასდროს დავფიქრებულვარ ასე ღრმად... და რატომღაც, ახლა ამაზე ფიქრს რაღაცნაირი იმედგაცრუება მოაქვს... თითქოს, სევდაც არის და შიშიც... აგრეთვე ჩემთვის დაუფერებელი სიმართლეა... გამოდის, ჩვენ, ჩვენც ხომ ამ ტყუილში ვცხოვრობთ?! ყველაზე ძალიან აი, ეს ფაქტი მაღიზიანებს...

აი, თუნდაც ახლა, ცოტა ხნით დავფიქრებდით ამ რეალობაზე, გავაცნობიერებთ, რომ ეს მართლაც ასეა... ვილაპარაკებთ ფარისევლობაზე, სიცრუეზე... შემდეგ კი, ამ კლასს დავტოვებთ და ისევ იმ "ტყუილის სამყაროს" ნაწილი გავხდებით, ისევ მასთან ერთად გავაგრძელებთ ცხოვრებას... იმ დინებას ვაყვებით...

და ვაკეთებთ ჩვენ რაიმეს იმისთვის,

რომ ეს ასე არ იყოს?!

მე ვერაფერს დავწერ იმაზე, თუ როგორ უნდა მოვიქცეთ ამის შესაცვლელად, იმიტომ, რომ ეს მე თვითონ არ ვიცი! მაგრამ ერთი რაღაც ნამდვილად ვაგვიგე: შეიძლება, მართლაც უამრავი ფარისეველია ჩვენს ირგვლივ, შეიძლება, უამრავი სიცრუე ტრიალებს ჩვენს ირგვლივ, რომლის ნაწილები ჩვენც ვხდებით, მაგრამ, უბრალოდ, როცა ვუფიქრებთ ამ საკითხს, ჩემი "პატარა" ქვეშაირიტების აღმოჩენა მაინც შემიძლია... მაგალითად, ჩემთვის პატარა ქვეშაირიტებაა თუნდაც ის, რომ, როცა დილით ავდგები, ფანჯარაში გავიხედავ და იქ მზეს დავინახავ... მზეს, რომელიც ასე შორსაა და მაინც, ყოველ ჩვენგანშია... რომელიც, მიუხედავად სქესისა, რელიგიისა, საზოგადოებრივი ფენისა, წარმომავლობისა, ყველას ერთნაირად ... გვათბობს...

უოლტ დისნეის ჯადოსნური ქვეყანა

მე-20 საუკუნის გარიჟრაჟზე, 1901 წლის 5 დეკემბერს, ამერიკაში გადმოხვენილ ირლანდიურ ოჯახში, ძლივსძლივობით რომ შოულობდნენ ლუკმა-პურს და გაჭირვებით გაჰქონდათ თავი, დაიბადა ნაბოლარა ვაჟი, სახელად – უოლტერ ელიას დისნეი, რომელსაც ზედმა საოცარი მისია განუსაზღვრა. იგი უნდა გამხდარიყო მსოფლიოს ბავშვების ოცნებათა ამხდენი: მხატვარი, მულტიპლიკატორი, რეჟისორი, უზარმაზარი სტუდიის დირექტორი. სწორედ ამ კაცის დამსახურებაა, რომ დღეს მსოფლიოში არსებობს რამდენიმე ბავშვთა ქალაქი – “დისნეი ლენდები”, რომელთა ნახვა უდიდესი ბედნიერებაა დედამიწის ზურგზე მცხოვრები ყველა ბავშვისათვის.

თეონა მიქაბერიძე

დისნეი ლენდი ნამდვილად საოცნებო ადგილს წარმოადგენს მთელი მსოფლიოს ბავშვებისათვის და არა მარტო მათთვის, - დიდებიც სიამოვნებით მიემგზავრებიან ამ არაჩვეულებრივ სამყაროში. იქ უამრავი საოცრება შეგიძლიათ იხილოთ. ამიტომაც ამბობენ: “აიხდინეთ თქვენი ჰოლივუდის ოცნებები დისნეის სამყაროში”. მსოფლიოში რამდენიმე დისნეი ლენდი არსებობს, რომლებიც, რა თქმა უნდა, განსხვავდებიან ერთმანეთისაგან, მაგრამ ყველა მათგანი, როგორც წესი, უოლტ დისნეის ანიმაციური ფილმების მოტივებზეა დაფუძნებული.

დღეს სამხრეთ კალიფორნიის დისნეი ლენდის შესახებ გვინდა მოგიხსნათ, რომელიც მოიცავს პარკებს ფანტასტიური ატრაქციონებით. ესაა ჯადოსნური სამეფო უამრავი გასართობი ადგილით, გალერეით, დისნეი ლენდის უბანით, სასტუმროებით, კაფე-რესტორნებით და ა.შ.

დისნეი ლენდის პარკი რამდენიმე ნაწილისაგან შედგება. ყველაზე საოცარი ადგილი კი ჯადოსნური ფანტასტიკის სამეფოა (**Fantasyland**), რომელსაც მთელ დედამიწაზე უბედნიერეს ადგილს უწოდებენ. იქ გელოდებით უამრავი თავგადასავალი უოლტ დისნეის ანიმაციური ფილმებისა და სხვადასხვა ზღაპრის გმირებთან ერთად. ბავშვებს შეუძლიათ აღი-

სასთან ერთად იმოგზაურონ საოცრებათა ქვეყანაში, უამრავი თავგადასავალი ელით პიტერ პენტანაც. გსურთ, ახლოს გაიცნოთ ალადინი და ჟასმინი? ეს მხოლოდ დისნეი ლენდის ჯადოსნური ფანტასტიკის სამეფოშია შესაძლებელი. აქ შეხვედებით პინოქიოს, გუფის, ფიფქიას, ვინი პუშს, მიკი მაუსსა და დისნეის მრავალ თქვენთვის საყვარელ გმირს. მოგიწევთ ჯუნგლების მდინარეებში შეხვედვა.

მფრინავი სპილოების შესახებ თუ გსმენიათ? აი, აქ მათ ნამდვილად იხილავთ. ფხიზლად გეჭიროთ თვალი და ნამდვილ მეკობრეებსაც ნაანყდებით, კავბოებსა და მოჩვენებებსაც ნახავთ.

თუ უსიერ ჯუნგლებში ღრმად შესვლას გაბედავთ, აი, მაშინ კი ნამდვილად აღმოჩნდებით თავგადასავლების სამეფოში (**Adventure land**), სადაც ყოველი მდინარის ნაპირას ეგზოტიკური თავგადასავალი გელოდებთ. ირგვლივ ყველაფერი რომანტიკით, საიდუმლოებითა და ინტრიგებითაა მოცული. თქვენ იმოგზაურებთ წყალზე მდინარეებში, ძველებურ კომპკში, სადაც ჭერიდან სანამლაგი ცვივა და უნდა ეცადოთ, რომ ეს სანამლაგი თქვენს სასმელში არ მოხვდეს.

განტერესებთ, რა მალაღ ხეზე (**Tree-house**) ცხოვრობდა ტარზანი? ჰოდა, დაეშვით იმ ხიდან თოკით და ამასაც გაიგებთ.

კრიტერის ქვეყანაში (**Critter Country**), სადაც ცად აზიდული ფიჭვები და სოფლური სახლებია, მოხვედრისთანავე მიხვდებით, რომ რაღაც საოცრება ხდება, რადგან აქ ცხოველები ლაპარაკობენ, ხუმრობენ, მღერავენ, ექცევიან. ამ არსებებს წყალი უყვართ, ასე რომ, მოემზადეთ შხაპუნა ჩანჩქერში ჩაყურყუმალაგებისათვის. ამერიკის მდინარეებშიც მოგიწევთ ნიჩბის მოსმა. ტყეში ვინი პუში ცხოვრობს, რომელიც თავის მეგობრებთან ერთად თაფლის მოსაპოვებლად ხეებზე დაძვრება და ფუტკრის სკიდან თაფლს იღებს.

მოსაზღვრე სამეფოში (**Frontierland**) მოხვედრისას კი ძველ ამერიკაში აღმოგიჩნდებით. თქვენს თვალწინ გადაიჭიმება ველური დასავლეთის მტვრიანი გზები. წარსულის ამ ეპოქაში ვიმოგზაურებთ ნავეებით, კარეტებითა და ძველი მატარებლით. ქარი ჩვენამდე მოიტანს ამერიკის ბობოქარი მდინარეების ხმას და გაგახსენდება ის მამაცი, რწმენით სავსე რაინდები, რომლებიც დაეხეტებოდნენ ამერიკის პრერიებში ბედის საძებნელად.

დისნეი ლენდში ერთი ქუჩაა, რომელსაც ამერიკის მთავარი ქუჩა (**Main Street, U.S.A.**) ჰქვია. აი, როგორ გვიხასიათებს მას უოლტ დისნეი: “მთავარი ქუჩა ყველასთვის მშობლიური ქალაქია, იგი ამერიკის გულია.” ამ ქუჩაზე მოხვედრისას ჩვენს თვალწინ იმლება საოცარი ბულვარი, რომელსაც 100 წლის წინანდელი ამერიკის ელფერი დაჰკრავს: ახალი საუკუნის დასაწყისია. ძველი, ცხენებიანი ტრამვაი და

ავტომობილები ერთმანეთს ეცილებიან მთავარ გზაზე გავლას.

თუ მულტიპლიკატორის სქემაზე მარჯვნივ გადახტებით, უეცრად მიკი მაუსისა და მისი მეგობრების ფერად, ექსცენტურულ, სახუმარო ქალაქში ამოჰყოფთ თავს. აქ გელოდებით უამრავი გასართობი და სიურპრიზი მიკისთან და დისნეის სხვა ზღაპრის გმირებთან ერთად.

ახალი ორლეანის (**New Orleans Square**) ფრანგულ წარმოსახვით ნაწილში იგრძნობთ მოზღვავეებულ ენერგიას, დატკბებით მუსიკის საოცარი ჰანგებით, გაეცნობით ახალი ორლეანის ისტორიას, კულტურას, არქიტექტურას. ამ საოცარ ქვეყანაში მოსმენილი მრავალფეროვანი ზღაპრები მეკობრეებზე, ავსულებსა თუ მოჩვენებებზე უსაზღვრო ინტერესს მოგვკრით.

მომავლის სამეფოში (**Tomorrowland**) ვიმოგზაურებთ რაკეტით კოსმიურ სივრცეში. აქ ჩვენ ვიხილავთ თანამედროვე ტექნოლოგიის სიახლეებს. შეუზღუდავ სამყაროში, სადაც რობოტები გაგვიწვევენ მეგზურობას, მომავალ დროში მოგზაურობა მოგვიწვეს.

კალიფორნიის დისნეი ლენდში სრულიად განსხვავებული ადგილებიცაა. ერთერთი მათგანია ხოჭოებისა და მწერების სამეფო (**a bug's land**), რომელიც ფლიკა დააარსა “ხოჭოების ცხოვრების” მიხედვით. გსურთ, ცხოვრებას ხოჭოებისა და სხვადასხვა მწერის თვლით შეხედოთ? აქ იმოგზაურებთ მათ საიდუმლო სამყაროში უამრავ დიდ ხოჭოსთან ერთად. გასართობ ატრაქციონებზეც მეგზურობას მწერები გაგიწევენ.

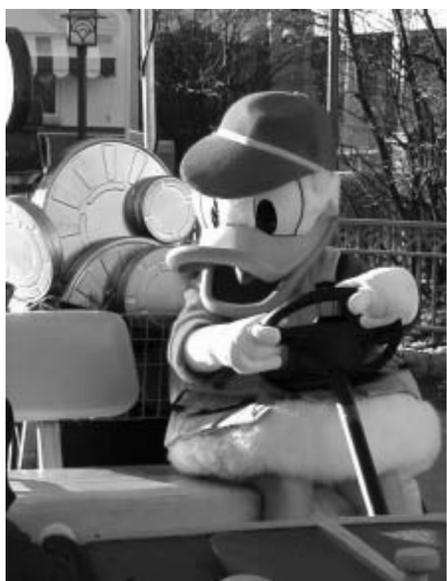
ოქროს სახელმწიფოში (**Golden State**) კი - თითქოს, ჩვენს ოცნებებს ფრთები ესხმება: ირგვლივ სილამაზე და სიუხე გამეფებულია. აქ ყოველ ფეხის ნაბიჯზე მეოცნებებს ვაწყდებით. ამ უსაზღვრო სამეფოს ექვსი ჯადოსნური ნაკვეთი უჭირავს.

გაიარეთ უზარმაზარი ბაბილონის სტუდიის ალაყაფის კარები და პოლივუდის ფანტაზიურ ბულვარში ამოჰყოფთ თავს, რომელსაც გარს ერტყმის ლოს-ანჯელესის ლეგენდარული პეიზაჟები. ირგვლივ თვალის მომჭრელი კაფეები, მაღაზიები და თეატრებია. ჩვენს თვალწინ ცოცხლდება პოლივუდის მრავალი ცნობილი ფილმი.

თუ ფეხს შედგამთ სამოთხის მიწაზე (**Paradise Pier**), რომელიც კალიფორნიის მიზან კურორტზეა, წინ უსასრულო გასართობი და თავგადასავლები გელით ზღვის სანაპიროზე. იქ უამრავი გასართობი ადგილი, კაფე-ბარი და მაღაზიაა.

გაძვრებით ფანტასტიკური ოქროს კარებიანი ხიდის ქვეშ და აღმოჩნდებით მზის სამეფოში. სამეფოს ცენტრში 50 ფუტი სიმაღლის მოკაშკაშე მზის ქანდაკება აღმართულა, რომელიც სხივებს ჰფენს სხვადასხვა ფერებში გარდამავალ გასაოცარ შადრევანს.

აქედან წამოსვლა არასოდეს მოგიწევთ.

თბილი, კეთილი ქართული მულტფილბები

შორენა ჯავახიშვილი
მედიკოსი

მულტფილმების მოყვარულთათვის ასაკის განსაზღვრა არ უნდა იყოს ჭკვიანური იდეა, - კარგ მულტფილმს დიდიც და პატარაც სიამოვნებით უყურებს.

მაინც, რითაა ასე მიმზიდველი ეკრანზე გაცოცხლებული ნახატების სამყარო, გენიალური მეზღაპრე-სცენარისტებისა და ნიჭიერი რეჟისორ-მულტიპლიკატორების ფანტაზიით შექმნილი ეს საოცრება?

სრულებითაც არაა ეს მიმზიდველობა ძნელად ასახსნელი: აბა, დააკვირდით, რამდენი სიკეთეა თავმოყრილი ერთად ამ ციცქნა შემოქმედებით ქმნილებებში: გაცოცხლებული ბუნება, საყვარლად დახატული, ადამიანის ენაზე ამეტყველებული გმირები: ცხოველები, ფრინველები, მანქანები ... და მუსიკალური ფონი, მთელი ამ საოცრების ერთ მთლიან სრულყოფილებად შემკვრელი.

არ მოგინდათ, ახლა, ერთი კარგი მულტფილმის ყურება? არ ნახავდით სიამოვნებით, კიდევ ერთხელ, "წუნა და წრუნუნას"? "ჩხიკვთა ქორნილს"? გახსოვთ, რა კარგი მულტფილმებია: "ლურჯი მელია", "მტრობა", "ბატი ტასიკო", "ბაბაჯანას ქოშები", "კომბლე", "სოფლის მამუნებელი", "ხელმარჯვე ოსტატი" და სხვებიც, მრავალი და მრავალი...

რა გულსატკენია, რომ ვეღარ იღებენ ქართულ ანიმაციურ ფილმებს! რა ბედნიერება იქნებოდა, ეს დარგი რომ ასე საცოდავად არ ჩანავლებულიყო და წელიწადში ერთი-ორი ახალი მულტფილმი მაინც შექმნილიყო ქართულ კინოსტუდიებში! გასაგებია, რომ ამ საქმის აღორძინებას დიდი ფული სჭირდება. დავიჯეროთ, რომ იმ ფულიან ბიძიებს არ უჩნდებათ ასეთი სურვილი, ჩვენ რომ გაგვიჩნდა? ნეტავი, რომელიმე მათგანი თუ იტყვის გულში ერთ მშვენიერ დღეს: "მოდი, გამოვაცხადებ კონკურსს საუკეთესო ანიმაციური ფილ-

მის სცენარისათვის. გამარჯვებულ სცენარებს და ნიჭიერ რეჟისორებს დავაფინანსებ და დაიბადება კიდევ რამდენიმე ქართული მულტფილმი. სხვანაირად ამ საქმეს არ ეშველება. ვილაცამ ხომ უნდა დაინყოს! მერე სხვებიც შემომეშველებიან!"

იტყვის თავის გულში ამ სიტყვებს და შეასრულებს კიდევ.

სხვანაირად როგორ იქნება!

განა შეიძლება, სამუდამოდ გაქრეს ქართული მულტიპლიკაცია?

კარგია, ძალიან კარგია "ბემბი"! გახსოვთ დისნეის საყვარელი შვლის ნუკრი? არა, ახლა, ერთი წუთით წარმოვიდგინოთ ასეთივე ტექნიკითა და სრულყოფილებით შესრულებული, ანიმაციურ ფილმად ქცეული ვაჟა-ფშაველას "შვლის ნუკრის ნამბობი". რა საოცრება იქნებოდა! განა ნიჭიერებაში და ოსტატობაში ქართველი მულტიპლიკატორები რაიმეთი ჩამორჩებიან უცხოელებს? დარწმუნებით შეგვიძლია ვამტკიცოთ: "შვლის ნუკრის ნამბობი" ნამდვილი შედევრი იქნე-

ბოდა! დიდი ვაჟა-ფშაველა ისე ვახსენეთ, მაგალითისათვის... სხვაც უამრავი ვიცი ქართული კლასიკური ლიტერატურიდან ისეთი ნაწარმოები, მულტიპლიკაციის ენაზე მათი ამეტყველება შესაშური საქმე რომ იქნებოდა. კლასიკასაც რომ დავანებოთ თავი... რამდენი ორიგინალური იდეაა განსახორციელებელი! ნუ მოვაკლებთ ამ სიამოვნებას ქართულ ბავშვებს.

მულტსამყარო

წყალქვეშა სათავგადასავლო პარკი ფლორიდაში

ფლორიდის შტატის ზღვის სამყაროს სათავგადასავლო პარკში (Sea World Adventure Park) განსხვავებული სანახაობა გელოდებათ. იქ დაგვხვდებათ დელფინი შამუ თავის მეგობრებთან ერთად და უზარმაზარ ეკრანზე მის თავგადასავალსაც საკუთარი თვალით იხილავთ.

დასავლეთით კი დელფინების ყურე მდებარეობს. გამჭვირვალე არხებით წყალქვეშა სამყაროში ამოჰყოფთ თავს, სადაც მოკროფონებია დამონტაჟებული, რომელთა დახმარებით დელფინების ერთმანეთთან საუბარს მოისმენთ. ისინი პატარა თევზებით იკვებებიან. წყალქვეშა სამყაროში ჩასვლამდე თქვენც შეგიძლიათ იყიდოთ პატარა თევზები და მეგობარ დელფინებს საჩუქრად მიართვათ.

წყნარი ოკეანის ნაკრძალში ნახავთ, როგორაა ნამონოლილი მზის გულზე ათასობით კალიფორნიული ზღვის ლომი. ადგილობრივი ზღვის ჩიტები ფრთების ტყლაშუნით დაეძებენ თავიანთ საკვებს, - პატარა თევზებს. აქ შეგიძლიათ ზღვის ძროხებზე იხილოთ, რომლებიც თავიანთი ჯიშის უკანასკნელ თაობას წარმოადგენენ დედამიწაზე.

დელფინი შამუ თავის ადგილსამყოფელში ფერადი ბურთებით თამაშობს. იგი დგაფუნით ამოდის წყლის ზედაპირზე და ტრამპლინისაკენ ხტება. ბავშვებისაგან მიწოდებულ საკვებს ჰაერში ოსტატურად იჭერს, მერე კი მიცურდება მათთან და წრივებით უხდის მადლობას.

ზღვის სამყაროში მოგზაურობისას შეგიძლიათ წყალზე თხილამურით სრიალიც

ისწავლოთ, რაშიც ინსტრუქტორი დაგეხმარებათ. დასავლეთ ნაწილში კიდევ ერთი საინტერესო სანახაობა გელოდებათ. უნდა იჩქაროთ და, წარმოდგენის დაწყებამდე მისწროთ, თორემ მერე ბილეთის შოვნა გაგიჭირდებათ. იქ შამუს მაგივრად სხვა დელფინები დაგვხვებიან, რომლებიც ახლოს გაგეცნობიან და წარმოდგენაც ფრიად უცნაური იქნება, რადგან მასში მონაწილეობას თქვენც მიიღებთ. უნდა წარმოიდგინოთ, რომ ორავალი ხართ და ვეშაპი შექმას გიპირებთ. მაგრამ ნუ შეგეშინდებათ, - ის ვეშაპი ხომ თქვენი მეგობარია! ყველაზე პოპულარული კი ზღვის ლომებისა და წავეების წარმოდგენა გახლავთ. ეს ცხოველები ტურისტებს ისე ამასხარავენ, რომ სიცოცხლე ვეღარ შეიკავებთ. ოღონდ ბევრი არ იცინოთ,

რადგან თქვენც მათი ბედი გელოდებათ.

თუ სურვილი გექნებათ, ვერტმფრენით მოხვდებით ველური არქტიკის (Wild Arctic) სამყაროშიც, სადაც ყინულზე მცხოვრებ ლომ-ვეშაპებს, სელაპებს, ბელუგა ვეშაპებსა და თქვენთვის საყვარელ ვეშაპ პოლარულ დათვებს აღმოაჩენთ.

დრაკონების სამყარო კი ის სამეფოა, სადაც ბავშვებს შეუძლიათ დრაკონის ფორმის ატრაქციონით ისრიალონ. აფრიკის ყურეში მოხვედრისას კი თავი მართლა აფრიკაში გეგონებათ. იქ უამრავი აფრიკული ცხოველი დაგვხვდებათ: გრძელკისურა ჟირაფი, ზოლებიანი ზებრა, ლომი, მაიმუნები და ა.შ. საოცარი გართობა გელით მთის გორილებთან ერთად, რომლებიც ადამიანებს გვანან და მართლაც ძალიან ჭკვიანები არიან.

ოთხი ძმისა და წილადის ამბავი

ელენა კოპოროძე

რიცხვთა დიდ სასახლეში
ოთხ ძმას ერთად ნახავთ.
ერთი მუდამ აგროვებს,
მეორე კი – კარგავს,
მესამე სულ ამრავლებს,
მეოთხეა, რომ ყოფს
და ოთხივე პოულობს
საქმეს, თავის სამყოფს.

შეკრება

მედიდური იერით,
მწვანე სამოსელით,
შეკრებაა, იცანით,
გოდორივით სქელი?
ანგარიშში არ ჰყავს სწორი:
ათი არის რვას პლუს ორი!
დაფიქრდება ერთი წუთით:
ათი არის ხუთს პლუს ხუთი!
არის მუდამ მხნე და მშვიდი:
ათი არის სამს პლუს შვიდი!
არც სჭირდება ფიცი-მტიცი,
თავის საქმე კარგად იცის.

გამრავლება

გამრავლებაც აქ არის,
ქარბუქივით დაჰქრის,
თანაც რა სასაცილო
ლექსებს გაიძახის:

“ჰერი, ჰერი, ვტრიალებ,
არ ვისვენებ არც ერთ წამს.
ოცი უდრის ათჯერ ორს,
ოცდაათი – ათჯერ სამს!

ჰერი, ჰერი, ჰერიო,
არ ყოფილა ძნელიო!

გაცოფა

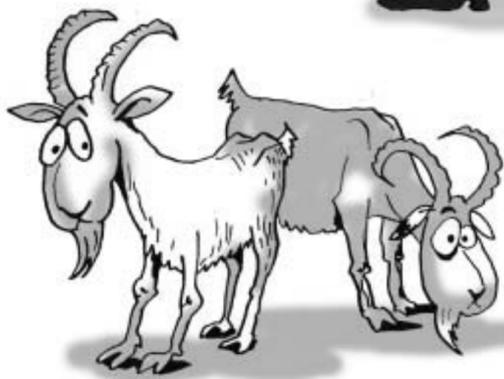
მანტია რომ მოუსხამს,
ვინაა, თუ იცანით?
ბატონი გაყოფაა,
კი, ნამდვილად ის არის!

ბრძანებს: ასი ოქრო მაქვს,
მეომრები მელიან,
ისეთი მამაცები,
გამორჩევა ძნელია.

თითოს ხუთ ოქროს მივცემ,
წარბიც არ შემერხვევა,
მაშინ მთელი ქონება
ოც მეომარს ერგება.

თუ სურვილი გვექნება,
კიდევ ერთ გზას მივაგნებთ:
მთელი ეს მოქმედება
გამოვხატოთ წილადით.

მთელის ნაწილი რომ ხარ,
კარგად ვიცით, წილადო,
ჰოდა, გვინდა ძალიან,
მთელი დავანილადოთ,
დავყოთ, დავანანევროთ,
თანაბარ ნაწილადო,
შენი შნო და უნარი,
ეგებ, ჩვენც გვინილადო!

გამოკლება

გამოკლებაც აქ ცხოვრობს,
სევდიანი ყმანვილი.
ყველაფერი აკლდება,
რაც ძმებსა აქვთ დათვლილი.

წუხს: თორმეტი თხა მყავდა,
ახლა მხოლოდ შვიდია...
დანარჩენი რა იქნა?
ნეტავ, საით მიდიან?

შვიდი არის თორმეტს რომ
ხუთი გამოაკლდება...
კიდევ შვიდს თუ დავკარგავ,
მაშინ წული დარჩება!

წილადი

დიდი სიამოვნებით,
ყველას მივეშველები,
მაგრამ რა ვქნა, ამ წუთში
შეკრული მაქვს ხელები.

კარგად იცნობთ თქვენ, ალბათ,
ჩემს შემდგენელ ნაწილებს,
ახლა ისე ჩხუბობენ,
ერთმანეთს ვერ ვაცილებ.

წაეკიდნენ ერთმანეთს
მრიცხველი და მნიშვნელი:
ვერ შეთანხმდნენ, მათ შორის
რომელია პირველი.

მნიშვნელმა თქვა: "ნამდვილად
მე ვარ შეუცვლელიო.
ვამბობ, რამდენ ნაწილად
დანაწილდა მთელიო".

უპასუხა მრიცხველმა:
"ეგრე როგორ იქნება!
თუ რამდენ წილს ავიღებთ
ჩემით აღირიცხება".

შემოუწყრათ წილადი:
"დროს სულ ჩხუბში ატარებთ!
ავდგები და თქვენს შორის
გამყოფ ხაზს გავატარებ.

საქმე მაშინ გამომდის,
როცა ერთად ირჯებით...
მართლაც რომ ვინილადო
თქვენ ორივე მჭირდებით!

ამბის დასასრული

დაშოშმინდნენ ბიჭები,
მიხვდნენ, როგორ ცდებოდნენ.
"ძალა ერთობაშია!" –
ერთურთს ეუბნებოდნენ.

თქვენც, ჩემო პატარებო,
სწავლას გულს თუ დაუდებთ,
რიცხვათ სამფლობელოში
ლაღად იმოგზაურებთ.

ილია ჭოღლაშვილის ნახატი

ახალი ლექსი

ვაჟა ოთარაშვილი

ნიბლია ჩიტის ნატვრა
და სიზმარი

აირჩევენ არწივს მეფედ,
აირჩევენ, აბა, რა...
წუხელ სუნთქვა შემეიგუბდა,
ისე შეჰკრა კამარა!
შეჰნატროდა არწივს ჩიტი –
ნიბლია და პანია...
თბილმა სიომ თხილის ტოტთან
ერთად გადაარწია...
ჩაეძინა ჩიტუნისა,
დაესიზმრა უფალი:
"არწივობას გირჩევნია,
იყო თავისუფალი..."

მატყუარა დათუნია

ტელეფონზე რეკავს დათვი,
ეხვეწება ფუტკრებს გულით:
"გამითავდა, უკვე, თაფლი,
განვუტევეო, ლამის, სული...
გამოგზავნეთ ოთხი ქილა,
გადაგიხდით სექტემბრამდე..."
"ცრუპენტელა დათუნიავე,
შარშან ორი ქილა განდეთ,
გროშიც კი არ მიგვიღია,
გადაგვირჩი დაკბენასო,
ამიტომაც მიგამსგავსეთ
ტყუილებით სავსე კასრსო!..."

სამი ლექვი

სამი ლექვი დაყარა
ჩვენმა შავმა მურიაშ...
ერთი – დედას არა ჰგავს,
ორი ჭრელი ყური აქვს...
ერთიც – დედის ფერია,
მაგრამ კუდი – თეთრია,
წუხელ ლექსოს "ჩუსტები"
ბაღში გამოეთრია...
ნაბოლარა, შავტუხა –
დედის ალი-კვალა,
მაგრამ მურა დედიკოს
სამთავ უყვარს ძალიან...

წყნარი საათი

- დაგავინყდა, ბარბარე,
დილით რა დაგაბარე?
ბებოს "წყნარი საათი"
რატომ გამოაპარე?
- ბებოს მშვიდად ჩასთვლიმა,
დამენანა მოხუცი...
ხვალაც ჩუმი ვიქნები,
გალვიძებას მოვუცდი...

ილია ჭოღლაშვილის ნახატი

სტუმრება ქრისტიანთა

საქართველოში ქრისტიანობის გავრცელების ისტორია შორულ წარსულში იღებს სათავეს. ანდრია პირველწოდებულმა და სიმონ კანანელმა, ქრისტეს მოწაფეებმა, ქართველურ ტომებში, ჯერ კიდევ, I ს-ში იქადაგეს ქრისტიანობა. ამის შემდეგ მრავალი წელი გავიდა. ქრისტიანთა პატარა თემები ქ. მცხეთაში უკვე III საუკუნეში ჩნდება. IV ს. დასაწყისში კი საქართველოში ჩამოედის მოციქულთა სწორი წმ. ნინო, რომლის სახელთანაა დაკავშირებული ქართლში ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადება.

III-IV საუკუნის მიჯნაზე საქართველოში ჯერ კიდევ წარმართულ კერებს სცემდნენ პატივს. ქართლის უზენაეს ღვთაებას არმაზის კერძი წარმოადგენდა, რომელიც მცხეთის მოპირდაპირე მთაზე იყო აღმართული. ამ დროს ქართლის სამეფოს მეფე მირიანი განაგებდა.

III საუკუნის მიწურულს კაბადოკიაში, ქალაქ კალასტრას, იშვა ქართლის განმანათლებელი წმ. ნინო. მისი მშობლები მეტად მორწმუნე იყვნენ.

მამამისი, ზაბილონი, რომის არმიის მსახურობდა და დიდ წარმატებასაც მიაღწინა. დედა, სუსანა, იერუსალიმის პატრიარქთან იზრდებოდა. დედ-მამა პატარა ნინოს თავიდანვე ღვთის სიყვარულით ზრდიდნენ. როცა ნინო თორმეტი წლის გახდა, მისმა მშობლებმა გაყიდეს ყოველივე და იერუსალიმში წაიყვანეს.

იერუსალიმში წმ. ნინო პატრიარქთან სარა ბეთლემელს მიაგარა აღსაზრდელად. ნინომ საბუნდავოდ შეინახა იესო ქრისტეს ცხოვრება. ერთხელ საარამ წმ. ნინოს უამბო ქრისტეს კვართის ამბავი. მოუთხრო, რომ მაცხოვრის სამოსი ჯვარცმის შემდეგ წილად ხვდა ჩრდილოეთ, - მცხეთელ მოქალაქეებს. წმ. ნინო მეტად დაინტერესდა ამ ისტორიამ.

მან გადაწყვიტა, მოეხილა მცხეთა და უფლის კვართის დაკრძალვის ადგილი. თავის განზრახვა წმ. ნინომ პატრიარქს გაანდო. მან ნინო ქრისტეს საფლავთან მიიყვანა, დალოცა და მცხეთაში გამოგზავნა.

წმ. ნინო მორწმუნე ქალებთან რიფსიგმთან, გაიანანა და სხვებთან ერთად თავდაპირველად სომხეთისაკენ გამოემართა. ამ დროს სომხეთში მეფობდა მეფე თრდატი. იგი თავგამოდებული კერპთაყვანისმცემელი იყო და ქრისტიან მორწმუნეთ სანტიკად სდევნიდა.

სომხეთში მორწმუნე დედაბის ჩასვლის ამბავი უმაღვე გაიგო თრდატი მეფე. მან რიფსიგა და მისი თანმხლები პირები შეიპყრო და სანტიკად დასაჯა. წმ. ნინო შემთხვევით გადაურჩა ჯალათის მახვილს. იგი კერძის ზურგში დაიმალა. იგი მცირე ხანს კიდევ ცხოვრობდა სომხეთში, შემდეგ კი ქართლში გამოიპარა.

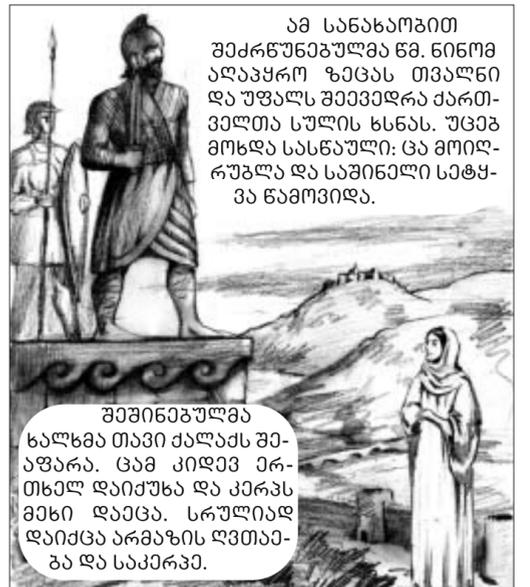
სომხეთიდან წამოსული წმ. ნინო ჯერ ჯავახეთში მოვიდა და ფარავნის ტბის პირას შეჩერდა. სიცივისაგან და შიმშილისგან განამეზულმა წმ. ნინომ საზრდელი მეთევზეებს სთხოვა. იქვე იმყოფებოდნენ მწამსებიც, რომელთაც ნინომ დაწვრილებით გამოჰკითხა მცხეთისაკენ მიმავალი გზა.

ფარავნის ტბიდან წმ. ნინო მდ. მტკვრის დინებას აუყვია და ურბნისში ჩავიდა. ქალაქში ნინომ ერთი თვე დაჰყო. აკვირდებოდა ხალხს, მათ ალათ-წესებს. ერთ დღესაც ნინომ იხილა მცხეთაში სავაჭროდ და მსხვერპლის შესანიშნად მიმავალი ხალხი. ისინი დედაქალაქში არაგვის დღესასწაულზე დასასწრაფად მიდიოდნენ. ნინო გაჰყვია მათ და მცხეთაში ჩავიდა.

მცხეთაში აუარებელი ხალხი იყო შეპყრბილი. ქუჩები სხვადასხვა ფერის ძსოვილებით იყო მორთული. უცვა განსა საყვირთა ხმა და ქალაქის კარიბჭიდან სამეფო აგაღა გამოვიდა. მათ დიდებულები მოჰყვებოდნენ. ჰროცესია არაგვის ღვთაებისაკენ მიემართებოდა. წმ. ნინო კერპის მახლობლად იღბა და თვალებურს აბრეშებდა ზვიმს.

ამ სანახორით შეპყრუნებულმა წმ. ნინომ ალავრო ზეცას თვალნი და უფალს შეევედრა ქართველთა სულის ხსნას. უცვა მოხდა სასწაული: ცა მოიღვრულა და საშინელი სეტყვა წამოვიდა.

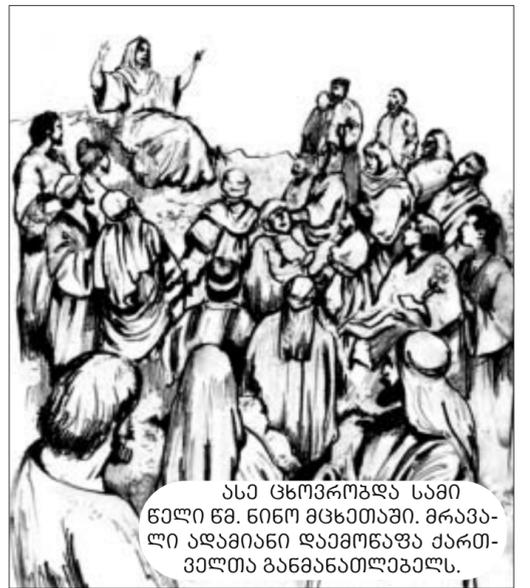
შეშინებულმა ხალხმა თავი ქალაქს შეაფარა. ცამ კიდეც ერთხელ დაიქუხა და კერპს მენი დაეცა. სრულიად დაიქცა არაგვის ღვთაება და საკერპა.

არაგვის კერპის დამსხვრების შემდეგ წმ. ნინო ქალაქ მცხეთაში დაბრუნდა და სამეფო ბაღში დაიდო გინა. ამ მან თავი შეაფარა ბაღის მცველის სახლს, სადაც უშვილო ცოლ-ქმარი ცხოვრობდა.

მცირე ხნის შემდეგ წმ. ნინო ქალაქის გალავანს ბარათ მახვილის ეკლესიარდში დამკვიდრდა, იქ, სადაც დღეს სამთავროს დედათა მონასტერია. ვაზის ნახვებისაგან შექმნა ჯვარი და დღე და ღამ დაუცხრომლად ლოცულობდა.

ანა ცხოვრობდა სამი წელიწადი. ნინო მცხეთაში. მრავალი ალაგინი დაემოწაჟა ქართველთა განმანათლებელს.

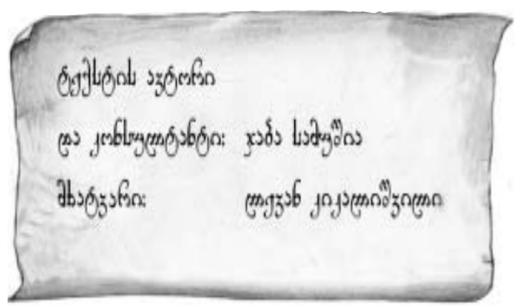

წმ. ნინომ მცხეთაში სახელი გაითქვა, როგორც სასწაულმოქმედა მკურნალმა. მან ბევრი საყვარი განკურნა ლოცვით. ამ დროს ქართლის დედოფალი ნანა მკიბედ დასწაულდა.

საიდან არ მოუყვანეს ექიმები, მგზამ ამოღ. სამეფო კარზე შეიტყვეს წმ. ნინოს სასწაულმოქმედა. მსახურება ნინოს აღგილსამყოფელი შეიტყვეს და დედოფალი საბანებო ტახტრეანით მის სამყოფში მიიყვანეს. ჯვარისა და იესო ქრისტეს სახელით ნინომ მიყვულად განკურნა დედოფალი ნანა.

გაბრძობა იქნება

ტექსტის ავტორი
და კონსულტანტი: ჯანა საბუღია
მხატვარი: ლევან კიკელიძე

დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი

თამარი ფხაკაძე

ერთ პატარა ქალაქში, ერთ პატარა გოგონას დედიკომ თეთრი ტილოს ქუდი აჩუქა.

ერთხელ გოგონა ფუნთუშის საყიდლად წავიდა მალაზიაში. ისეთი ლამაზი იყო, ყველა თვალს აყოლებდა. კაბაზე ფუმფუმებიანი დიდი ჯიბე ეკერა, თავზე კი დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი ეხურა.

გამყიდველმა პატარა გოგონას დიდი, დაბრანული ფუნთუშა აურჩია და ჭრატუნა პარკშიც ჩაუდო.

მიდის გოგონა. მიბაკუნობს შინი-

და აქედან მოუსვი! - უთხრა ხავსის ქუდა ჯუჯამ.

- არა, გმადლობ. მე დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი მინდა, - თქვა პატარა გოგონამ.

ხავსისქუდა ჯუჯამ ცხვირი მოიფხანა. მერე თქვა:

- ეეეე... ძალიან კი მენანება, მაგრამ... რაც არის, არის! უჩინმარინის ქუდს გაჩუქებ და აქედან მოუსვი.

- არა, გმადლობ. მე დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი მინდა, - თქვა პატარა გოგონამ.

ხავსისქუდა ჯუჯამ ისევ მოიფხანა ცხვირი და თქვა:

- ეეეე... ოოოო... მოკლედ, ისა, სადედოფლო ზურმუხტგვირგვინს გაჩუქებ, რა ვქნა, შენი იყოს და აქედან მოუსვი!

მაგრამ პატარა გოგონამ თქვა:

- არა, გმადლობ. მე დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი მინდა.

- ნნ, ნნ, ნნ... - გააქნია-გამოაქნია თავი ხავსისქუდა ჯუჯამ, - კი მაგრამ, რად გინდა ეგ რაღაც ქუდი... ფიჰ... ტილოსი?..

- რად მინდა და, ძალიან მიყვარს, იმიტომ, რომ დედიკოს ნაჩუქარია, - თქვა პატარა გოგონამ.

- ეეე... არ ვიცი, არ ვიცი, - თქვა ხავსისქუდა ჯუჯამ და გაქრა.

პატარა გოგონა გზას გაუდგა. შორს, უზარმაზარ ხეებს შორის რაღაც

თეთრად მოჩანდა.

„ეს, ნამდვილად, დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდია!“ - გაიფიქრა გოგონამ და იქით წავიდა.

უცებ რაღაც წრიპინი და ჟრიაბული მოესმა. მოიხედა პატარა გოგონამ და რას ხედავს! მუხების ქვეშ პანია რკოსკაცუნები ბუქნაობენ, ცეკვავენ და მღერიან.

- ეჰეეეი! - დაუძახა პატარა გოგონას ერთმა რკოსკაცუნამ, - აქ რა გინდა, პატარა გოგონა?

- დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი, - თქვა გოგონამ.

- ოჰ! რად გინდა რაღაც ტილოს ქუდი! აჰა, რკოს ქუდეებს გაჩუქებ! რამდენიც გინდა, აილე და აქედან მოუსვი, - უთხრა რკოსკაცუნამ პატარა გოგონას.

- არა, გმადლობ. მე დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი მინდა, - თქვა გოგონამ და წინ წავიდა.

შორს, უზარმაზარ ხეებს შორის რაღაც თეთრად ქათქათებდა. „ეს, ნამ-

დვილად, დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდია“, - გაიფიქრა გოგონამ და იქით გასწია.

უცებ, წინ ტყის ალქაჯი, კეკა წამოუსკუპდა. ცეცხლისფერი თმა გასჩეროდა და საშინელი სანახავი იყო.

- ეჰეი! ვინა ხარ! აქ რა გინდა? - დაინვილა ალქაჯმა კეკამ.

- დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი, - უპასუხა გოგონამ.

- მერედა, ჩემი არ გეშინია? მე ხომ საშინლად მახინჯი ვარ!

- მახინჯი სულაც არ ხარ. თმა გაქვთ დასავარცხნი. გინდათ, დაგვარცხნოთ? - ჰკითხა პატარა გოგონამ.

- მმმ... რა ვიცი... დამვარცხნე! - დაინვილა ისევ ალქაჯმა კეკამ.

გოგონამ დიდი, ფუმფუმებიანი ჯიბიდან ოქროსფერი სავარცხელი ამოიღო და ალქაჯი კეკა დავარცხნა.

მერე თმა ნანწავად დაუნწა და ბოლოში ტყის ყვავილიც გაუბნია.

რა გგონია? იცი, როგორ გალამაზდა ალქაჯი კეკა?

- ვაი! რა ლამაზი ხარ! - ხელი ხელს შემოჰკრა პატარა გოგონამ.

- მართლა? - გაინაზა ალქაჯი კეკა, - ნავალ, ერთი, ტბაში ჩავიხედავ.

და გაქრა. გოგონა კი წინ წავიდა. შორს,

საკენ. უცებ, ქარმა დაუბერა, გოგონას თავიდან მოჰგლიჯა დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი და სულ ქრიალ-ქრიალით წაიღო.

პატარა გოგონას ძალიან უყვარდა დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი, ამიტომ, არც დაფიქრებულა, ისე დაედევნა უკან.

ქუდი მიფრინავდა და მიფრინავდა. გოგონაც - მისდევდა და მისდევდა. გადაირბინა ქუჩები, მოედნები, მოსახვევები, ხიდი. მერე, ქალაქის გარეუბანშიც გადაირბინა.

ქუდი მიფრინავდა და მიფრინავდა. გოგონაც მირბოდა და მირბოდა. გადაირბინა მწვანე მინდორი, გადაახტა პატარა ნაკადულს და უჰ! უღრან ტყეში ამოჰყო თავი.

დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი აღარსად ჩანდა. გოგონა ეკალ-ბარდებიან უღრან ტყეში იდგა და აქეთ-იქით იცქირებოდა.

უცებ, ერთი ბებერი, ხავსმოდებული კუნძი შეინძრა, შეტორტმანდა და ხავსისქუდა ჯუჯად იქცა.

- ეჰეი! შენ ვინა ხარ? - ჰკითხა ხავსისქუდა ჯუჯამ პატარა გოგონას.

- მე... პატარა გოგონა ვარ, - თქვა გოგონამ.

- მერედა, აქ რა გინდა? - ჰკითხა ხავსისქუდა ჯუჯამ.

- დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი, - უპასუხა გოგონამ.

- აჰა, ჩემს ხავსის ქუდს გაჩუქებ

უზარმაზარ ხეებს შორის ისევ ქათქათა-თებდა რაღაც.

„ეს, ნამდვილად, დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდია“ - ფიქრობდა გოგონა და უშიშრად მიდიოდა სწორედ იქით.

უჰ! ძალიან დაიღალა და ძალიანაც მოშივდა. უცებ, პატარა გოგონას გაახსენდა, რომ დიდ, ფუშფუშებიან ჯიბეში რაღაც ედო, რაღაც დაბრანული და გემრიელი! დიახ, დიახ! ფუშფუშებიან, დიდ ჯიბეში ჭრაჭუნა პარკში ჩადებული ფუნთუშა ედო.

გოგონამ ფუნთუშა ამოიღო და, ის იყო, უნდა ჩაეკბინა, რომ წინ გაბერილი ტყისკაცი - მუცელგოდორა გადაუდგა.

- ჰეი! აქ რას დაეხეტები! აქ რა გინდა! - დაიღრიალა ტყისკაცი მუცელგოდორამ.

- დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი, - უთხრა პატარა გოგონამ.

- მერედა, არ გეშინია, რომ გადაგყლაპო?! ძალიან მშია! მე ხომ მუცელგოდორა ვარ!!

- ოჰ, აი, თქვენთვის დაბრანული ფუნთუშა მაქვს. მიირთვით, მიირთვით, - უთხრა მუცელგოდორას პატარა გოგონამ და ფუნთუშა გაუნოდა. ძალიან შიოდა თვითონაც, მაგრამ რა ექნა, დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი ხომ

უნდა მოეძებნა?

ტყისკაციმა მუცელგოდორამ ფუნთუშა ჩაკბინა და თავისი გზით წავიდა.

მიდის, მიდის პატარა გოგონა უღრან ტყეში. უცებ ხედავს: აჩხა-ბაჩხა პატარა ქოხი დგას. ქოხის ფანჯრიდან კი ძალიან, სუუულ ძალიან მოწყენილი ჯადოქარი-ბებიკო იყურება. ეს ავი ჯადოქარი პანტია იყო, მაგრამ გოგონამ, აბა, რა იცოდა მისი სიავის ამბავი? ძალიან შეეცოდა მოწყენილი ჯადოქარი-ბებიკო და დაუძახა:

- ბებიკო, ასე რატომ მოგიწყენია? ჯადოქარმა-ბებიკომ არაფერი უპასუხა და მხოლოდ ამოიხრა:

- ეჰ! ოჰ! ეჰ...

პატარა გოგონას ძალიან ეჩქარებოდა დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდის მოსაძებნად წასვლა, მაგრამ რა ექნა! ეცოდებოდა მოწყენილი ჯადოქარი-ბებიკო და ერთხელაც ჰკითხა:

- ბებიკო, იქნებ რამეთი დაგეხმარო?

მაშინ ჯადოქარმა-ბებიკომ დაუძახა:

- გეტყობა, არ იცი, მე ვინ ვარ!
- ვინ და, მოწყენილი ბებიკო! - მიუგო პატარა გოგონამ.
- მე ავი ჯადოქარი პანტია ვარ, - თქვა ბებიკო-ჯადოქარმა, -

მაგრამ არ შეგეშინდეს, უკვე ძალიან მოვხუცდი. თანაც, ძალიან, სუულ ძალიან მოვიწყენე. რომ იცოდე, როგორ მინდა რაიმე წკრიალა სიმღერის მოსმენა. ჩემი შიშით ხომ ახლომახლო ჩიტებიც აღარ იშენებენ ბუდეებს. არადა, ისე მომენატრა სიმღერის და გალობის ხმა! ისეთი მოწყენილი ვარ!

ეს თქვა და, ჯადოქარ პანტიას ცრემლები გადმოსცვივდა.

- მე გიმღერებ, ბებიკო! - თქვა გოგონამ და წკრიალა ხმით სიმღერა დაიწყო. „ლა-ლააა... ლა-ლა-ლააა“. მის ხმაზე ჩიტები მოფრინდნენ და გალობა დაიწყეს. ავი ჯადოქარი პანტია კი სულაც აღარ იყო ავი. კეთილად ილიმებოდა და ბედნიერსაც კი ჰგავდა.

- ახლა უნდა წავიდე, დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი უნდა მოვძებნო, - თქვა პატარა გოგონამ და გზას გაუდგა.

მიდის, მიდის. ხეებს შორის ისევ მოჩანს თეთრად რაღაც.

„ეს ნამდვილად დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდია“, - ფიქრობდა გოგონა და სწორედ იქით მიბაკუნობდა.

ერთი ცვანახოთ, ტყე შეთხელდა, შეთხელდა და გოგონა მწვანე მინდორზე გავიდა.

აგერ, ის თეთრად მოქათქათე რაღაცაც გამოჩნდა!

იცი, რა იყო? რა და, სწორედაც რომ დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი! იგი ულამაზესი სასახლის კოშკურაზე ეკიდა. ეს სასახლე ქარების პრინცესას სასახლე იყო. ქუდიც სწორედ ქარების პრინცესამ გამოიტაცა აქეთ.

ო, როგორ გაეხარდა პატარა გოგონას დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდის დანახვა. სულ სირბილით გაიქცა სასახლისკენ. გადაირბინა ყვავილებიანი მინდორი და

სასახლის ქიშკარს მიადგა. ბროლის ქიშკარი გაიღო და გოგონას ქარების პრინცესა შეეგება. ძალიან, ძალიან ლამაზი იყო და გრძელი, გამჭვირვალე მოსასხამი უფრიალებდა.

- რა საყვარელი და კარგი გოგონა ხარ! - თქვა ქარების პრინცესამ, - რა ძალიან გყვარებია დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი! შენ იგი არც უჩინმარინის ქუდზე გაცვალე და არც სადედოფლო ზურმუხტ-გვირგვინზე! ნეტავ, საიდან იცოდა?

- შენ ძალიან კეთილი გოგონა ხარ. ტყის ალქაჯი კეკა დავარცხნე, მუცელგოდორას ფუნთუშა აჭამე და მოწყენილი ჯადოქარი გაამხიარულე. ნეტავ, საიდან იცოდა?

- მითხარი, რითი დავასაჩუქრო? - ჰკითხა პატარა გოგონას ქარების პრინცესამ, - რა გინდა?

- დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი, - უპასუხა პატარა გოგონამ.

ქარების პრინცესამ გოგონას დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი მისცა, მერე თავისი გრძელი, გამჭვირვალე მოსასხამი გაშალა, გოგონა ზედ დასვა და შინისკენ, ქალაქისკენ გააფრინა.

ერთი, ორი და სამი! სადაცაა ზღაპარიც დამთავრდება!

ქარების პრინცესამ გოგონა ქალაქში სულ ქროლვა-ქროლვით ჩააფრინა, თავისი სახლის წინ ჩამოსვა და ფრრრრრრ - გაფრინდა სასახლისკენ.

გოგონა ბაკი-ბუკით გაიქცა შინისკენ. თავზე დედიკოს ნაჩუქარი თეთრი ტილოს ქუდი ეხურა, დიდ, ფუშფუშებიან ჯიბეში კი იცი, რა ედო? ჭრაჭუნა პარკში გახვეული დაბრანული ფუნთუშა.

ეს ჯადოსნური პარკი იყო, უზრალო კი არა! ამოიღებდი დაბრანულ ფუნთუშას და პარკში ახალი ფუნთუშა ჩნდებოდა. კიდევ ამოიღებდი და, - კიდევ ჩნდებოდა! არ ილევოდა ფუნთუშები...

აბა, თუ მიხვდი, ეს ვისი საჩუქარი იყო? რა თქმა უნდა, ქალების პრინცესასი!

ერთი, ორი და სამი! ზღაპარიც დამთავრდა. ახლა, მოდი, ტკბილად დაიძინე...

ზია ბალაშვილის ნახატი

ყინვასაც გააჩნია!

1966 წელს ნორვეგიელმა მკვლევარებმა სამხრეთ პოლუსის მახლობლად დაარეგისტრირეს ტემპერატურა - 94,5 გრადუსი ყინვა. რუსეთის სიცივის პოლუსში, - ვერხოიანსკში, იანვრის საშუალო ტემპერატურა 50,5 გრადუსია.

თითქმის დაუპირისპირი ამავენი

კოლუმბიის ქალაქ ალიმაგეში დროებით გაათავისუფლეს ყველა პატიმარი. მუნიციპალიტეტის ეს უცნაური გადაწყვეტილება იმან განაპირობა, რომ ქალაქის ციხე ავარიულ მდგომარეობაში იყო და სასწრაფო შეკეთებას საჭიროებდა.

“არდადეგების” დამთავრების შემდეგ ყველა პატიმარი დათქმულ დროზე გამოცხადდა ციხეში!

სოცხალი მიცვალებული

ინგლისელმა ტომ ჰაიზმა, რომელსაც სურდა, გამძლეობის რეკორდი დაემყარებინა და გინესის წიგნში მოხვედრილიყო, ოთხი დღე და ღამე გაატარა ... სამარეში.

კუბოში ჩანოლილ “სპორტსმენს” ჰაერს, წყალს და საკვებს პლასტმასის სპეციალური მილით აწვდიდნენ.

ხორთუმი ახალი ფუნქცია

სპეციალისტებმა საგანგებო ცდებით დაადგინეს, რომ სპილოს შეუძლია, ხორთუმის საშუალებით შეიგრძნოს სუნი ... ხუთი კილომეტრის მანძილზე.

რძე .. უძროხოდ, ანუ ძროხა-როზობი

ინგლისელმა მეცნიერებმა შექმნეს მანქანა, რომელიც უძროხოდ იძლევა რძეს. დანადგარი ამუშავებს ბალახს, სტაფილოს და მუხუდოს, ერთი სიტყვით, ყველაფერს, რაც ძროხის საკვებში შედის. აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ თუ ძროხის რძე საკვები ცილების მხოლოდ 18 პროცენტს შეიცავს, მანქანის მიერ გამომუშავებულ რძეში მისი შემცველობა 80 პროცენტია. ამასთან, “უძროხო” რძეში არ არის ზოგიერთი ისეთი ელემენტი, რომელიც მავნეა როგორც ბავშვებისათვის, ასევე, ხანში შესული ადამიანებისათვის.

რთული აქსპერიმენტი

მონრეალის (კანადა) ერთ-ერთმა კლუბმა რთული ექსპერიმენტი ჩაატარა: ახალგაზრდა, ძალიან სიმპათიურ ქალს ასდოლარიანი უნდა გადაეცა საჩუქრად იმ მამაკაცისათვის, რომელიც მას პიკის საათებში ადგილს დაუთმობდა ავტობუსით მეზავრობისას.

მანდილოსანი ძალიან განვაღდა... ნანატრი ჯენტლმენი არა და არ ჩანდა...

ბოლოს, როგორც იქნა, მერვე ავტობუსში, დაუთმო მას ადგილი ძლიერი სქესის ერთმა წარმომადგენელმა, რომელმაც დასძინა: “ჯანდაბას ჩემი თავი, დაბრძანდით, შემდეგ გარეგნულად მე მაინც ჩავდივარო!”

ბავაჯა ტყველადმიღობის და ირაკლი ბილაშვილის კოლაჟი

ორი დედა

დედამ მიატოვა თავისი ციციქნა პირმშო. მეზობელმა გააკიცხა იგი ასეთი ულმობელი საქციელისათვის და პატარა თვითონ იშვილა, - ჩემს შვილთან ერთად გაიზარდოსო, გადანყვიტა. მშობელმა დედამ მალე იგრძნო, რა სისულელეც ჩაიდინა და ოჯახური ბედნიერების დაკარგვა იხანა, მაგრამ გვიანლა იყო: შვილმა აღარ ისურვა მშობელთან დაბრუნება.

აი, რა საგულისხმო ამბავი შეემთხვათ მაგდებურგის ზოოპარკში მცხოვრებ მაკაკებს!

მცენარე-კომპასი

მცენარე-კომპასი ძალიან საინტერესო და თავისებური მცენარეა. მასზე დაკვირვებით ადვილად შეიძლება მხარეთა მიმართულების განსაზღვრა. იგი იზრდება ამერიკის პრერიებში და ორიგინალური აღნაგობით გამოირჩევა: გვერდებიდან შეჭყლეტილია და ვიწრო მხრით ყოველთვის მიმართულია სამხრეთიდან ჩრდილოეთისაკენ, ხოლო ფართო მხრით - აღმოსავლეთიდან დასავლეთისაკენ. ეს უცნაური მოვლენა ძალიან ადვილად აიხსნება: ასეთი გზით მცენარე თავს იცავს გვალვისაგან, რომელიც პრერიებში მეფობს. მცენარის ფოთლები, რომლებიც ვიწრო პირით სამხრეთისაკენ - მზისკენაა მიმართული, მცირე ზედაპირის წყალობით, წყალს ძალიან უმნიშვნელო რაოდენობით აორთქლებენ.

ეს გახლავთ ლატუკი, - ველური სალათი, როგორც მას ამერიკაში უწოდებენ.

დათროზა ბავალითისთვის

ძველ სპარტაში, ხელისუფლების განკარგულების თანახმად, ერთ-ერთ მოხელეს ევალებოდა, დამთვრალიყო და ბარბაცით ეხეტიალა ქალაქის ქუჩებში, რათა ამით თვალსაჩინო გაკვეთილი მიეცა ახალგაზრდა მოქალაქეებისათვის: - აი, რა ცუდი რამეა სიმთვრალეო.

ნადირობაც ახას ჰქვია!

საფრანგეთში, ლიონის მახლობლად, ერთმა მონადირემ საფანტით დატენილი თოფი ესროლა კურდღელს. როცა ახლოს მივიდა, თოფი მინაზე დადო და კურდღლის ასაღებად დაიხარა, ყურცქვიტა აფართხალდა, წამოხტა ბალახიდან და სანამ გაიქცეოდა, თოფის სასხლეტს გამოჰკურა ფეხი. თოფმა იგრილა და ფეხში დაჭრილი მონადირე იმ ადგილზე დაეცა, სადაც ერთი წუთის წინ კურდღელი ეგდო.

მზის ავტომობილი

იაპონიაში შექმნეს მზის ენერჯით მოძრავი პირველი ავტომობილი. მას „მზემობილი“ უწოდეს. ავტომანქანის ძრავა მნათობის ენერჯიას ელექტროენერჯიად გარდაქმნის, ხოლო სახურავზე დამაგრებული მზის ბატარეა ენერჯიას აწვდის აკუმულატორებს. ეს კი მანქანას ღამით და ღრუბლიან ამინდში მუშაობის საშუალებას აძლევს.

თამაზები პერსონალურ კომპიუტერზე

BIG MUTHA TRUCKERS

ვისაც აინტერესებს, როგორია მრავალტონიანი ტრალერის მართვა, რომელსაც 40 ტონამდე ტვირთი გადააქვს და 120 კმ/სთ-მდე სიჩქარეს ავითარებს, აუცილებლად უნდა ნახოს ეს თამაში, რომელიც შინაარსით საკმაოდ კომიკურია, თუმცა, ამავე დროს, საკმაოდ მდიდარია პრაქტიკული ელემენტებითაც. მაგალითად: როდესაც რომელიმე ქალაქში ჩავდივართ, პირველ რიგში უნდა შევიაროთ ბარში და გავიგოთ მილეთის ამბები: რაიმე სარფიანი საქმე ხომ არ გამოჩნდა, ანდა რომელ ქალაქში რა ტვირთის წაღება უფრო მეტ მოგებას მოიტანს. შემდეგ კი უნდა ავარჩიოთ საჭირო ინფორმაცია და დავინყოთ ჩვენი კარიერის აწყობა.

კომიკური კი თავად თამაშში მონაწილე პერსონაჟებია: მსუქანა - ერლი, ქერათმიანი ლამაზმანი - ბობი სიუ, მუდამ მთვრალი უკბილო - კლეტუსი, ჩალიჩა ზანგი - რაკუსი. ამ ოთხეულს ჰყავს ძალზე აგრესიული, სანადირო თოფით შეიარაღებული დედობილი, რომელიც დრო და დრო შვილობილებს შორის შეჯიბრებებს აწყობს. ამასთან, მას დანესებული აქვს პრემიები ყოველ გაბრტყელებულ ავტომანქანაზე. მაგალითად: თუ ერთდროულად 2 ავტოს დაამტვრევთ, მიიღებთ 2.000 \$-ს, თუ 4-ს, - 10.000 \$-ს და ასე შემდეგ...

ჩვენი მანქანა დრო და დრო შეკეთებას მოითხოვს, აგრეთვე მას სანვავიც სჭირდება და თუ დროზე არ მივაკითხეთ ავტოსადგომს, ბუქსირით დაგვაბრუნებენ უკან გამოსვლის პუნქტში. გზაზე, მართალია, ავარიების მოწყობაც შეგვიძლია, მაგრამ თუ გადავამლაშებთ, ან პოლიცია დაგვაჯარიმებს, ანდა ბაიკერები წაგვართმევენ ტვირთს მისაბმელიანად და დაახლოებით 40.000 \$ გადახდა მოგვინევს ახლის საყიდლად.

თამაში ძალიან ლამაზადაა გაკეთებული. მას არც ისე დიდი მოთხოვნები აქვს და საშუალო კონფიგურაციის პერსონალურ კომპიუტერთანაც დიდი სიამოვნებით იმეგობრებს.

ბოლოს, მაღლობა მინდა გადავუხადო მაღაზია "კომპიუტერს" (მელიქიშვილის ქ.№13) ამ თამაშის განსახილველად მონოდებისათვის.

ინტერნეტში ეს თამაში შეაფასეს 7.5 ქულით (მაქსიმუმია 10 ქულა).

INDIANA JONES AND THE EMPEROR'S TOMB

ამერიკელი ინდიანა ჯონსი ცნობილი ავანტიურისტია, მაგრამ, ამავე დროს, ძალზე მამაცი არქეოლოგიცაა. იგი მსოფლიოს სხვადასხვა მიყრუებულ კუნძულში დაეძებს წარსული დროის უძვირფასეს ხელოვნების ნიმუშებს. ჯონსს აქვს მიზანი და იგი ამ მიზანს მაინც აღწევს, რადაც არ უნდა დაუჯდეს. გზად მას ათასი ფათერაკი ელოდება, ამავე დროს, კონკურენტებიც ბლომად ჰყავს, მაგრამ იგი, მათგან განსხვავებით, მარტო მოქმედებს. პირველი მოგზაურობა ინდოეთთან მდებარე კუნძულ ცვილონზე გექნებათ, - ჩაით განთქმულ მიწაზე უნდა მიაკვლიოთ უძველესი სასახლის შენიღბულ შესასვლელს, შემდეგ კი უნდა დაუძვრეთ კლანჭებიდან უზარმაზარ კაციჭამია ნიანგებს. კონკურენტების გზიდან ჩამოშორებისათვის, რა თქმა უნდა, ცეცხლსასროლი იარაღი დაგეხმარებათ, მაგრამ შესაძლებლობა გექვსთ, აგრეთვე პირდაპირ ხელჩართულ ბრძოლაზეც გადახვიდეთ და მათ მუშტით ასწავლოთ ჭკუა. მთავარი ბოროტმოქმედი შეგიძლიათ ნიანგებსაც უწილალოთ. ამ მოგზაურობიდან დაბრუნებისას მაინცდამაინც ნუ მოეშვებით. ამჯერად უკვე ჩეხეთი გველოდება ულამაზესი ციხე-კოშკებით. ამ ეტაპზე მიხვდებით, რომ ცვილონზე მოგზაურობა უბრალო გასეირნება ყოფილა...

ამ თამაშში თქვენ გექვსთ შანსი, გამოსცადოთ თავი, გადალახოთ უამრავი დაბრკოლება, ამოხსნათ საკმაოდ რთული თავსატეხები და სწორი გადაწყვეტილება მიიღოთ რთულ სიტუაციებში.

ინტერნეტში ეს თამაში შეაფასეს 7.9 ქულით (მაქსიმუმია 10 ქულა).

ახოვნი

PRINCE OF PERSIA THE SANDS OF TIME

მინდა ყველას ვაუნყო სასიხარულო ამბავი: ბრუნდება ყველა დროის ერთ-ერთი საუკეთესო თამაში და იგი ბრუნდება თანამედროვე ანიმაციური ტექნოლოგიების გათვალისწინებით. ამ ოპტიმისტური განცხადების მიზეზი ისაა, რომ თამაშზე მუშაობს ცნობილი სტუდია Ubisoft (GHOST RECON, SPLINTER CELL, RAINBOW SIX...), რომელმაც სპეციალურად მოიწვია პირველი "სპარსეთის პრინცი" სულისჩამდგმელი - ჯორდან მეჰნერი.

თამაშის სიუჟეტი შემდეგნაირია: მაჰარაჯასთან სასახლეში შეიჭრება პრინცი მამა, რომელიც მოხვდება ბოროტი ვეზირის დაგებულ მახეში. პრინცი გამოიყენებს ჯადოსნურ ხანჯალს, დაამსხვრევს ქვიშის საათს, გამოათავისუფლებს დროის ქვიშას, რომელიც შემდგომში პრინცს გამოადგება, როგორც დამხმარე ძალა. საბოლოოდ ეს ქვიშა უკან იქნება დასაბრუნებელი, რადგან მისი გარეთ დატოვება ძალზე სახიფათოა და საჭიროა იმისათვის, რომ სამყაროს მშეიდობა დაუბრუნდეს.

თამაში გამოვსა ამა წლის ბოლოს როგორც სათამაშო კონსოლებზე, ასევე პერსონალურ კომპიუტერზე.

რეიტინგი

გასული თვის საუკეთესო ათეული

1. Delta Force: Black Hawk Down
2. Command & Conquer: Generals
3. The Sims: Deluxe
4. The Sims: Unleashed
5. Battlefield 1942
6. Harry Potter Chamber of Secrets
7. Zoo Tycoon
8. Crime Scene Investigation
9. Diablo II
10. Warcraft III

გვერდი მოამზადა ზურაბ ბოკერიამ

ქართული საბრძოლო ხელოვნება კრივი

ისტორიკოს გ. ლორთქიფანიძის ცნობით, ვანის ნაქალაქევი აღმოჩნდა ქანდაკება, რომელიც დასტურყოფს, რომ სპორტის ამ სახეობას ჩვენში მისდევდნენ უძველესი დროიდან.

„საქართველოში ძვ. წელთაღრიცხვით I-II საუკუნეებში კარგად იცნობდნენ კრივს, სპორტის ამ ვაჟკაცურ სახეობას და მოკრივეთა ქანდაკებებსაც ქმნიდნენ. ჩვენამდე მოაღწია მოკრივის მარჯვენა ხელმა. მას ჩამოცმული ჰქონდა ტყავის უთითო ხელთათმანი, რომელსაც ზემოდან გადაჭიმული აქვს ტყავისავე ბრტყელი თასმა. ასეთივე თასმა ჰქონდა დახვეული მაჯაზე. თითები მოხრილია, მაგრამ მუჭად არ არის შეკრული, თითებს შუა ნაწილს შემოუყვება თასმა, რომელსაც თითქოს ლითონის აბზინდები აქვს დატანებული. აქ საქმე გვაქვს ანტიკური სპორტის ისტორიაში კარგად ცნობილ ე.წ. სამუშტე ღვედებთან. ცნობილი იყო მათი ორი სახეობა. თავდაპირველად რბილ ღვედებს ხმარობდნენ, გვიანელინისტური ხანიდან კი ფართოდ ვრცელდება რკინის აბზინდიანი სქელი ტყავის თასმები, რომელთაც ხელზე იხვევდნენ დარტყმების გასაძლიერებლად.

სწორედ ხელთათმანის ეს უკანასკნელი სახე გახლდათ გამოსახული ვანის სკულპტურაზე. ამ სახის ხელთათმანით მიყენებული დარტყმები ძალზე საგრძნობი იყო და ხშირად მოკრივეები ერთმანეთს ასახიჩრებდნენ. კრივი სპორტსმენტა განსაკუთრებულ გამძლეობას და ოსტატობას მოითხოვდა, სამაგიეროდ, გამარჯვებულნი ხალხის საყვარელ გმირებად იქცეოდნენ ხოლმე. ასე რომ, კრივი ანტიკურ საქართველოში პოპულარული იყო. ამის ერთ-ერთ დამამტკიცებელ საბუთად ვანში აღმოჩენილი სკულპტურის ფრაგმენტი მიგვაჩნია“, - ნერს გ. ლორთქიფანიძე.

ქართველ ტომებთან ხელჩართულ ბრძოლაში მტერი მარცხდებოდა ქართველთა ფიზიკური განვითარების გამო. მათთვის დამახასიათებელი იყო სიმარდე და მოქნილობა, ჩაუქობა ცხენოსნობაში და, რაც მთავარია, კარგად ჰქონდათ შეთვისებული ჭიდაობა და კრივი.

ქართველთათვის არც ოლიმპიური შეჯიბრებები ყოფილა უცხო, სადაც კრივიც შედიოდა. XIX საუკუნის მეორე ნახევრის ისტორიკოს-ეთნოგრაფმა ივ. გვარამაძემ 1832 წელს გაზეთ „დროებაში“ გამოაქვეყნა გამოკვლევა ქართული ოლიმპიური თამაშების შესახებ, რაც იწოდებოდა „ერის კოტაობად“ (ჭიდილად, კეჭნაობად) და აღნიშნა, რომ ამ თამაშებში ერია „მჯილთ ბრძოლა“ (კრივი).

ივ. გვარამაძის ცნობით, ძველისძველად ბევრნაირი საგმირო ვარჯიშობები ტარდებოდა თურმე მესხეთში. სარბიელს წარმოადგენდა სათალასა და მუსხის მინდვრები. იქ სამ წელს თავს იყრიდა ერობა ყველიერებში საგარჯიშოდ, ვაჟკაცობის გამოსაცდელად.

„მერმე ირჩევდნენ „სამამაცო ზნეობაში“ დახელოვნებულს თავ-გმირებს და მეოთხე წელს ვანის მთისკენ გადავიდოდნენ ცხრა წყაროს“. აქ იმართებოდა, გვარამაძის სიტყვებით რომ ვთქვათ, „საქვეყნო ოლიმპიური თავგამოჩენილი ვარჯიში“. ასე ხდებოდა სოფელ ერკოტაშიც. აქაც თავს იყრიდნენ სამი წლით, დახელოვნდებოდნენ საგმირო ზნეობაში და მეოთხე წელს გადავიდოდნენ ცხრანყაროს, ერთმანეთთან შესარკინებლად. იქ იმართებოდა ასპარეზობა, აგრეთვე გამარჯვებულთა დაჯილდოება სხვადასხვა სახის სპორტში, აგრეთვე კრივიც. ჩაიცვამდნენ მჯილით მებრძოლნი ტყავის თათმანებს, თითბრით მოჭე-

რეზობათა შორის პოპულარობით ოდით-ვე გამოირჩეოდა. იგი ხალხში დაიბადა, ხალხმავე განავითარა საუკუნეების განმავლობაში. კრივი ხალხის ფიზიკური და სულიერი წრთობის ერთ-ერთი საუკეთესო საშუალება იყო.“ XIX საუკუნეში საქართველოს სხვა-

დასხვა ქალაქში ხშირად იმართებოდა კრივი. კვირაცხოვლობის, თელეთობის სახალხო დღესასწაულებზე. ამ მხრივ განსაკუთრებით გამოირჩეოდა თბილისი. კრივი შეჯიბრებებს ხშირად ესწრებოდა დიდი ქართველი პოეტი და საზოგადო მოღვაწე გრიგოლ ორბელიანი, რომელიც კრივის ფალავნებს ყოველმხრივ აქეზებდა და ხელს უწყობდა. ერთ-ერთი საუკეთესო ფალავანი, თბილისელი ყარაჩოხელი ლოპანა გრიგოლ ორბელიანის მეგობარი და თანამესუფრე ყოფილა.

ყველაზე დიდი კრივობა „უმთავრესი სალდასტის კრივები“ (კრივი ხის ხმლითა და შურდულით), იმართებოდა ყველიერში, თავდებოდა დიდმარხვის პირველ დღეს და აქვს თავისი ისტორიული სახელწოდება, - ყეინობა.

დღემდე მოღწეულია ამ ასპარეზობის უშუალო მონაწილისა და თვითმხილველის, ცნობილი ქართველი სამხედრო მოღვაწის, დავით იოსების ძე ბებუთაშვილის (1792-1867) მოგონებანი, სადაც ჩართულია თბილისური კრივის ამბებიც XIX საუკუნის გარიჟრაჟზე. კრივის ასეთი აღწერა ქრონოლოგიურად პირველია საქართველოს სინამდვილეში და, ამდენად, დიდად საინტერესოც. მას დიდი მნიშვნელობა აქვს არა მარტო ძველი თბილისის ეთნოგრაფიის, არამედ ქართულ ასპარეზობათა ისტორიისთვისაც.

ასევე, შემონახულია კრივის აღწერა თელავში. იგი უნდა ეკუთვნოდეს გაზეთ „შრომა“-ს კორესპონდენტს ალექსანდრე დოდაშვილს, რომელიც ფსევდონიმითაც წერდა. მისი ფსევდონიმი იყო „მალაროელი“. იგი თვითმხილველი ყოფილა XIX საუკუნის 80-იან წლებში თელავში გამართული კრივობისა. მან კიდევ ერთი საინტერესო ფურცელი ჩაწერა ქართულ ასპარეზობათა ისტორიაში.

„პატარა ქალაქ თელავში ჩვენს დრომდის იმართებოდა კრივები ზამთრობით. კრივები იწყება ნოემბერში და თავდება იმ დროს, რომელსაც აღმოსავლეთ საქართველოში „ყეინობას“ უწოდებენ.

კრივის დროს მთელი თელავი ორ ბანაკად იყოფა: ერთს მხარეს შეადგენს თელაველები, მეორეს - ძველი გალავნელები, რომლებიც რიცხვით ექვსჯერ მაინც მომეტებული არიან თელაველებზე; მაგრამ თელაველების სიმამაცე, ხელოვნება, ერთობა და მუშაობისაგან შეძენილი ძალ-ღონე უფრო ხშირად სძლევენ ხოლმე მრავალრიცხოვან ძველგალავნელთ. ყოველთვის თელაველნი რჩებიან გამარჯვებულნი, თუ თვითონ მოკრივეს სამი მონინალმდევის მეტი არა ებრძვის, ე.ი. თუ ოც თელაველზე სამოცი ძველი გალავნელი მეტი მაინც არ არის.

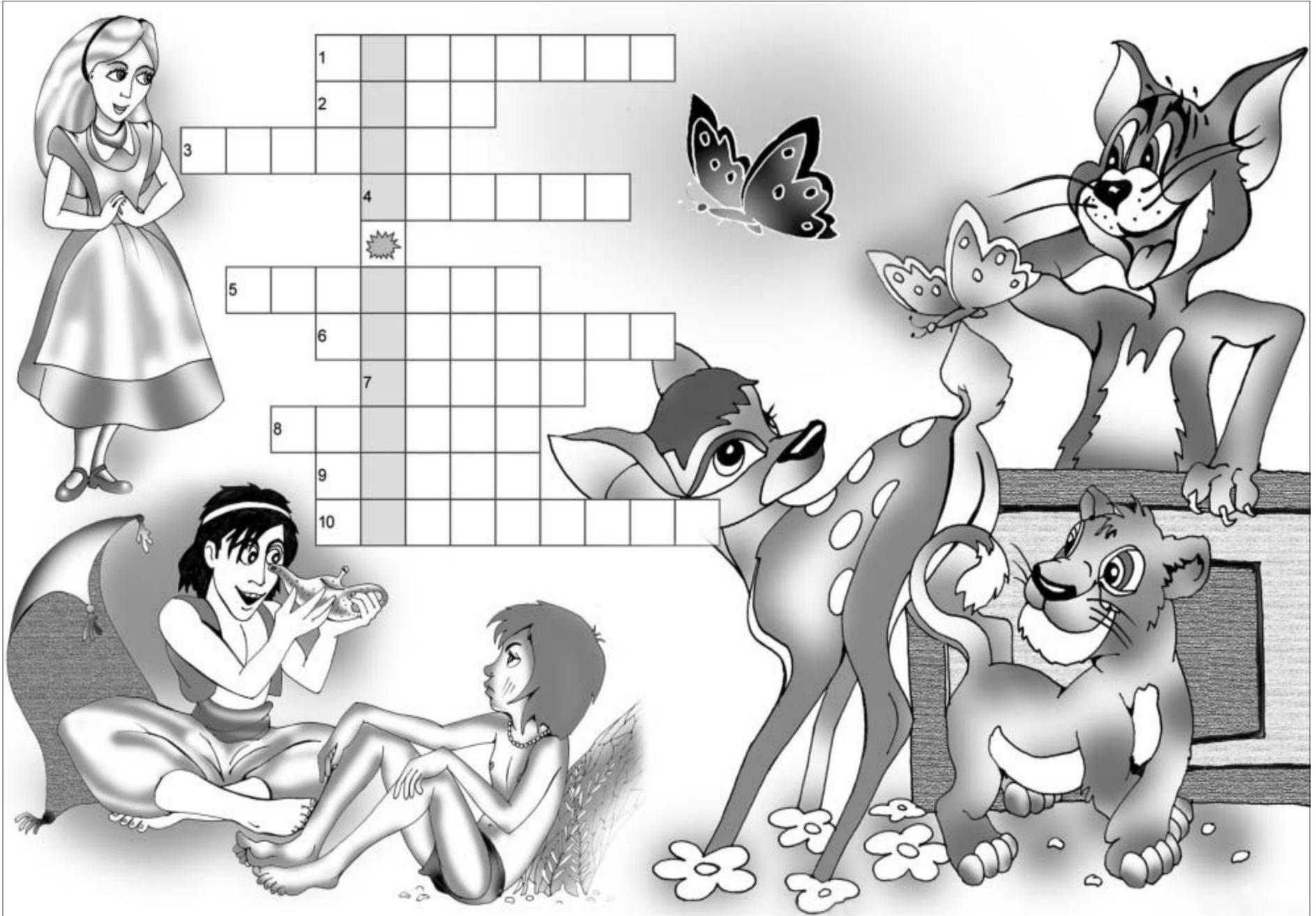
ეგრეთი ცოტასაგან გამარჯვება ბევრზედ, მამაგონებს პატარა საქართველოსა, რომელიც ხშირად სძლედა, ამარცხებდა და უღელტდა თავის მრავალრიცხოვან და უთვალავს მტრებსა: სპარსთა, ოსმალთა, თათართა და სხვათა.

საზოგადოდ უნდა ვთქვათ, რომ მოკრივენი დიდ მოხერხებასა და გამჭრიახობას იჩენდნენ კრივში. თუ მხარეს მოხერხებული ადგილი უკავია, მონინალმდევე თუნდაც სუსტი იყოს, მაინც არ დაეცემა და ცდილობენ მოატყუონ იგინი სამიოთხი კაცის ჩაგზავნით კრივში.

გარდა ამისა, მრავალგვარ ხერხს ხმარობენ კრივში, ასე რომ, შეიძლება დიდი ღონის მქონე კაცი სულ პატარა და უღონობისაგან იცემოს და დამარცხდეს.

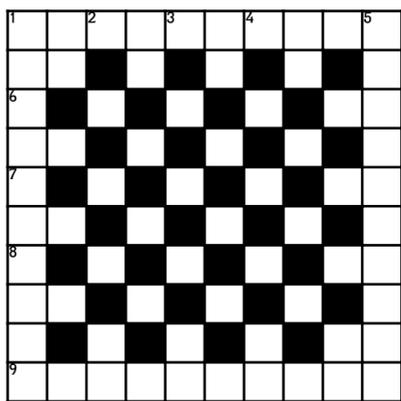
კრივი ბევრ თელაველს პურივით მოშვივებდა ხოლმე და კრივის დროს ზოგიერთი მოხუცებული პატროსანი კაცები ათრთოლდებიან და აკანკალდებიან ხოლმე კრივის დანახვაზე...“

კროსვორდი

მანანა ტყვილაშვილის ნახატი

წინა თავსატახენის პასუხები

კროსვორდი
ჭადრაკის დაფაზე

თარაზულად: 1. მოღვანეობა; 9. აუტსაიდერი.

შვეულად: 1. მონოგრაფია; 5. ავტორიტარი.

დიაგონალურად (ზემოდან ქვემოთ, მარცხნიდან მარჯვნივ): 1. მიკროსკოპი; 2. ღრუტუნია; 3. ავტორი; 4. ერწო; 6. ნიკოლაძე; 7. გოდორი; 8. აბას.

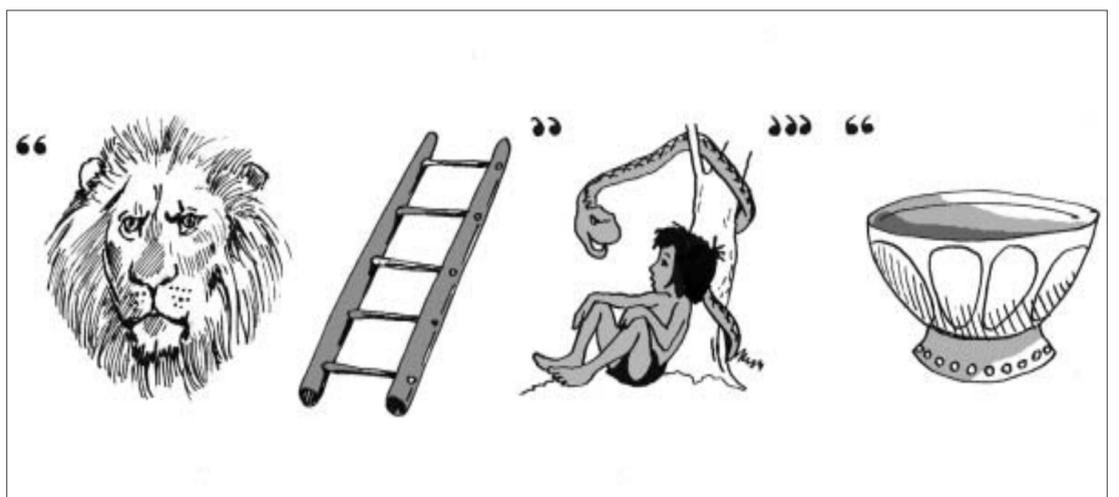
კროსვორდი ანიმაციური გმირებით

შეავსეთ ჰორიზონტალური უჯრები ანიმაციური ფილმების გმირთა სახელებით ისე, რომ ვერტიკალურ სვეტში მიიღოთ ცნობილი ამერიკელი მხატვარ-მულტიპლიკატორის სახელი და გვარი:

მომზადდა თბილისის მე-2 გიმნაზიის მე-4 კლასის მოსწავლემ ვაკო მახარაშვილმა

1. გრელცხვირა ხის ბიჭუნა;	6. ხახვისთავიანი ბიჭუნა;
2. პატარა თავუნისგან „დაჩაგრული“ კატა;	7. მეფე-ლომი;
3. მგლების „შვილობილი“;	8. ბროლის ქოშიანი ღარიბი მზეთუნახავი;
4. გულუბრყვილო ბატი;	9. შვლის ნუკრი ამერიკიდან;
5. ჯადოსნური ლამპრის მფლობელი ბიჭი;	10. გოგონა, რომელიც ბებიასთან კალათით მიდიოდა.

რებუსი

ილია კრეაშვილის ნახატი